לציונות–לסוציאליזם–לאחוות עמים

„וושינגטון פוסט": ה„מוסד" קיבל חלק מכספי העיסקה האיראנית

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — חלק מן הכסף שהתקבל תמורת הנשק האמריקני שנמכר לאיראן נמסר לידי ה„מוסד" — טוען העיתונאי האמריקני ג'ק אנדרסון, בכתבה שהתפרסמה אתמול ב„וושינגטון פוסט".

בידיעה, שלא היתה כל אפשרות לאשרה, נאמר, כי „בעת השיחות החשאיות עם הישראלים על מכירת הנשק, הוסכם על דעת כל הנוגעים בדבר, כי חלק מן הרווחים יימסר לידי ה„מוסד", בתמורה על פעולותיו החשאיות באירופה ובמזרח התיכון.

יום ה', כ"ח בטבת תשמ"ז, 29 בינואר 1987 / שנה מ"ד מס' 13256 / המחיר 85 אג' כולל מע"מ

התקציב — 40 מיליארד ש"ח — יוגש היום
שר האוצר: מגזרים במצוקה לא יזכו לסיוע

ניסים הזהיר כי בשנה הבאה יצטרכו הכל לכלכל צעדיהם בתבונה וכי לא יתיר שום העלאות שכר במשק ● הממונה על התקציבים אמר כי סכנת משבר מאיימת על ההתיישבות והתעשייה הבטחונית וכדי להצילם יידרש קיצוץ נוסף בבטחון ● עיקרי התקציב: רפורמה במס והנחות לבעלי הכנסות גבוהות – כ־650 מיליוני ש"ח יילכו לכיסם של 60 אלף מנהלי חברות – אגרת חינוך עד 410 ש"ח – פיטורים בשרות הציבורי – תשלומים בחדרי מיון ואישפוז – ייקור התחבורה הציבורית ● זעם בהסתדרות: אין כל התחייבות מצידנו להקפאת שכר

המתבלים החלו בפינוי מגדושה ● עמוד 2
תנועות צי של ארה"ב במזה"ת ● עמוד 2
הפיסגה מגנה קשרים עם ישראל ● עמוד 3
ברזון תובע להעמיק הבדיקה בבל"ל ● עמוד 4
חייל צד"ל נהרג וחברו נפצע ● עמוד 4
ליקויי בנייה בבניין בגבעתיים ● עמוד 18
הברפלד וניסים יווטו ועדת פרה ● עמוד 20
הלוויית הצעירה בבית־זרע ● עמוד 20
קולק: גם אני קיבלתי שעון ● עמוד 2 / צלצול מהיר

מאת כתבנו הכלכלי בירושלים

„סכנת משבר ללא תקדים מאיימת על ההתיישבות בארץ וכדי להצילה יידרשו מאות מיליוני שקלים". כך אמר אתמול הממונה על התקציבים אהרון פוגל. ערב הגשת התקציב החדש היום לכנסת בסכום של 40 מיליארד ש"ח, הוא הוסיף שגם על התעשיות הבטחוניות מאיים משבר וגם הן יצטרכו לקבל סיוע ממשלתי מקיף. שר

(סוף בעמוד 17)

נמשכים מגעים סודיים בין איראן לארצות־הברית

מאת עוזי מהנאימי, כתבנו לענייני המזרח התיכון

לונדון. — אנשי הסי.אי.אי נפגשו החודש בשווייץ ובאלג'יר עם נציגים רשמיים איראניים. זאת בהמשך למגעים הסודיים בין ארצות־הברית לאיראן, שנפתחו בחודש דצמבר האחרון, חרף התנגדותו של מזכיר המדינה האמריקני ג'ורג' שולץ. מקורות המקורבים לארגון האופוזיציה האיראני „מוג'הדין חאלק", מסרו על כך אתמול לכתבנו בלונדון. בו בזמן, הועבר החודש נשק וציוד אמריקני לאיראן על ידי סוחרי נשק פרטיים. מדובר בעיקר בחלקי חילוף למטוסים ונשק אחר

(סוף בעמוד 17)

חרף ההכרזות כי „השותפות נגמרה" אין כוונה במערך ובליכוד לפרק את הממשלה

תערובת דליקה – פוליטית־מפלגתית – הלהיטה אתמול הרוחות בין שתי הסיעות ● אדרי: מי שאומר לא לוועידה בין־לאומית מטיל ספק בממשלת האחדות ● שבח וייס: אי־אפשר לנהל ממשלה באווירה של משפט שדה ● עם זאת סיכם מזכ"ל העבודה כי יש להתנגד לפרישה יזומה מהממשלה, בעיקר נוכח מהלכיו של בלס בעתיד

מאת יצחק שור, כתבנו בכנסת

חרף המתח, אין במערך ובליכוד כוונה לפרק עתה את הממשלה — כך התברר אמש בתום ישיבות שקיימו שתי הסיעות הגדולות בכנסת. יו"ר הקואליציה והמערך רפי אדרי אמר, שאין הוא יודע מאומה על תוכנית המערך לפרק את הקוא־ליציה בחודש מארס, כפי שטען הליכוד. מזכ"ל „העבודה" עוזי ברעם הגיב בהומור: מדובר במארס 1987?

יו"ר סיעת הליכוד חיים קופמן קבע בתום ישיבת סיעתו: אין קרע.

לדעתו המערך מאשים את הליכוד בנסיון לטרפד את מהלכיו המדיניים של פרס, כדי להסיח את דעת הציבור מן הגילויים על תרומות איש העסקים דוד בלאס ל„עבודה".

ברעם נגד פירוק

בישיבת המערך דיברו כמה ח"כים בתקיפות בעד פירוק הקוא־ליציה, או לפחות בעד הבהרת דרכה של מפלגתם בתוך הממשלה. אבל עוזי ברעם, שהיה אחרון הדוברים יצא בבהירות נגד פירוק הקואלי־ציה. ישיבת המערך הסתיימה בהתחייבות היו"ר שלה לקיים ישיבה נוספת.

„אווירה של משפט שדה"

רפי אדרי נשמע תקיף: „מי שאו־

(סוף בעמוד 17)

פירושו של דבר

הוצאת קיטור עונתית

לאחר שישקע האבק המילולי של ההתקפות הכוטות של אנשי הליכוד, לא רק ח"כים מן הספסלים האחוריים, אלא גם שרים (ארנס) — על דברים שאמר שמעון פרס באירופה בנושא הוועידה הבינלאומית; לאחר שינוחו שרידי הפה הרוטטים של עסקני חירות, מהמתנה שקיבל שמעון פרס מדוד בלס ליום הולדתו, לפני למעלה משנתיים, ומהתרומות שקיבלה מפלגת העבודה; לאחר שבמפלגת העבודה יוציאו קיטור וימחו בכעס נגד ההתנהגות הבלתי קולגיאלית של השותפים הקואליציוניים — ואף יאיימו כי לא יסבלו התנהגות כזאת לאורך זמן — יסתבר כי מה שהיה עדיין ישנה, וכי הקדנציה השנייה של ממשלת האחדות אינה אלא אחות תאומה של הקדנציה הראשונה. לפחות, בכל הקשור למשברים ולפסבדו משברים בין הליכוד והמערך. הוועידה הבינלאומית עדיין אינה נראית באופק, גם אם מרבים כרגע לדבר בה, וספק אם היא תהיה עילה למשבר ממשלתי כאשר תהיה אקטואלית באמת. אשר לפרשת בלאס הרי ביצה זו דוחה מדי מכדי שאנשי הליכוד יוכלו לדרוש בה זמן רב. מבחינה כרונולוגית לפחות ירשם המשברון הנוכחי כראשון, ולא אחרון, בתקופת כהונתו של יצחק שמיר כראש־הממשלה.

דורית גפן

לרבקה'לה ודוד שטוקפיש
במלאת יובל לנשואיכם
כה לחי, עד 120!
מברכים:
שלמה שטוקפיש; פרידה ושלמה עמיצור (הוכבאום); רחל ורמי סילס; דבורה ואוריה ניידורף; שושנה ויאיר גנגוי; יפה ושלגית אלמוג

השעון של המדינה

„קיבלתי מתנה ואין זה פשע"

מ"מ ראש הממשלה ושר החוץ שמעון פרס שב אחרי הצהריים מסיורו באירופה, ובמסיבת עיתונאים בנמל בן גוריון אמר כי „אכן מר בלס נתן לי שעון יד במתנה ליום הולדתי, באוגוסט 1984". הוא הוסיף כי אין לו מה להסתתר וכי אינו רואה בקבלת השעון שום פשע.

בתמונה: פרס מביט בשעונו בצילום שנעשה בספטמבר 86 בעת שובו של פרס מחו"ל. (ידיעות: עתים/ צילום: סמיונסקי)

עדיפויות מעוותות

הצעת התקציב, שהונחה היום על שולחן הכנסת, תהיה תקציב מרחיב ולא מצמצם, כפי שהורגל הציבור בשנים האחרונות. יעיד על כך הגרעון התקציבי, שיגדל ל־3־5 אחוזים, לעומת ספיגה של כאחוז בשנה השוטפת. השאלה היא, אם ההרחבה היא בכיוון הנכון ואם סדר העדיפויות של הקואליציה הממשלתית תואם את צרכי החברה והמשק.

למרות שהתקציב הוא בן 40 מיליארד ש"ח, לא שוריינו בו סכומים לפתרון בעיות במגזרים רבים של המשק, כמו ההתיישבות העובדת ובמיוחד המושבים. אין רזרבות להצלת הייצור בתעשיות בטחוניות, העשויות להקלע למשבר קשה ומתמשך, במיוחד נוכח ההכרח להפסיק את עסקות האפלות עם דרום־אפריקה. לא רק מסיבות מוסריות, גם מסיבות אנוכיות לא תוכל ישראל להתנגש בנושא זה עם בתי־המחוקקים בארה"ב, המאשרים לה את הסיוע האמריקני ועומדים להטיל עיצומים על כל מדינה שלא תסתגל לחרם שהטילו על משטר האפרטהייד.

אין בתקציב פתרון גם לבעיות ההשקעות ולבעיית פיתוח מקורות המים. גם סלילת הכבישים מכוונת בעיקר לשטחים, על־פי הצרכים הפוליטיים של משרד השיכון ולא על־פי צרכי התחבורה.

התקציב של 40 המיליארד בולטת העובדה, כי מאבק האוצר לקיצוץ התקציבים של שירותי הבריאות והחינוך ושל הרשויות המקומיות הוא מאבק אידיאולוגי ובלתי־ענייני. עשיריות האחוזים של התקציב שמתכוון האוצר לקרוות מן הקיצוצים האלה, אינם משנים דבר ורק „מחממים" לא ערך את יחסי־העבודה וגורמים התפוצצויות מיותרות.

האוצר מצא לנכון לשקף הפעם, כמעט במלואו, את הנטל הבטחוני השוטף, המגיע ל־10.9 מיליארד ש"ח. אך פרט להצגת העובדות, לא נערך שום דיון רציני בהתאמת ההוצאה הבטחונית ליכולת הכלכלית של המדינה.

לעומת זאת, הגיע האוצר לרמת סיבסוד אפסית ברוב מוצרי החקלאות והמזון הבסיסיים. עובדה זו תסכן גם את היציבות וגם את תכנון הייצור. אמנם, התקציב מבוסס על תחזית אינפלציה של 9 אחוזים במשך שנה, אך אין האוצר מבטוח יציבות זו והוא הפך את השכר לבן־ערובה ליציבות החזויה.

לעומת הקשיחות בהוצאות לתשתית ולרווחה, גרמה המדיניות האידיאולוגית של האוצר אנדרלמוסיה בצד המיסוי. מס טוב, כמו היטל החינוך, הומר במס גרוע של אגרה מסובכת, מיושנת ובלתי־ניתנת לגבייה. מיועד להחלטת הממשלה, שעלות הרפורמה במס ההכנסה לא תעלה על 650 מיליון ש"ח. הירשה לעצמו האוצר לבזבז ליעד זה כ־1,250 מיליון ש"ח. רוב הסכום הזה יגיע לידי העשירון העליון. שכבת מנהלי החברות תהנה מהטבה של 21 אחוז במס, כלומר, כל אחד מהמנהלים יקבל 5,000 ש"ח תוספת נטו להכנסותיו. נוסף לכך, הקטין האוצר גם את רוב מיסי היבוא. בין ההבטחות, מעורפלות לשמור על השכר הריאלי ברמות ההכנסה הנמוכות.

אין זה טוגס לצפות מהכנסת, שתשנה באופן יסודי את העדיפויות המעוותות של הממשלה.

האוצר מציע להעלות שכה"ל באוניברסיטאות ב־700 דולר

הצעת החוק להטלת אגרת חינוך הונחה על שולחן הכנסת

מאת יצחק שור.

האוצר כלל בתקציב המוס־דות להשכלה גבוהה העלאת שכר הלימוד באוניברסיטאות ב־700 דולר לסטודנט בשנה — אמר לכתבנו ח"כ אהרון הראל.

שכר הלימוד הנוכחי הוא 1250 דולר בערך. לפי הצעת האוצר הוא יעלה ל־1950 דולר, מתוך סכומים אלה עומדת אגרת ההשכלה הגבוהה על 350 דולר.

ח"כ הראל אמר, שהאוצר עקף ועדת שרים שנתמנתה לבחון את שכר הלימוד, אך טרם סיימה עבודתה. ההעלאה החדשה לא תתקבל, מעריך הראל — היא תזעזע את האוניברסיטאות ותגרום לאי־שקט. אבל האוצר לא יציע לאוניברסיטאות פתרון אמת אחר, אלא יותיר אותן לנפשן עם תקציב מקוצץ, ללא העלאת שכר לימוד.

חוק אגרת חינוך

הממשלה הניחה אתמול על שולחן הכנסת הצעת חוק להטלת אגרת חינוך על ציבור ההורים לילדים בגילאי 6־18. ההורים ישלמו אגרה מדורגת, לפי שכרם, משא [illegible] 480 שקלים לחודש. הורים [illegible] ישלמו אגרה מהילד הרביעי ואילך.

לכתבנו נודע, כי בין ועדות הכספים והחינוך אין תמיכה בגזרה. לפי חשבונם של ח"כים מן הקואליציה תכניס האגרה 100 מיליון שקלים, מהם יוקצו לכיסוי הוצאות גבייה 35 מיליון שקלים. היטל חינוך התיכון שנגבה [illegible] מכל הציבור באמצעות המוסד לביטוח לאומי מכניס לאוצר יותר כספים מאשר תכניס האגרה, אמרו לכתבנו ח"כים המתנגדים לגזרה זאת.

אום־אל־פחם צמאה למים

מאת קאסם זייד, כתב „על המשמר"

חברת „מקורות" צמצמה לפני שבוע את אספקת המים לאום־אל־פחם לכדי שליש בגין חוב מצטבר של 90 אלף ש"ח שהעירייה חייבת לחברה.

דובר „מקורות", יעקב יעקובסון, טען שהחברה נאלצה לצמצם את אספקת המים לעיר לאחר שהעירייה לא עמדה בהבטחתה לשלם את חובה ל„מקורות".

הנהלת חבל הצפון ב„מקורות" דחתה פנייתו של הממונה על מחוז חיפה משה גלונר להזרים בחזרה את המים לעיר. „מקורות" התנתה זאת בעיקול מאושר על־ידי הממונה על המחוז על כספי העירייה.

רוב רובעי העיר מנותקים ממים והתושבים נאלצים לשתות מים מזוהמים מהמעיינות ולהוביל מים מהישובים הסמוכים.

תושבים רבים שיגרו אתמול מברקים למ"מ שר־הפנים, ח"כ רוני מילוא, לממונה על מחוז חיפה, משה גלונר, וליו"ר ועדת הפנים של הכנסת, דב שילנסקי. בהם הם מבקשים את התערבותם בהזרמת המים לעיר.

אחד התושבים, שקרוב משפחתו נפטר אתמול כותב במברקו: „דואב הלב שלא מצאנו מים נקיים לרחוץ בהם את גופתו של יקירנו שהלך לעולמו".

תושבים רבים התריעו בפני כתבנו שהפסקת המים גורמת סבל בל יתואר לתושבים ומסכנת את בריאותם.

העבודה ברוב המפעלים בעיר משותקת בשל המחסור במים והדבר גורם הפסדים רבים.

ההסתדרות הכללית של העובדים בא"י
הועד הפועל
אגף הארגון ומועצות הפועלים – מערכת ההסברה

מליאות מועצות הפועלים ואסיפות הסברה

בנושא:

התכנית לייצוב המשק והבטחת התקציב לבריאות העם

יתקיימו במקומות ובמועדים הבאים:

מ.מ. אור־יהודה	– בהשתתפות: נסים שמאי וגדעון גזית	28.1.87
מ.מ. גדרה	– בהשתתפות: גדעון שגיא ושמואל יעיש	28.1.87
מ.מ. רמת־גן	– בהשתתפות: ישראל קיסר ושאול סווירי	28.1.87
מ.מ. גן־יבנה	– בהשתתפות: נסים מנצור	28.1.87
מ.מ. זכרון־יעקב	– בהשתתפות: אברהם אחי־עזרא ודוד שושן	29.1.87
מ.מ. יבנה	– בהשתתפות: יהודה דווידי	29.1.87
מ.מ. נהריה	– בהשתתפות: עדי קידר ומשה אהרון	29.1.87
מ.מ. פתח־תקוה	– בהשתתפות: ציון צאלה	2.2.87
מ.מ. טייבה	– בהשתתפות: משה ולדמן ולוטפי ג'בארה	2.2.87
מ.מ. לוד	– בהשתתפות: חיים הברפלד ודוד מרציאנו	2.2.87
מ.מ. צפת	– בהשתתפות: בארי צימר	2.2.87
מ.מ. מרכז הגליל	– בהשתתפות: מוניר פארס	2.2.87
מ.מ. עכו	– בהשתתפות: רעיה רטיג ויהושע כץ	3.2.87
מ.מ. חצור־ראש־פינה	– בהשתתפות: שלמה אביטן ואלברט בן זקן	3.2.87
מ.מ. אילת	– בהשתתפות: גבי ארז	5.2.87
מ.מ. אשקלון	– בהשתתפות: דב פלג ואריה עוזר	5.2.87
מ.מ. הוד השרון	– בהשתתפות: שלום בן שלום	5.2.87
מ.מ. רחובות	– בהשתתפות: נחום פסה ועלי פלג	5.2.87
מ.מ. רמת השרון	– בהשתתפות: משה אגבבה	5.2.87
מ.מ. רהט	– בהשתתפות: נוואף מאצלחה	5.2.87
מ.מ. אופקים	– בהשתתפות: נחום פסה וסעדיה אלוס	9.2.87
מ.מ. ת"א־יפו	– בהשתתפות: תדי קאופמן	9.2.87
מ.מ. הרצליה	– בהשתתפות: שלמה תנעמי ועדי קידר	10.2.87
מ.מ. גבעת עדה	– בהשתתפות: נוזהת קצב ויצחק אבן	10.2.87

מליאות מועצות פועלים בנושא הנ"ל התקיימו במקומות הבאים: טבעון (24.1); באר־שבע (26.1); חולון (27.1); הוד־השרון (20.1); כפר־יונה (25.1); מצפה־רמון (26.1); קרית־אונו (27.1); קרית־גת (27.1); ירוחם (27.1); מעלות־תרשיחא (27.1); קרית־גת (27.1); תל־מונד (27.1); חיפה (27.1); אזור (22.1); באר־יעקב (26.1); בית שאן (18.1); בית־שמש (25.1); בני־ברק [illegible] (25.1); בנימינה (25.1); בת־ים (26.1); חדרה (18.1); טבריה (27.1); נתניה [illegible] הגליל התחתון (22.1); יהוד (25.1); יקנעם (25.1); כפר־סבא (19.1); מגדל [illegible] העמק (25.1); נס־ציונה (25.1); עפולה (25.1); קדימה (28.1); קרית־מלאכי [illegible] (26.1); ראש־העין (25.1); ראשון־לציון (26.1); רמת־הגולן (25.1); רעננה [illegible] (19.1); שפרעם (25.1);

עובדי „תדיראן" הפגינו במשרדי ההנהלה

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

כ־70 חברי ועדי עובדים מכל מפעלי „תדיראן" בארץ הפגינו אתמול בבוקר ליד משרדי ההנהלה הראשית של החברה בגבעת שמואל.

המפגינים התפרצו לאחר מכן ללשכתו של מנכ"ל „תדיראן", יגאל נאמן, ודרשו לשתף את הועדים בכל הליכי הרה־אירגון שהחברה עומדת לבצע במפעליה. כן תבעו הוועדים לבצע את הסכמי המסגרת הארציים שנחתמו אשתקד.

בין השלטים שהניפו המפגינים: „בעפולה רעב והמנהלים נוסעים באולדסמוביל" ו„ההסתדרות שותקת ונאמן רומס את העובדים".

העובדים קובלים, בין היתר, על שכר נמוך במפעלי החברה וכייחוד במפעל המקררים והמזגנים בעפולה, שם מתקיימים מאות עובדים בשכר חודשי פחות מ־500 ש"ח.

בעקבות ההפגנה הסוערת נאות יגאל נאמן להיפגש עם הועדים. הוא טען שמצב החברה קשה ואין היא יכולה להיענות לתביעות שכר. הוא הבטיח לעדכן את העובדים תוך יום־יומיים בכל הקשור בנושא הרה־אירגון.

צעיר שנדקר בירושלים בדה רקע לאומני

מאת כתב „על המשמר" וסוכנות עתי"ם

חרדה אחזה אתמול את שוטרי משטרת הבירה כשנמסר להם מבית־החולים „שערי צדק" כי צעיר יהודי הגיע לחדר המיון כשהוא זב דם וכפיו סיפר: נדקרתי בעיר העתיקה. עד מהרה הסתבר כי הצעיר הינו פנים מוכרות למשטרה והוא נדקר על רקע פלילי. הצעיר אושפז בבית החולים ומצבו הוגדר כבינוני אך יציב.

הצעיר, המוכר למשטרה, הובא לבית־החולים „שערי צדק" על ידי שני חבריו כשהוא פצוע. הצעיר נדקר בחזהו ובמותנו. אחת הדקירות היתה עמוקה ופגעה בכלי דם והרופאים החליטו לנתחו.

בית־החולים הודיע על הגעת הפצוע למשטרה. בחקירה ראשונה סיפר הפצוע כי הוא נדקר על־ידי ערבי באיזור שער שכם והצליח להגיע בכוחות עצמו לביתם של ידידים במרכז העיר שהביאוהו לבית החולים.

המשטרה אינה מקבלת גירסה זו וחוקרי המשטרה סבורים כי הוא נדקר בעקבות מריבה עם אנשים נוספים על רקע פלילי.

עובדי רפא"ל: נמנע העברת יחידות מחקר לגוש שגב

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" בחיפה

ועד עובדי המחקר של רפא"ל הודיע אתמול כי ינקטו בכל האמצעים שברשותו כדי למנוע מהנהלת המפעל לממש את תוכניתה להעביר יחידות מחקר וייצור מהמפעל המרכזי ללשם שבגוש שגב.

במסיבת עיתונאים שקיימו אתמול בחיפה, ציינו חברי ועד עובדי המחקר, כי להערכתם ביצוע התוכנית, שבתכנונה החל לפני כשש שנים, יביא להפסד של 25 מיליון דולר לרפא"ל.

לטענת הועד, יביא ביצוע תוכנית זו לייקור משמעותי בעלויות המחקר וכתוצאה מכך יפחת כושר התחרות של המפעל. הוא יאבד שווקים ויאלץ בסופו של דבר להפסיק פרוייקטים שונים הנמצאים בתהליכי מחקר.

פרוייקט העברת היחידות ללשם תוכנן לפני כשש שנים בעלות כוללת של 85 מיליון דולר ועד כה כבר הועברו ללשם שתי יחידות מחקר וייצור. הנהלת רפא"ל החלה לאחרונה בהעברת יחידה גדולה נוספת, ואולם ועד עובדי המחקר הורה לחבריו להימנע מביצוע פעולות המסייעות להעברת המפעל.

חברי הוועד ציינו אתמול, כי כבר לפני שנה פנו להנהלת רפא"ל וביקשו פירוט של העלויות הכרוכות בפרוייקט, ואולם לטענתם לא קיבלו עד כה כל מענה.

הוועד טוען, כי מחישובים שערך עולה שההוצאות הישירות הכרוכות בהעברה יגיעו ל־8 מיליון דולר, בניית המבנים המעבירות יעלו 7 מיליון דולר ו־10 מיליון דולר יהיו דרושים לשם ביצוע רה־אירגון פנימי ברפא"ל, שיתחייב מעצם פרוייקט העברת היחידות לגוש שגב. עוד מעריכים העובדים, כי ההוצאות השוטפות של המפעל יגדלו ב־6.2 מיליון דולר בשנה.

„מוצצים מהאצבע"

כתגובה הגדירה אתמול הנהלת רפא"ל את נתוני ועד העובדים כ„מוצצים מהאצבע". דובר רפא"ל, נוח שחר, מסר, כי העובדה שרק ועד אחד מתוך חמשת הועדים ברפא"ל מצא לנכון לצאת כנגד התוכנית אומרת דרשני.

הוא הוסיף, כי התוכנית כלולה בפרוייקט ארוך טווח שיתפרש על פני 15 שנה, בהן יועברו רוב יחידות המפעל לגוש שגב.

הדובר הדגיש, כי מעבר לכל שיקול מדובר בפרוייקט בעל חשיבות לאומית של פיתוח לב הגליל.

כתבנו מוסיף, כי בתגובה להח־לטת ועד עובדי המחקר לחבריו שלא לבצע עבודות הקשורות לפרוייקט ההעברה פנתה הנהלת רפא"ל לבית־הדין האזורי לעבודה,

המשטרה ממליצה להעמיד לדין את מנהלי בתי־הזיקוק בחיפה

בחשד שהפרו הצו בנוגע לזיהום אוויר

מאת יואב אביב, כתב „על המשמר"

משטרת ישראל ממליצה להעמיד לדין את מנכ"ל בתי־הזיקוק החדש, משה בר־אילן, ואת מנהל בתי־הזיקוק בחיפה, יצחק לדרפיין, בחשד כי הפרו את הצו האישי עליו חתום שר־הפנים והנוגע לזיהום האוויר במפרץ חיפה.

חומר חקירה עם המלצה של המשטרה להעמיד לדין את מנכ"ל בתי־הזיקוק לשעבר צבי זמיר ואת מנהל בתי־הזיקוק בחיפה יצחק לדרפיין נבדק בימים אלו בפרקליטות מחוז חיפה וזאת לצורך הכנת כתב־אישום.

שני המנהלים, יצחק לדרפיין ומשה בר־אילן, נחקרו כאחרונה בתחנת זבולון לאחר תלונה שהוגשה על־ידי מנהל היחידה לשמירה על איכות הסביבה במפרץ חיפה, צבי פורר.

בתלונתו של פורר נטען, כי ב־14, 15, 19 וב־20 בנובמבר אשתקד לא הפעילו בתי־הזיקוק את מתקניהם במזוט דל גופרית כמתחייב מהצו האישי, אף שהוזהרו על־ידי צבי פורר. בעקבות כך נגרם באיזור המפרץ זיהום אוויר קשה בצורת ענני פיח שחורים שגרמו לקשיי נשימה לתושבים רבים.

בעקבות תלונה זו זומנו משה בר־אילן ויצחק לדרפיין לחקירה והודו, כי הפעילו את המתקנים בדלק רגיל, וזאת משיקולים כלכליים. לדבריהם הם אינם יכולים להודיר עם השירות לשמירה על איכות הסביבה. הם הוסיפו, כי המעבר להפעלת בתי הזיקוק בדלק דל גופרית היה כרוך בהשקעה כספית של כ־2 מיליון דולרים.

כתבנו מוסר, כי לאחרונה אירעו שוב מספר מקרים בהם זוהם האוויר באיזור חיפה והקריות בצורה חמורה. תושבים מהקריות מתארגנים נגד מפעלים המזהמים את האוויר באיזור.

הברית העולמית של מפ"ם
יום ה' 29.1. בשעה 09.00
במועדון תקב"א
מזכירות מורחבת של הברית העולמית של מפ"ם
סדר היום:
* בעיות אירגוניות ופעולת ההסתדרות הציונית והסוכנות היהודית.
* הערכות לקראת הבחירות לקונגרס הציוני.
בהשתתפות: עקיבא לוינסקי, חייני בורנשטיין

חמש אוניות־מלחמה אמריקניות הצפינו במפרץ – לעבר איראן

2 נושאות מטוסים ו־12 אוניות משייטות לאגן המזרחי של הים התיכון ● פקיד בכיר: זהו אמצעי זהירות וכוננות ● רייגן בנאומו לאומה: נעשו מישגים, אך המטרות היו ראויות

מאת זאב בליצר, כתב „על המשמר" בארה"ב

וושינגטון. — הנשיא רונאלד רייגן הגביר אתמול את הלחץ שמפעיל ממשלו על איראן, כי תחדל מן המיתקפה האחרונה שלה על עיראק, ובה בעת נקט בצעד, שנועד לשמש אזהרה לטרוריסטים המחזיקים בבני־ערובה אמריקנים בלבנון.

שייטת של חמש ספינות מלחמה אמריקניות שטה צפונה בתוככי המפרץ הפרסי, אל עבר איראן, וכמה מספינות הצי השישי האמריקני, ובכללן שתי נושאות מטוסים ואוניות מלחמה שונות, מתקרבות לאגן המזרחי של הים התיכון. שתי נושאות המטוסים הן „נימיץ" ו„קנדי", ולצידן כוח־משימה המונה 12 אוניות־מלחמה.

„אנו מודאגים"

„אנו מודאגים בפשטות מן המתיחות הכללית הגוברת באזור ומעוניינים... לוודא, כי נהיה מוכנים, אם יישקף איום על האינטרסים האסטראטגיים שלנו, וכן להפגין את תמיכתנו בידידותינו באזור," אמר אתמול פקיד בכיר בבית הלבן, במסגרת תידרוך לעיתונאים בענייני בטחון לאומי.

הוא הגדיר את תנועת אוניות־המלחמה כ„אמצעי זהירות" ואמר, כי ארה"ב שואפת „להגן על האינטרסים האסטראטגיים שלנו... אנו רוצים להיות מוכנים לכל התרחשות. ההערכות הנוכחיות של כוחותינו אינה מהווה איום על איש. זה צעד של כוננות, זהו אמצעי, שנועד להקדים תרופה למכה."

תוקפנות במורד המפרץ

עם זאת גינה הפקיד, שביקש לשמור עילום שמו, את „תפיסת השטח העיראקי" על־ידי איראן. הוא קרא לשים קץ למלחמה ואמר, כי ארה"ב אינה מעוניינת ב„מנצח ומובס". נראה בעליל, כי הפקיד הבכיר מודאג במיוחד מאפשרות של נצחון איראני. „זה בוודאי יזיק לאינטרסים של ידידינו באזור ולאינטרסים האסטראטגיים הכלליים שלנו, אם תתפתח תוקפנות איראנית במורד המפרץ, ואנו רוצים לוודא, שאחזנו בכל אמצעי הזהירות ההולמים למקרה שהתפתחות כזו אכן תתרחש." אמר האיש.

לדבריו, ממשיך הנשיא רייגן להיות נחוש החלטה ללחום בטרור ולהשיג את שחרורם של בני־הערובה האמריקנים בלבנון. הוא הדגיש, כי הממשל ממשיך לצפות שגרמניה המערבית תסגיר לידיו את המחבל, שהשתתף בהתקפה על מטוס „פאן אמריקן" ונעצר בפראנקפורט. „אנו נחושים ברצוננו שהוא יוסגר לידינו, ועל סמך כל אשר הגיע לידיעתי, נראה לי, כי הגורמים ממשיכים בהליכי ההסגרה הרגילים," אמר הפקיד.

נשיאות חזקה

הדגש העיקרי בתדריך הושם בצורך שיש לארה"ב ב„נשיאות חזקה". הפקיד הפציר בקונגרס להימנע מלנקוט בפעולות תחיקתיות או אדמיניסטרטיביות נוספות, העלולות להחליש את הנשיאות עוד יותר. דבריו היו כהד לדברי הנשיא רייגן ביום ג', בנאומו לאומה לפני הקונגרס, כלומר, כי אין להניח לפרשה של מכירת הנשק לאיראן לפגוע באינטרסים של מדיניות־החוץ האמריקנית ברחבי־תבל.

רייגן אמר ביום ג': „נטלתי סיכון בעניין פעולתנו באיראן, והסיכון לא עלה יפה, ועל כך אני נוטל על עצמי את מלוא האחריות... אך המטרות היו ראויות לשמן. איני סבור כי לא היה זה נכון לנסות ליצור מגעים עם מדינה בעלת חשיבות אסטראטגית או לנסות להציל חיי בני אדם, ובוודאי לא היה זה שלילי לנסות להשיג את חירותם של אזרחינו, המוחזקים בשבי ברברי.

„אך לא השגנו את מבוקשנו ושגיאות חמורות נעשו בנסיון להצליח בכך. נרד לשורשו של העניין ואנקוט בכל פעולה שתידרש," אמר רייגן.

עם זאת הזהיר הנשיא את הקונגרס מפני שיתוק הממשל על־ידי הפרשה האיראנית.

מלחמה בטרור

הנשיא שב והצהיר על נחישות ממשלו ללחום בטרור הבין־לאומי והזהיר: „בל ישגה איש בכל הנוגע במחוייבותנו. לא נשב בחיבוק־ידיים אם תישקף סכנה לאינטרסים שלנו או לאינטרסים של ידידינו במזרח התיכון ולא ניכנע לסחטנות טרור".

ארה"ב אוסרת על אזרחיה לבקר בלבנון

הנמצאים בה נדרשים לצאת בתוך 30 יום

וושינגטון. — דרכוניהם של כל אזרחי ארה"ב יהיו מעתה חסרי תוקף בכל הנוגע בביקור בלבנון — הודיע אמש דובר משרד החוץ האמריקני, צ'ארלס רדמן.

בתוך 30 יום, יפוג גם תוקף דרכוניהם של האמריקנים השוהים בלבנון כיום, ובתוך פרק זמן זה הם נדרשים לצאת מן המדינה. מספרם נאמר בכ־1,500.

„שום אמריקני אינו יכול לראות עצמו בטוח מפני פעולות טרור" בלבנון — אמר רדמן, והוסיף, כי מפירי התקנה החדשה יהיו צפויים ל־5 שנות מאסר ולקנס של 2,000 דולר.

כוחותיו של סמיר ג'עג'ה הפחיתו הסיוע לפלשתינים השבים ללבנון

מאת כתבנו הצבאי

הכוחות הלבנוניים בראשות סמיר ג'עג'ה האטו במקצת את קצב סיועם לפלשתינים ואת שיתוף הפעולה עמם, בעקבות תגובתה החד־משמעית של ישראל, ששיאה היה עצירת אנית המעבורת סאני בואט לפני כשלושה שבועות.

הנוצרים סייעו לפלשתינים בה־חזרת מנהיגי מחבלים ללבנון באמצ־עות הובלה ימית מסחרית ופרטית אל נמל ג'וניה הנוצרי והעברתם משם למרכזים המוסלמים; כמו כן סייעו בהשגת תעודות מזוייפות לפלשתינים שהגיעו בדרך האוויר לנמל התעופה הבינלאומי בביירות, הנמצא בשליטה שיעית בחסות סוריה (שגדוד קומנדו שלה הוצב שם באחרונה). בישראל חושדים שהנוצרים סייעו גם בתוכלה לנמל התעופה „חלאת" שבצפון המובלעת הנוצרית, שנפתח לפעולה במשך זמן מה.

בישראל מאבחנים בחודשים האחרונים התגברות בתנועת מחב־לים פלשתינים, בעיקר מפקדים, חורה ללבנון. נראה כי במסגרת מאמצי ההתארגנות מחדש של הפלשתינים בדרום לבנון, חזרו באחרונה עשרות מחבלים בעלי רקע וניסיון פקודי וקרבי. כדי להוות גרעינים ליחידות, בעיקר של הפתח'. באזור צידון, יש להם רוב גדול; בעיר עצמה מצויים לפי ההערכות כ־4000 מחבלים. סך הכל מצויים עתה בלבנון בין 8000 ל־10.000 לוחמים פלשתינים. הקף הכוח של עמל מתקרב ל־10.000.

בקרבות בין השיעים לפלשתינים חלה עכשיו רגיעה מסויימת ואולם בישראל מעריכים שהפוגה נוערה להתארגנות מחדש וכי הקרבות ימשכו.

המחבלים הפלשתינים החלו לפנות את מאגדושה

35 מחבלים פלשתינים יצאו ביום רביעי בערב מהעיירה מאגדושה שבדרום לבנון, שבה התפרסו 150 מאנשי המיליציה העממית הנאצרית של המנהיג הסוני של צידון, מוסטפה סעד — מסר כתב סוכנות הידיעות הצרפתית.

יציאתם של 35 מחבלים, חברי החזית הדמוקרטית של נאיף חוואתמה, באה בעקבות הודעה של „פתח" שבהנהגת ערפאת, כי אנשיו יפנו ביום רביעי בערב את מאגדושה, שאותה כבשו ב־24 בנובמבר מידי המיליציה השיעית.

דחייה נוספת במשפט מכירת הנשק לאיראן

ייתכן שיאופשר לנאשמים הישראלים לשוב לישראל עד לתחילת המשפט

מאת חנה איש־הורביץ, ניו־יורק

הסטייט דיפרטמנט התבקש לפנות לממשלת ישראל כדי לקבל ממנה תשובה בכתב או בעל פה כי אם ירשה בית המשפט האמריקני לנאשמים הישראלים במשפט מכירת הנשק לאירן לחזור לארץ לא תמנע ממשלת ישראל את יציאתם לצורך התייצבות בפני בית המשפט בשייפתח המשפט.

בדיון שהתקיים ביום רביעי בבית המשפט הפדראלי במנהטן הוברר כי תחילת המשפט תרחק שוב וכי ספק אם המשפט יתחיל אפילו בחודש מאי. כתוצאה מכך נאלצים הנאשמים להישאר תקופה ארוכה מאד בארצות הברית. השופט סאנד הורה לתביעה לפנות כו ביום לסטייט דיפרטמנט ולהמציא לו בהקדם את הודעת הסטייט דיפרטמנט לממשלת ישראל ואת התגובה שקיבל.

השופט הביע הבנה למצוקה האישית שהנאשמים הישראלים נתונים בה, אך אמר כי ראשית כל עליו לשמוע מהסטייט דיפרטמנט, בהתייחסו לתת אלוף מיל' אברהם ברעם. אמר השופט כי נכונותו של ברעם להתייצב במשפט אינה הנתון היחיד שעליו להביא בחשבון. „כשיהיה בישראל הוא עלול להיות כפוף לרצונה של ממשלת ישראל" אמר השופט. „יש סיכון שממשלת ישראל תצווה עליו שלא לחזור".

פרקליטו של גורי איזנברג סיפר לכתבים בבית המשפט כי הוא נפגש עם אחד מאנשי פמליתו של שר החוץ שמעון פרס בעת ביקורו האחרון בניו יורק ובקשו כי ממשלת ישראל תודיע שלא תמנע מהנאשמים הישראלים לחזור לארצות הברית. אך לא זכה לתגובה כלשהי לבקשתו. פנייה של התביעה למשרד המשפטים הישראלי בנובמבר אשתקד נענתה כי ממשלת ישראל אינה מתערבת במשפט זה.

„על המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: סבר פלוצקר
עורך משנה: ישראל זמיר
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833
חשבון בבנק הדואר 3־43360־4
המען למכתבים: שירות שק־דואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102־121. טל' 3־233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' סבונר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

צלצול מהיר

ראש עיריית ירושלים, טדי קולק

קיבלתי שעון מהרבי מגור ואני מקווה שהוא מביא לי מזל

כיצד צריך נבחר ציבור לנהוג בשמדובר במתנות?

הוא לא צריך ליהנות מזה. בירושלים, למשל, מקובל לקבל ולתת מתנות בחגי המוסלמים והנוצרים. כשפטריארך או מוכתר מביאים לי איזו ואזה או חרס אני לא יכול לסרב להם. כמו שאי־אפשר לסרב לשתות קפה אצל ברווי. אבל, כל עוד אני לא נהנה מזה — מצפוני נקי.

ומה אתה עושה במתנות?

אני מקבל ובהזדמנות הראשונה אני מחזיר להם מתנה. אבל, אסור לקבל מתנה ממישהו שקשורים אליו בגלל התפקיד. אז כשכל הקבלנים בעיר שולחים לי סלים עם בקבוקי יין לחגים, אני שולח אותם לבתי־חולים ולבתי־אבות.

ובשמדובר במתנות אישיות?

שעוני זהב לא קיבלתי. אבל, קיבלתי שעון מהרבי מגור והוא נימצא אצלי עד היום. לא זהב. אבל, שעון יפה מאוד, שהולך על בטריה, ואני מקווה שהוא מביא לי מזל. מה הייתי צריך לעשות, להחזיר לו את זה?

מהו הגבול במקרים כאלה?

תראי, הרבי מגור לא יכול לקנות אותי. הוא הרי יודע מי אני ולא ראיתי בזה שום פסול. היום הוא לא היה נותן לי מתנה כזאת, כי בגלל המורמונים היחסים כבר פחות טובים.

ומה אתה חושב על שעון־הזהב שקיבל פרס מבלס?

אני חושב שזה מכוער ביותר לדבר על זה. מה יש? פרס הוא איש מושחת? קנו אותו? בגלל השעון הזה הוא נתן למישהו רישיון בניה? כמה שבחים הוא קיבל על השיגיו בקבלת הלוואות ממדינות אירופה בביקור האחרון. או על שהעלה את קרנה של הארץ בשנתיים האחרונות? אז למה להיטפל דווקא לדבר כזה?

ואולי יש כאן פגם אתי, משום שקבלת השעון קשורה גם לתרומת ה־600 אלף דולר שנתן בלס למפלגת העבודה?

אם נכון, שמפלגת העבודה דיווחה על כך למבקר המדינה והוא לא התלונן. אז אני לא יודע מה כאן לא בסדר.

אתי רונאל

אנשי לוי החרימו אמש ישיבת נשיאות „חירות"

מאת דורית גפן, כתבתנו לענייני מפלגות

אנשי מחנה לוי החרימו אמש את ישיבת נשיאות ועידת חרות שכונסה בירושלים לקביעת מועד וסדר יום לוועידה.

הנשיאות החליטה פה אחד לכנס את הוועידה בסוף חודש מארס. הוועידה תציב על סדר יומה את המתחייב מתקנון התנועה: בחירת מרכז, בחירת יושב ראש התנועה ויושב ראש ההנהלה, בחירת בית דין התנועה וועדת ביקורת; כמו כן תאשר הוועידה את הסכם האיחוד עם המפלגה הליבראלית.

על פי החלטת הנשיאות תסמיך הוועידה את המרכז לאשר צרופים למרכז בהסכמה וכן בחירת ראשי מוסדות על פי המתחייב מהתקנון.

אם יגיעו הצעות מוסכמות על רוב שרי התנועה.

הנשיאות קראה לכל צדי הוועידה להתלכד סביב הצעת סדר־היום שלה. כמו כן הבהירה כי אם יהיו הצעות לסדר, ניתן להגישן עד ה־15 בפברואר.

כתבתנו מציינת כי בכך יש פתח לאנשי מחנה דוד לוי להגיש הצעה משלהם לסדר יום לוועידה. כמו אחר של ההחלטות שהתקבלו אמש נאמר, כי הצעות לבחירת יו"ר ליושב־ראש התנועה בעניין ה הושארה אופציה למתנות להגיע להסכמה. אם יסכימו יצורף סעיף לסדר היום לצורך בחירת מלוכה התפקידים: מ"מ יו"ר התנועה, יו"ר המרכז ויו"ר המזכירות. למרות ההחרמה של מחנה לוי הבטיחו בישיבה נציג אחד מהמחנה שלו.

„רחאלן קדרה גורש למרות ששופט צבאי עמד לשחררו"

מאת מנחם ענברי, כתב „על המשמר"

עורך־הדין חאלד קדרה מסר אתמול כי מוחמד רחאלן מחאן יונס גורש לאחר ששופט צבאי לא מצא נגדו דבר ועמד לשחררו. עורך הדין העזתי אמר כי בעקבות החלטת השופט הצבאי הוצא צו מעצר מנהלי נגד רחאלן והוא גורש.

הדברים נאמרו במסיבת עיתונאים במזרח ירושלים.

משפחת המגורש גילתה דאגה לגורל בנה משום שבינתיים הוא לא יצר שום קשר עם הצלב האדום ברבת עמון. לטיף דורי ועב השתתפות בשם הארגונים מוזה לשלום והוועד לדיאלוג יהודי פלסטיני.

עם רותי קרונגולד והמשפחה
אנו משתתפים בצער במות האח
רפאל ביטון
קיבוץ בית־זרע

לאירנה, ליעקב, למשפחה ולקיבוץ בית־זרע
אתכם באבלכם הכבד במותה של
ענת
קיבוץ שער־הגולן

„הפיסגה" מגנה הקשרים עם ישראל למרות צירוף מצרים

כווית. — ועידת הפיסגה האיסלמית הי"ז עמדה לסיים אמש את דיוניה בכווית ולאשר 20 החלטות, ובכללן החלטה על המזרח התיכון, הקוראת את חידוש היחסים הדיפלומטיים עם ישראל ופונה למדינות הנוגעות בדבר לשקול מחדש את עמדתן, ואת, למרות שמצרים התקבלה זה עתה מחדש לארגון הועידה האיסלמית.

משלחת לאיראן?

לנוכח מלחמת עיראק־איראן, הביעה הפיסגה את „שביעות רצונה מקבלת עיראק, על שהסכימה לשים קץ למלחמה וליישב את הסיכסוך בדרכי שלום." הפיסגה שוקלת שיגור משלחת לטהראן, כדי לדווח לשליטי איראן על תוצאות הוועידה ולהניעם לשקול מחדש את עמדתם הנוגעת לתהליך של שלום בין שתי המדינות. מקורות מקורבים לוועידה אמרו, כי המשלחת תהיה מורכבת מנציגי המדינות המייצגים את העולם הערבי, את אסיה ואת אפריקה.

איראן החרימה את הוועידה בשל שהיא מתקיימת בכווית, הידועה בתמיכתה בעיראק.

להסיר המצור

לנוכח „מלחמת המחנות" בלבנון בין השיעים למחבלים הפלשתינים, קוראת הפיסגה את „המשך המצור על המחנות, בשעה שחיילי־האוייב — „אלה עורך פשיטות" על דרום־לבנון. הפיסגה קוראת להסרת המצור מעל מחנות הפליטים הפלשתיניים ולאפשר הכנסת מזון מים ורפואי לתושבי המחנות.

גינוי לטרור

בעניין הטרור, מגנה הפיסגה „ללא סייג את כל פעולות הטרור הבין־לאומי הנפשע." אולם היא חוזרת ומדגישה את דעתה המוחלטת, כי יש להבדיל בין פעולות טרור נפשעות בלתי־מוצדקות, המבוצעות בידי אנשים פרטיים, קבוצות ומדינות, לבין המאבק הלאומי הלגיטימי של עמים הנלחמים נגד כיבוש זר, כגון המאבק הלגיטימי של העם הפלשתיני והעמים של דרום־אפריקה ונאמיביה."

הפיסגה קוראת למדינות האיסלמיות לשיתוף פעולה הדוק יותר עם המורדים המוסלמים של אפגניסטאן.

אסאד ומובארק

נשיא מצרים, חוסני מובארק, ונשיא סוריה, חאפז אסאד, זנחו אתמול לשעה קלה את חילוקי־הדעות ביניהם. הם שילבו ידיים בוועידה המוסלמית, המתקיימת כאן, ואף נפגשו לשיחה של 20 דקות. אולם נשיא סוריה דרש מיד, כי מצרים תנתק את יחסיה עם ישראל.

האפשרות שתחול התקרבות מיידית בין שתי המדינות נמוגה חיש מהר בהמשך הדברים. „אנו חייבים לשים קץ ליחסים הנוכחיים בין ישראל וכמה ערבים מסויימים," אמר אסד.

בנאום נלהב, שנמשך שעתיים, הגדיר אתמול אסאד את ארה"ב „כמדינה הטרוריסטית ביותר בעולם." הוא תקף את חסן מלך מארוקו, שלא נכח בוועידה, על שקיבל לביקור את „ראש הממשלה של האוייב".

מובארק אמר, כי אף־על־פי שאיננו מקבל את הביקורת של אסאד, „החלטתי לא להשיב במילים שבהן השתמש ולשמור על כבודה של ועידה זו." דבריו של מובארק התקבלו במחיאות כפיים. אסאד חייך.

בנאומו חזר מובארק על הקריאה לכנס ועידת־שלום בין־לאומית למזה"ת.

ג'מייל מודה לאסאד

נשיא לבנון, אמין ג'מייל, נפגש לשיחה עם אסאד, והם התחייבו זה בפני זה לפעול יחדיו לחידוש המאמצים לשים קץ למלחמת האזרחים בלבנון.

אסאד אמר לכתבים, לאחר פגישה של שעה עם ג'מייל: „נכפיל את מאמצינו כדי להתגבר על הקשיים בין לבנון לסוריה."

ג'מייל שיבח בוועידה את אסאד, על „שהושיט יד לעזרה, שנינו הגברנו את המאמצים כדי לחלץ את לבנון מצרותיה." אמר.

ג'מייל קרא למנהיגים המוסלמיים בוועידה לסייע ללבנון במאמציה להתגבר על המשבר ולתמוך בכל המאמצים שיביאו לפיוס בין הצדדים היריבים בלבנון. כן קרא לשים קץ לנוכחות ישראל בלבנון.

הוא ביקש גם עזרה, כדי לסייע ללבנון למלא את חובתה כלפי הפלשתינים המתגוררים בקירבה ולהעניק להם הגנה.

הוא לא התייחס למלחמת המחנות בין הפלשתינים לשיעים.

ערפאת תוקף

ראש אש"ף יאסר ערפאת, תקף אתמול בוועידה את ראשי המדינות המוסלמיות, באומרו, כי לא עשו די להפסקת הקרבות במחנות הפליטים בלבנון.

ערפאת הזכיר את הריגתם של תושבי המחנות סברה ושאתילה על ידי אנשי המיליציה הנוצרית ואמר: „אני רוצה לשאול את הוועידה המוסלמית, מה עשתה למען אלפי ערבים מוסלמיים, הנמצאים במצור וסובלים רעב."

לטענת ערפאת, יותר מ־4,000 פלשתינים נהרגו או נפצעו בקרבות האחרונים בין המחבלים לבין השיעים. הוא כינה את המיליציה השיעית, הנתמכת על־ידי סוריה, „כנופיית פושעים", והאשים כמה מדינות ערביות, שהן פוגעות בפלשתינים יותר מאשר ישראל.

(עיר, ע־צ ואי.פי.)

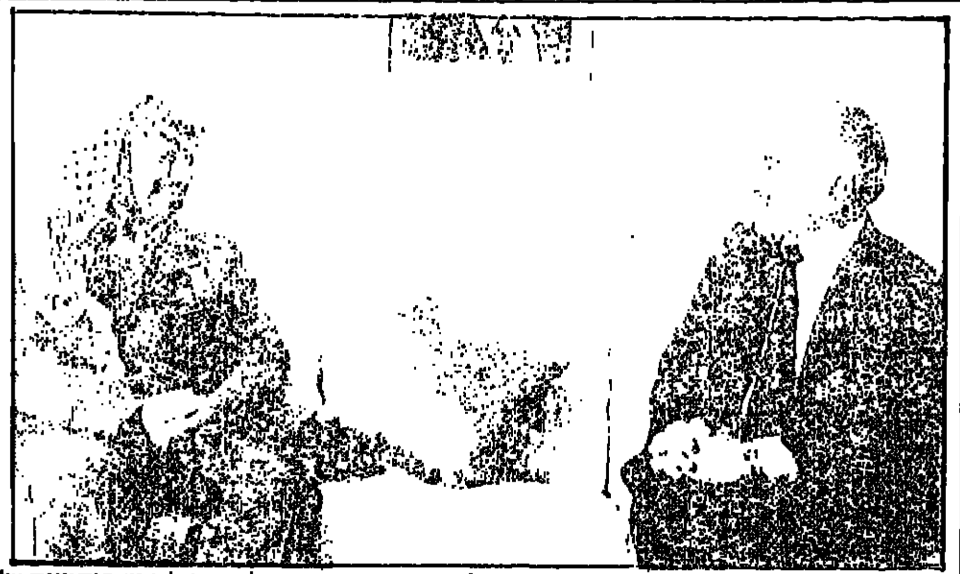

חיוכים: חוסיין וערפאת. היריבים־שותפים. נפגשו לשיחה בוועידה האיסלמית. על רקע הידיעות על הפשרה ביחסים בין השניים (תצלום: אי.פי)

„השעון" נדם, המטוטלת הקואליציונית חורקת, ושמיר לא מקבל תיקונים

מאת מוטי בסוק, כתב „על המשמר" בכנסת

הממשלה לא קיימה כל דיון בנושא הועידה הבינ"ל, טען אתמול רה"מ יצחק שמיר בהשיבו לשאילתה בע"פ של גאולה כהן (התחיה).

שמיר הדגיש כי כל הממשלות, וגם הממשלה הנוכחית, דגלו במו"מ ישיר לשלום, ללא כל תנאים מוקדמים, עם המדינות השכנות.

רה"מ טען כי איננו יודע בבירור מה אמר ממלא מקומו, פרס, בלונדון. „אינני עומד למבחן בגיאוגרפיה ואיני שעון"... אמר. לדבריו, ההתנחלויות שהיו צריכות לקום בשנה האחרונה. לפי ההסכם הקואליציוני. אכן הוקמו. לגבי היוזמות הפרטיות, להקמת ישובים חדשים בשטחים, הבטיח שמיר, כי הממשלה תדון ותחליט.

במהלך הדיון בשאילתה זו הושמעו דעות חריפות במיוחד. גאולה כהן כינתה את דבריו של פרס באירופה, בגנות ההתנחלויות ובעד ועידה בינ"ל „גניבת דעת". יוסי שריד (ר"צ) תמה אם בכל העולם קיימת עוד מדינה שראש הממשלה אומר דבר אחד, ואילו ממלא מקומו ושר החוץ, אומר בדיוק את ההיפך בנושאים הגורליים ביותר בחיי האומה.

רפי אדרי (מערך), יו"ר הקואליציה, האשים את שמיר, כי ב־28.10.85, תמך בכנסת בדברי פרס, בזכות הוועידה הבינ"ל. לדבריו אישרה הכנסת עמדה מדינית הגורסת השתתפות בועידה כנ"ל. אדרי הזכיר גם כי באוקטובר 1977 הכירה ממשלת הליכוד, בראשות מנחם בגין, בצורך של פורום בינ"ל לשלום, בו תשתתף בריה"מ. ישראל. לפי אותה החלטת ממשלה, היתה אמורה להשתתף בועידה זו ללא כל תנאים מוקדמים.

„צפוי גל נוסף של התקפות אנשי החיזבאללה בדרום לבנון"

מאת כתבנו הצבאי

גל נוסף של פיגועים ותקיפת מוצבים וכוחות ניידים בדרום לבנון, צפוי בקרוב — מעריכים גורמים צבאיים בישראל.

אלה מיחסים את ההפוגה המ־סויימת בתקיפות חיזבאללה בשיטה של תורת הלחימה המסורתית, שגי־בש הארגון המצביעה על התקדמות גדולה שחלה ביכולת המבצעית של הארגון הזה שהוא לדעתם, הכוח הצבאי המסודר ביותר, בין המחבלים בדרום לבנון. החיזבאללה מקבלים אימון אינטנסיבי בבקעת הלבנון ממדריכים איראניים, והם בעלי מוטיבציה גבוהה. הם מונים רק כמה מאות אנשים אך „על הנייר" מצויים בשורות החיזבאללה כמה אלפים.

בישראל, מעריכים כי הקרבות בין „אמל" לפלשתינים יגרמו להת־גברות גל הפיגועים והתקיפות, משום שהקו החומייניסטי גורם הטיית המלחמה מקרבות „בין מוסלמים" ללחימה ב„אויב הציוני". גורם נוסף הוא „אמל" שנאלץ „לא לפגר". בגלל עיסוקיו נגד הפלש־תינים, בתחרות מול חיזבאללה, על יכולת השיבוש של אזור הבטחון. אותם. גורמים צבאיים מעריכים כי החיזבאללה יגבילו את תקיפותיהם לצד"ל, כדי לא לגרום לצה"ל לתגובה, וכדי לא להתחכך עם „אמל" שעושה את האבחנה בין פגיעה בצד"ל באזור הבטחון לבין פגיעה בצה"ל ובבטחון ישראל.

פעילות פלשתינית עצמאית נגד אזור הבטחון ירדה כמעט לאפס מאז הקרבות עם „אמל" באזורי צידון וביירות.

„שותפו של נקש" נידון ל־12 שנות מאסר בצרפת

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — הפושע ויליאם נקש, ש„ירושלים מסרבת להסגירו", כפי שכתבו עיתוני צרפת, תואר במשפט של שותפו לפשע, על רצח הצעיר האלז'ירי בבזאנסון, כראש כנופייה, מתכנן ומארגן הרצח.

השותף לפשע, שארל ביבי, נידון אתמול בבזאנסון ל־12 שנות מאסר, אך נקש היה הדמות העיקרית במשפט הרצח. הוא הוצג כמי שגייס את ביבי וצעיר ערבי אחר, חסן חמודי, לשוד יהלומים

המחבל עבדאללה ישפט בצרפת ... במאמץ להיפטר ממנו

מאת ארנון יפה, כתב „על המשמר" בצרפת

פאריס. — המחבל ג'ורג' איברהים עבדאללה, ראש ארגון הטרור הערבי „הסיעות המהפכניות החמושות הלבנוניות", הפועל בשירות הסורים והמתואר כ„כריש־טרור בין־לאומי", ישפט בבית־משפט מיוחד בפאריס.

אחרי איומים שהשמיע מספר שניים ב„חזית העממית", באסם אבו־שריף, כי יחודש הטרור בפאריס אם ייפתח משפטו, הכחישה הממשלה כי מתנהלים הליכים משפטיים. אך בית־דין לערעורים, שכונס בחיפזון, פסק אתמול, כי עבדאללה בר־שיפוט בעוון „שיתוף פעולה" ברצח הדיפלומט הישראלי יעקב בר־סימנטוב והנספח הצבאי האמריקני צ'ארלס ריי, וכן התנקשות בחיי הקונסול האמריקני בסטראסבורג. המשפט יפתח באמצע החודש הבא.

זו הפעם הראשונה שראש ארגון טרור ערבי יובל אל ספסל הנאשמים בבית־משפט צרפתי. עבדאללה, מרוני לבנוני, מילא תפקיד בכיר ב„חזית העממית" של ד"ר חבש, בשירותים הסוריים ובשירותים אלג'יריים. הוא אומן במחנה מיוחד למחבלים בסופיה ובאלג'יריה. ביזות פיגועים של סחטנות־טרור — פיצוצים ברחובות פאריס, 10 הרוגים ו־250 פצועים — נועדה להשיג את שיחרורו, אך עיסקה נבצרת בין ראש הממשלה שיראק לנשיא אסאד שמה קץ לטרור.

שיראק ביקש אורכה לשיחרור עבדאללה. מעריכים, כי המשפט יתנהל במאמץ להיפטר מעבדאללה ולהציל את הכבוד. התביעה הנקיטה כנראה, לא להחמיר עימו. הוא מואשם רק בשיתוף פעולה בפשעים המיוחסים לארגונו, אף כי ידוע, כי הוא עצמו אירגן ופיקד ביזוע האקדח, שבו רצחה אהובתו הטרוריסטית ז'אקלין הסבאר, הכנונה „תחת שמך", את בר־סימנטוב, באפריל 1982, נימצא במחבואו של בדירה הרשומה על שמו.

עבדאללה מסתתר מאחורי זהויות מזוייפות. בשעת מעצרו, נמצאו עליו שלושה דרכונים. הוא טוען שהוא חף מפשע, אך מצדיק את הפיגועים מטעמים אידיאולוגיים. הוא מציג עצמו כ„לוחם בציונות ובאימפריאליזם האמריקני".

המשפט יתנהל על־פי החוק החדש, שהחליף את חבר־המושבעים בשופטים מקצועיים במשפטי־טרוריסטים. בשיטה הישנה ערקו מושבעים מפחד מאיומי הטרוריסטים לחסלם.

„יוזמת השש" מוצעת לפרס נובל לשלום

מאת ז'אן כהן, כתב „על המשמר" ביוון

אתונה. — הלשכה הבין־לאומית לשלום, שמושבה בז'נווה, הגישה להצעה את „יוזמת שש המדינות למען שלום ופירוק החימוש" כמועמדת לפרס נובל לשלום לשנת 1987.

„יוזמת שש המדינות" היתה פרי רוחם של ראש ממשלת יוון אנדריאס פאפאנדריאו, ראש ממשלת הודו (המנוחה) אינדירה גאנדי, ראש ממשלת שוודיה (המנוח) אולוף פאלמה, נשיא מקסיקו מיגואל דה לה מאדריד, נשיא ארגנטינה ראול אלפונסין ונשיאה לשעבר של טנזניה, יוליוס ניירירה.

הלשכה הבין־לאומית לשלום, שזכתה בפרס נובל לשלום ב־1910, קיבלה את החלטתה ביום א' השבוע, ברוב גדול, בישיבה שקיימה בהלסינקי.

הרוג ופצוע קשה לצד"ל בירית ממארב

מאת יהודה צור, כתב „על המשמר"

נהג של מפקד פלוגה בצד"ל נהרג וחברו נפצע אנושות, כאשר הרכב שבו נסעו הותקף ממארב באש מנשק קל, בכפר אל חיאם, כ־2 ק"מ צפונית למטולה בתוך רצועת הבטחון.

הרכב השייך לקצין היה בדרך לאסוף אותו כאשר הותקף, החייל הפצוע הועבר לביה"ח במארג' עיון במצב קשה.

כל אנשי צוות האונייה „הדר" פונו בשלום

מאת ירון זליג, כתב „על המשמר" בחיפה ועתי"ם

מנהל חברת „עופר" המפעילה את האונייה „הדר" שבה פרצה השריפה יצא אתמול לטרייסט כדי לעמוד מקרוב על הנזקים שניגרמו לאונייה. מסר אתמול לכתבים כי סוכן החברה בטרייסט הגיש סיוע לאנשי הצוות, דאג לשכנם בבית מלון מקומי וכן לציידם בביגוד חם.

26 אנשי הצוות פונו באופן מסודר ורק בנו של איש צוות יוגוסלבי, שקפץ למים מהאונייה „הדר", נלקח לבית חולים, לאחר שקיבל מכת קור — מסר האלחוטאי של האנייה, בשיחה טלפונית מטרייסט עם כתב יומן גלי צה"ל.

כתבנו מציין עוד, כי אנשי הצוות של האונייה „הדר" אמורים לשוב כנראה היום או מחר.

כבאים מנסים להשתלט על הדליקה באונייה „הדר" בטריסט (תצלום: אי.פי)

בל"ל מאמץ ההמלצות: הגימלה של יפת תוקפא עד הכרעה משפטית

דירקטוריון בל"ל גם קיבל את עמדת ברונו שיש להעמיק הבדיקה בשכר הבכירים של הבנק ולהעביר לו נתונים מלאים עליהם ■ הוחלט גם לדרוש החזרים מהפיצויים והקפאת הגימלה נועדה להבטיח זאת בקיזוז הסכומים ■ על המשך הצעדים יוחלט לאחר שתתקבל תגובת יפת

מאת אורי נחשון, כתבנו הכלכלי בת"א

מועצת המנהלים של בנק לאומי, שדנה אתמול בדו"ח הורוביץ־צדוק, החליטה לאמץ את ההמלצות הנוגעות לארנסט יפת, ולערוך בדיקה בשכר בכירי הבנק — כפי שדורש נגיד בנק ישראל, פרופ' מיכאל ברונו.

במכתב ששיגר פרופ' ברונו ביום שלישי ליו"ר הדירקטוריון החדש ד"ר מאיר חת, דרש להשלים את הדו"ח שהוגש לו, משום שחסרים בו, לדבריו, פרטים רבים. ברונו כתב לחת, כי מקריאת הדו"ח ברור לו שבחינת תנאי ההעסקה והפרישה של בכירי בל"ל לוקה בחסר, ואין בדו"ח כל התייחסות לתקפות המשפטית של החוזים האישיים שנעשו עם הבכירים. ברונו ביקש מהדירקטוריון להעמיק את הבדיקה, ולפרט יותר את הממצאים ביחס לשכרם של בכירי בל"ל.

כאמור, דירקטוריון בל"ל, שניהל אתמול ישיבה ממושכת, קיבל את דרישת הנגיד והחליט לקבוע עמדה ביחס לשכר הבכירים, רק לאחר שיומצאו לו נתונים נוספים על החוזים האישיים שלהם. כן ביקש הדירקטוריון חוות דעת משפטית לגבי תוקפם של החוזים האישיים ולגבי שאלות שמתעוררות עקב מכתבו של הנגיד.

הדירקטוריון הסמיך את היו"ר להמציא לנגיד בנק ישראל נתונים נוספים, אולם הוחלט גם להביע מורת רוח מנוסח מכתבו של פרופ' ברונו ומאופן פרסומו.

בעניין יפת החליט הדירקטוריון לפעול כמוצע בחוות הדעת של צדוק ולתבוע מיפת להחזיר חלק מהפיצויים. עד להכרעה, בכוררות או במשפט, יעוכב תשלום הגימלה ליפת, לשם קיזוז סכום הפיצויים שהוא נתבע להחזיר, והוראה ברוח זו הועברה אתמול להנהלת הבנק.

ממתינים לתגובת יפת

היועץ המשפטי של בנק לאומי יודיע ליפת על החלטות הדירקטוריון ויבקש את תגובתו. היועץ המשפטי גם התבקש אתמול לתת חוות דעת נוספת לגבי העילות של התביעה מיפת ולגבי התהליך המשפטי הדרוש למימוש זכויות הבנק. לאחר שתתקבל תגובתו של יפת ולאחר שישולמו חוות הדעת הנוספות, יחליט הדירקטוריון על הצעדים הבאים.

בדירקטוריון אמרו אתמול, כי יש לערוך את כל הבדיקות הנוספות בהקדם האפשרי ולהימנע מסחבת בעניין זה.

6 אירים שנפצעו ממטעני חבלה דיווחו שנפגעו... מטנק ישראלי

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

אלוף פיקוד הצפון יוסי פלד נפגש אתמול אחר הצהריים עם מפקד יוניפי"ל הגנראל השוודי גוסטב אנגלגר, בראש הנקרה, כדי למחות במרצות על טענות שהושמעו כאילו ירה טנק ישראלי לעבר מבנה של יוניפי"ל בכפר תיבנין.

אתמול סמוך לשעה 3.30 התקבלה תלונה מיוניפי"ל שטנק ישראלי ירה אל עבר בסיס הגדוד האירי.

החיילים האיריים ידעו לדווח אפילו על מספר הפגזים שנורו לעבר המבנה. בחקירה הראשונה התברר לצה"ל שאין שום אמת בכך, והדיווחים של החיילים האיריים לא היו נכונים.

קציני יוניפי"ל ערכו חקירה ובמהלכה התברר ש־5 מטעני חבלה רבי עוצמה המופעלים חשמלית מרחוק, גרמו לפגיעה במבנה. 6 חיילים נפצעו. 4 טופלו במקום ושניים הועברו למפקדת האו"ם בנקורה.

כאמור, בפגישה שהתקיימה אתמול, מחה נמרצות אלוף פיקוד הצפון באוזני מפקד יוניפי"ל על הדיווח המטעה של חיילי יוניפי"ל בכל הפרשה.

"הלוויה לחינוך בלבנון: סטודנטים מאוניברסיטת ביירות נושאים את "ארון הקבורה של החינוך בלבנון", בהפגנה שערכו אתמול במערב־ביירות המוסלמית במחאה על חטיפת פרופסורים. (צילום: איגי)

תשבחות למפ"ם על הסיוע לעובדי תא"ת... בדרשת יום השבת

מאת רפאל גאון כתבנו בדרום

מפ"ם המלווה את מאבקם של עובדי תא"ת שליד גדרה, מאז פרוץ השביתה לפני 20 יום, בשל אופיו העקרוני (הזכות להתארגן ושמירה על תנאי מחייה בעבודה) זכתה לשבחים מרובים במקום הפחות צפוי: בבית הכנסת בבני עיון הסמוכה. הרב של בית כנסת זה, אמר בשבת האחרונה כי אנשי מפ"ם הם "יהודים טובים ואמיתיים, והם היחידים המגישים סיוע רצוף לשובתי תא"ת. לא עשו זאת אנשי מפד"ל וש"ס ואגודת ישראל..."

לשכתו של גדעון בן ישראל יו"ר האגף לארגון ומועצות הפועלים העירה על הערות שהתייחסו לביקורו של בן ישראל אצל עובדי תא"ת ופורסמו ב"על המשמר" שלשום. לדבריו, לא היו מעורבים שיקולים פוליטיים במאבקם של עובדי תא"ת, כי ההסתדרות מלווה מאבק זה על כל זרועותיה והוא מבטא את כלליותה של ההסתדרות והסולידריות שלה, יחד עם מפ"ם שהוא חלק מהמערך.

נציג מפ"ם דוד בן אשר, מנהל את יחידת ארגון מקומות העבודה במג', והוא מעורב בכל המהלכים.

סידרת טלוויזיה "קטלנית" בתורכיה

איסטנבול. — שלושה בני אדם התאבדו בקפיצות מרבי קומות בתורכיה בחמשת הימים האחרונים, ורבים במדינה זו טוענים כי המתאבדים הושפעו מ"אופרת סבון" המוקרנת עכשיו בטלוויזיה התורכית ובה אחת הגיבורות עומדת על גג ומאיימת להתאבד.

נמסר כי ארבעה אנשים נוספים ניסו להתאבד בצורה דומה ובכך התלהט הוויכוח על סדרת הטלוויזיה. זו קרה ב־9 בינו', אשר חלקה הראשון הוקרן לפני שבועיים.

הסידרה מתארת את חייה של אשה צעירה העומדת על סף גג של רב קומות ומאיימת לקפוץ אם המשטרה תתערב. תוך כדי כך מתוארות בהבזקים לאחור פרשיות שונות בחייה.

העתונים התורכיים תקפו את הסידרה כבר לאחר שנערה בת 16, קפצה מגובה של 50 מטר מגג של בית העירייה באיזמיר ביום חמישי שעבר.

המשטרה עצרה את המורה שלה להיסטוריה. החשוד כי היה מעורב בפרשת אהבה איתה. אולם העתון רב התפוצה "סבאח" יצא עם ידיעה בכותרת ראשית גדולה בה הוא טוען: "תרוצחת של הילדה הזאת היא רשות השידור (הטלוויזיה והרדיו)". מנהלי הטלוויזיה התורכית מכחישים שהתקריות האחרונות קשורות בסידרה והודיעו כי הקרנתה תימשך.

קטע כביש חופשי ממכמונות לא גרם עלייה בתאונות קטלניות

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

בקטע הכביש המהיר בין חיפה לחדרה היתה השנה הרבה פחות אכיפה של מהירות, והתוצאה היתה הרגע. אחר כלבד בקטע כביש זה. נתון זה מבליט על כך שגם בהעדר נוכחות של המשטרה לא עלה מספר תאונות הדרכים על רקע המהירות. משתמע מכך שמהירות אינה הגורם המכריע בגרימת תאונות דרכים קטלניות בכבישים הבינעירוניים" אמר אתמול מפקד המחוז הצפוני של משטרת ישראל, ניצב לוי שאול בסיכום פעילות המחוז הצפוני לשנת 1986.

בת־ציון ובצלאל עמיקם
שמחים להודיע כי בנם
ב״ר
הגיע למצוות
האירוע נחוג בחוג המשפחה

הנשיא הרצוג בביקור במג'דל־כרום:

"ב־1967 הצענו שטחים תמורת שלום — נאצר טירפד המהלך"

"חוסיין הסכים כפי הנראה וערך מסע דילוגים בין מדינות ערב — נאצר שיכנע אותו לוותר"

מאת יהודה צור, כתב "על המשמר"

הנשיא הרצוג קרא אתמול לאנשי ציבור ערבים בארץ לגנות כל מעשי רצח של חפים מפשע. לדבריו, היהודים נוהגים לגנות כל מעשה של פגיעה בחפים מפשע על־ידי קיצונים ומצפים שגם מנהיגים ערבים ינהגו כך.

הנשיא אמר דברים אלה במהלך ביקורו בכפר מג'דל כרום שם התקבל בהתלהבות על־ידי מאות תושבי המקום שיצאו לרחובות, הניפו דגלים וגילו חיבה בולטת כלפי הנשיא וביקורו. הכפר היה מעוטר בדיגלי הלאום ומאות ילדים מבתי ספר החזיקו דגלים. בכפר כולו שררה אווירה חגיגית מפתיעה. נוכח העובדה שביום האדמה היה מג'דל כרום אחד ממוקדי התסיסה הגדולים ביותר במיגזר הערבי בגליל.

הנשיא הרצוג שנפגש עם תלמידים בבית הספר התיכון במקום אמר שזמן קצר לאחר תום מלחמת ששת הימים החמיצו ארצות ערב הזדמנות לשלום. הוא סיפר שהיתה החלטה של הממשלה פה אחד להחזיר סיני והגולן תמורת שלום ופרוז של שטחים החיוניים לבטחון ישראל, אך לדבריו החמיצו ארצות ערב את ההזדמנות. הנשיא סיפר שהמלך חוסיין טס אל מנהיגי ערב לשכנעם לקבל את ההסדר אך הנשיא נאצר שיכנע אותו לוותר על המהלך כולו.

זאת הטרגדיה של העם הפלשתינאי, שאחרים מחליטים תמיד עבורו, ציין הנשיא. עוד הוסיף הנשיא הרצוג שישראל יכולה להתגאות במצבם של ערביי ישראל בהשוואה לארצות ערביות אחרות, אף שנותר הרבה לעשות.

ניצני שלום

במהלך הביקור לחץ הנשיא ידיהם של ציירים ערבים ויהודים מארגון "ניצני שלום" שהחלו אתמול לצייר על קיר בכיכר המרכזית תמונה שנושאה "דו קיום בשלום בין שני העמים".

הכיכר היתה גם היא מלאה בכרזות על אחוות העמים והצורך בדו קיום.

...ורוח חומייני מרחפת... ותוהו ובוהו

וושינגטון. — הנשיא רייגן הודה בנאום לאומה, שהשמיע בקונגרס, במספר שגיאות שעשה בביצוע מדיניות לגבי איראן, אבל הגן על עסקות הנשק הקשורות בפרשה זו והנחקרות עכשיו.

הנשיא הביע צער על שעסקות הנשק לא התפתחו כמתוכנן, אבל הוא הגן על מאמציו לחדש את הקשרים עם איראן ולשחרר בה בעת את בני־הערובה האמריקניים בלבנון.

בין היתר עמד הנשיא על הצורך בהמשך פיתוח הפרוייקט של "מלחמת הכוכבים", והביע תמיכה במורדים בניקאראגואה ובאפגניסטן.

בטהראן הציג אתמול יו"ר הפרלמנט האיראני, עלי אכבר האשמי ראפסאנג'אני, ספר תנ"ך ואמר, כי הוא חתום בידי הנשיא רייגן ונשלח לאיראן.

רפסאנג'אני אמר במסיבת עתונאים, כי רייגן שלח את התנ"ך

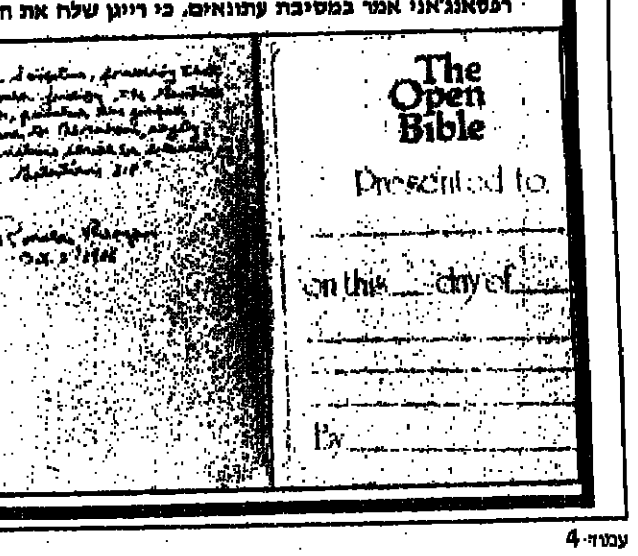

הזה למנהיגות של איראן באות של רצון טוב, תוך כדי היוזמה החשאית שלו לשפר את היחסים עם המשטר האיראני.

הכתבים ראו ציטוט מן התנ"ך בעמוד החלק הראשון של הספר, ומתחתיו החתימה "רונאלד רייגן" והתאריך — ה־3 באוקטובר 1986.

באותה מסיבת עתונאים הופצו בקרב הכתבים עותקים מדף דרכון אירי על שם סיאן דוולין, עם תמונתו של מקפארליין. ראפסאנג'אני אמר, כי התנ"ך היה אחת המתנות מריגן, שהביא לטהראן מי שהיה יועצו לבטחון לאומי, רוברט מקפארליין.

ראפסאנג'אני אמר, כי איראן ניתקה את השיחות על עיסקות הנשק עם ארה"ב, אולם היא מוכנה לקנות נשק מוושינגטון בתנאי שלא יוצגו תנאים כלשהם. (ע"ר, ע"צ)

כמו 2000 אוטובוסים בשעה

כל ההליכים המשפטיים כבר מאחור. תוך שנה, כנראה, ננשום מלוא ריאותינו עשן שחור ופיח, שמקורם בארובת רידינג ג'. הנפגעים העיקריים: תושבי רמת־אביב, אזור ל', בבלי ושכונות עבר הירקון

מאת רונית מורגנשטרן

השקט שעבר הם התעוררו — תושבי רמת־אביב, בבלי, שיכון ל' ושכונות עבר הירקון — ויצאו לצעוק נגד האיום האקולוגי החדש (לאחר רידינג ד' ויתושי הירקון) בדמות טורבינת גז שתוקם במעלה הירקון, ליד מגרש הטניס. ארובת הטורבינה, המרוחקת כ־50 מטר מבתי־מגורים בסביבה, עלולה לפלוט עשן מזוהם בשעת הפעלה בכמות השווה לכמות הנפלטת מ־2000 אוטובוסים. כך קובע דו"ח של האגף לאיכות הסביבה בעיריית־תל־אביב.

לאחרונה התקבלה החלטת־ממשלה על הקמת הטורבינה. השר שחל אומר, שתוך שנה היא תהיה מוכנה להפעלה. כל ההליכים כבר מאחור, השלב המעשי בהילוך. המאבק הציבורי מתחיל עכשיו... מי שיראה את ארובת רידינג ג' (האתר של טורבינת הגז) פולטת עשן שחור מבין יותר מאשר להיפך.

לאחר ליל הקלטה ב־1983, שנבע מתקלה ביחידות החשמל, הוקמה ועדת־חקירה שבדקה את הנושא והמליצה, שיש להקים ליד כל תחנת־חשמל טורבינות־גז. במקרה של תקלה בתחנת־הכוח הן ייכנסו מייד לפעולה, ולא תיפסק הפסקת החשמל.

ללא גיבוי

כיום נותר גושדן היחידי שאין לו גיבוי של טורבינות־גז. ועדת־החקירה השתמשה בנימוק ביטחוני, כדי להצדיק את הקמת הטורבינות. באזור גושדן מרוכזים רוב מפעלי התעשיה, הביטחון ובתי החולים בארץ, ופגיעה בתחנת־הכוח רידינג ד' עלולה לשתק את פעילותם.

על נחיצות הטורבינות אין ויכוח. הוויכוח הוא על מיקומן. חברת החשמל טוענת, שהמקום האידיאלי להקמת הטורבינות הוא האתר הגיאוגרפי של תחנת הכוח הישנה רידינג ג', שהפסיקה לפעול לחלוטין ב־1983. לשם הועברו טורבינות־גז בהספק של 50 מגה־ואט. כאתר חלופי תחנת מיתוג קיסריה, בה מותקנות כבר טורבינות־גז.

את העיסוקים מאחורי עמדת משרד האנרגיה, חברת החשמל הסביר שר־האנרגיה משה שחל:

● חיסכון — התקנת הטורבינה באתר רידינג ג' תעלה רק כמיליון דולר, לעומת עלויות מיליוני דולר אם תוקם באתר אחר, שיידרש כמיוחד לצורך זה.

● הוועדה החליטה, שהטורבינות חייבות להיות מחוברות לתחנת הכוח ברדיוס קרוב למיתוג, כדי להבטיח הפעלה מיידית. אתר רידינג ג' עונה על דרישה זו. מדובר במבנה מבטון משוריין, שנבנה במיוחד נגד פגיעות צבאיות, לדברי השר.

[illegible] כאחרונה טרוניות מכיוות [illegible] בעקבות תכנית התניון בין רידינג ג', הצטנה והיתושים של הירקון, [illegible] של אגם, הרעש באזור [illegible] במשולש ירמיהו, שטורד את [illegible] נבהל ויצא להילחם ברעה [illegible], תוך שהוא מנפנף ברגל איכות [illegible] התכנון והבנייה. הוא נתמך על־ידי [illegible] ממשלה: משרד הפנים ומשרד [illegible].

[illegible] לערער על החלטת הממשלה, [illegible] דאג, יצחק פרץ, בחוק התכנון והבנייה, כהליך החוקי על פיו היתה חברת החשמל צריכה לפעול. פעולה על־פי [illegible] דרישה זו נועדה בעצם לקטור את [illegible] ועדת תכנון מקומית, טוען השר שחל.

משרד הפנים מחוץ לתמונה

למשרד הפנים היה גם אינטרס לחייב את חברת החשמל לפעול על־פי חוק התכנון והבנייה, שהוא חוק של רשות מקומית. למשרד־הפנים יש בו שליטה מכרעת. גם חברת החשמל היתה מודעת לעניין השליטה, ולכן עקפה את חוק הבנייה והתכנון, ופעלה לפי חוק רידינג ד' מ־1967, שהוא חוק חדש יותר הפוטר את תחנות החשמל בתל־אביב מחוק התכנון, ומותיר את משרד־הפנים קצת מחוץ לתמונה. לעומת זאת מחייב חוק רידינג ד' את חברת החשמל לפעול על פי תקנות משרד הבריאות.

לצורך זה הוקמה ועדה במשרד הבריאות בראשות ד"ר ברנר, שבדקה את הקמת הטורבינה מהזווית הבריאותית של העניין. הוועדה הגיעה למסקנה הלא מחייבת, שאמנם הקמת טורבינת גז בקירבת אזור מגורים היא פסולה, אלא שהשיקול הבטחוני כאן מכריע. לכן, ממליצה הוועדה להפעיל את הטורבינה רק בשעת חירום בטחוני, וגם אז רק תחת כללי בטיחות ותקנות בריאות, שיקטינו את עצמת הרעש והזיהום עד למינימום.

אליה וקוץ בה: כדי שתוכל הטורבינה לפעול כהלכה בשעת חירום, יש לשמור על כושר תפעולה, ואת זה עושים על־ידי הפעלתה למשך שעה ורבע מינימום בחודש — כלומר, 16 שעות בשנה בשעת רגיעה. חברת החשמל מתכוונת להפעיל הטורבינות גם במה שהיא מכנה "שעת־דחק". את המושג הזה לא אוהבים תושבי השכונות בצפון תל־אביב והמועצה למניעת רעש וזיהום, מלר"ז. ועד השכונות בסביבה לא כל כך סומך על הבטחות חברת החשמל, שהיא תשתדל להפעיל הטורבינה מינימום שעות בשנה ותקיים את חוקי הבטיחות והבריאות.

השר שחל, מצידו, מציע להצמיד שני מפקחים, הן מטעם משרד־הפנים והן מטעם משרד־הבריאות לתהליך הבנייה, וגם נציג של ועד השכונות.

לא סומכים

בוועד השכונות מסתייגים מהרעיון, בטענה שנציג שלהם לא יכול להתמצא בנושא, ולכן כיצד יוכל לפקח: "גם לגבי רידינג ד' שמענו הבטחות שלא יהיה זיהום. בפועל יש זיהום קשה. אנחנו סובלים מעשן, אבק, ריח רע של נפט ובנזין, והמכוניות נאכלות. יש הרבה מקרים של ברונכיט בסביבה, כך שמענו מפי רופאי־ילדים. אנחנו מקווים להוכיח את זה באמצעות אנשי מקצוע. בני משפחה שהגיעו לאזור לפני שנתיים מירושלים עם שני ילדים, סובלים כיום מקוצר־נשימה. יש גם תופעות של אלרגיה.

"ד"ר ברנר אמר לנו, שבזמן ההפעלה משתחרר גל חום של 600 מעלות, שיעלה את טמפרטורות הסביבה. הרעש הוא כשל מטוס סילון והזיהום בשעה הוא כשל 2000 אוטובוסים. על הבטחות חברת חשמל אנחנו לא סומכים. מישהו אוכף את חוק כנוביץ למניעת רעש וזיהום? נעשה הכל למניעת האסון הזה". כך אומרים בוועד תושבי רמת־אביב הירוקה, שטורבינת הגז החדשה מאיימת לעמעם את צבעה הירוק למשהו עכור יותר.

ראש דסק לענייני היום: לוי מורב
עורכת אחראית של עמודי הפנים: עמית אנטר

שחור בעיניים

זיהום אוויר בחיפה. במקום מחאה מעדיפים להגיע לחדרי המיון

ענן מעל נווה־שאנן

מאת ירון זליג

מסיכות הגז שמסגינות לעיתים בהדר הכרמל לא מפחידות כאן יותר מדי אנשים. מי שעוצר לקחת ברוח מהנהן בראש, אומר שכל מילה שווה זהב, וממשיך ללכת. כי יש עוד בעיות בחיים מלבד דו־תחמוצת הגופרית. חיפה, עיר עם עבר מפואר ואוויר מזוהם, מגיבה באדישות מפתיעה לכמות הרעל שהיא נושמת כל יום. כשבתל־אביב צועקים התושבים על רידינג ג', בחיפה הולכים לחדרי־מיון עם כאבי ראש, בחילות והתקפות חוזרות של אסטמה. ומשאירים לגדולים טיהור האוויר. מנהל היחידה לאיכות הסביבה באיגוד הערים חיפה קורא לזה פאטאליזם.

הנתונים שבידי היחידה מראים שחיפה — איזור התעשיה הגדול בישראל — היא בעלת הריכוז הגבוה ביותר של דו־תחמוצת־הגופרית וחלקיקים באוויר. בקצב בו שוברים בעיר הזאת את שיאי זיהום האוויר, אין לשום איזור אחר בישראל סיכוי לתפוש את הבכורה. המקרה האחרון של חריגה אירע בשבוע שעבר, שעה שתושבי שכונת נווה־שאנן הבחינו בשעות הבוקר בענן לבן שמכסה להם את השמים. מכשיר הניטור הממוקם בשכונה רעד במאמץ וגילה בפלט מחשב קצר, שכמות הגופרית באוויר חורגת ב־50% אחוזים מהתקן המאושר על־ידי היחידה לאיכות הסביבה ומשרד הפנים.

היחידה הורתה לבתי הזיקוק ולתחנת הכוח המקומית של חברת החשמל לעבור מיד לשימוש ברלק דל גופרית. בתי הזיקוק וחברת החשמל צייתו להוראה, ואולם במקביל המשיכו לטעון כי לא חרגו מהצו האישי שהוציא לפני כשנה משרד הפנים, ואשר מגביל את אחוז הגופרית בעשן הנפלט מארובות שני המפעלים ל־3.2 אחוזים בממוצע שנתי.

מפירות את הצו

הענן הלבן מעל נווה־שאנן המשיך לרבוץ שם מספר שעות בטרם חזרה כמות הגופרית באוויר לרמות סבירות. ההכחשות וההתמרמרות של בתי הזיקוק וחברת החשמל על טענת היחידה לאיכות הסביבה, כי הן מפירות לעיתים קרובות את הצו האישי שהוצא להן, אין בהן, לטענת אנשי היחידה לאיכות הסביבה, כדי לטשטש את העובדה כי שתי חברות אלו הינן התורמות המרכזיות לאיכות האוויר הגרועה באיזור חיפה. הטופוגראפיה המיוחדת של העיר, היושבת מעל לאיזור התעשיה, מקשה עוד יותר על המאבק נגד זיהום האוויר.

שדה התעופה המקומי יוצר מיגבלה, לפיה אין לבנות באזור ארובות בגובה של יותר מ־80 מטר, וכך כל העשן שנפלט מהארובות פוגע במהירות במי שחי על המדרונות הצפון־מזרחיים של הכרמל. ואם לא די בכך, מקשה על שמירת איכות האוויר גם העובדה, שבתי הזיקוק ממוקמים בשטח אקס־טריטוריאלי, בו אין לעיריית חיפה כל סמכות חוקית, ואילו תחנת הכוח של חברת החשמל אינה נזקקת לכל רישוי עסקים עירוני.

כשהיא מתחילה מנקודת זינוק גרועה זו, החלה לפני כשלוש שנים היחידה לאיכות הסביבה באיגוד הערים חיפה לפעול בעיקר נגד שני מפעלים אלו. לאחר מאבק ארוך חלה בשנה שעברה תפנית, לאחר שהושלמה עבודת ההכנה לצו אישי נגד בתי הזיקוק וחברת חשמל, המגביל כאמור את כמות הגופרית בעשן הנפלט ל־3.2 אחוזים בממוצע שנתי. הצו האישי, שנחתם על ידי שר הפנים, קבע שתי עובדות חדשות בשטח. האחת: כי מעתה ניתן לפעול בהליכים חוקיים פשוטים יחסית נגד המפעלים, והיה ויפרו את הצו. ואומנם, עד כה הגישה היחידה לאיכות הסביבה מספר תלונות למשטרת מרחב חיפה על הפרת הצו. בעקבות תלונות אלו אף המליצה לאחרונה משטרת זבולון, שטיפלה בתלונות לפרקליטות מחוז חיפה, להגיש כתבי אישום נגד מנהלי בתי הזיקוק על הפרת הצו. עובדה שנייה, חשובה לא פחות, שנקבעה בעצם חתימת הצו האישי, היא שהוא הפך את היחידה לאיכות הסביבה לגורם בעל השפעה גדולה יותר במערך התעשייה הכבדה באיזור. במילים אחרות, אנשי היחידה לאיכות הסביבה מקיימים כיום את הביקורות שלהם בזכות ולא בחסד.

אלא שכאן מתעוררת בעיה חדשה, והיא האמצעים העומדים לרשות היחידה. זה מספר חודשים חוזר ראש העיר חיפה, אריה גוראל, ופונה לשר האוצר שיאשר תקציב של 1.5 מיליון דולר, להקמת מערכת בקרה חדשה לאוויר חיפה, בה מתוכננות שמונה תחנות ניטור. התוכנית זכתה כבר לאישור משרד הפנים, ואולם עד היום טרם נמצאו התקציבים הדרושים להקמת המערכת.

מתריעה. לא מטפלת

יחד עם זאת ברור לכל הגורמים המטפלים בנושא, כי שיפור מערכת הבקרה עשוי לכל היותר להתריע מוקדם יותר ובאופן מדוייק יותר על זיהומי האוויר, ואולם אין ולא יהיה בכוחה של מערכת הבקרה לטפל במיפגעים האקולוגיים עצמם. מכאן שהוויכוח הנטוש זה זמן רב בין היחידה לאיכות הסביבה לבין בתי הזיקוק וחברת החשמל הנו על האמצעים והמיכשור שדורשת היחידה משני המפעלים להתקין במערכות היצור שלהם. המדובר בהשקעות של עשרות מיליוני דולרים, שיאפשרו עמידה בתקני איכות האוויר המקובלים בשאר המדינות המתועשות בעולם.

אף־כי שבבתי הזיקוק מורגשת בשנה האחרונה מודעות גבוהה יותר לנושא איכות הסביבה באוויר, חוזרים ביחידה לאיכות הסביבה ומרגישים, כי כל עוד לא יתקינו את אמצעי המיגון הדרושים, לא תחול התקדמות של ממש בנושא.

משרד האנרגיה, הפועל מצידו לשמירה על איכות האוויר, שם עד כה את כובד המשקל על מדיניות חדשה של יבוא דלקים, בניסיון לייבא דלקים בעלי ריכוזי גופרית נמוכה יותר. במקביל הורה גם שר האנרגיה לפני שבוע לצמרת משרדו, לבדוק בתיאום עם היחידה לאיכות הסביבה את נסיבות זיהום האוויר שאירע בחיפה.

עדיפות לתשלובת

יש להוסיף כי באחרונה גוברת תביעתה של מועצת פועלי חיפה להענקת עדיפות להקמת תישלובת פטרוכימית באיזור חיפה. מנכ"ל היחידה לאיכות הסביבה, צבי פורר, טוען כי בניגוד למה שחושבים רבים, אין בתעשיה מסוג זה משום סתירה לשמירה על איכות הסביבה. התעשיה עצמה לא מזהמת כפי שעושים זאת בתי הזיקוק. הרחבת התישלובת הפטרוכימית תביא להולכת הגז הצהוב, הנפלט כיום מבתי הזיקוק, לתעשיה עצמה ובמקביל, במסגרת התקציבים הנדרשים להרחבת התעשיה הפטרוכימית, ניתן יהיה גם למצוא את הכספים הדרושים לשם התקנת מסננים ואמצעי מיגון אחרים בעת תהליך הייצור. יחד עם זאת, מציין פורר, במקביל לפעולות אלו של היחידה, יש להרחיב את פעילות החינוך והמודעות לנושא איכות הסביבה כולה בה עוסקת היחידה מזה שלוש שנים, במגמה להגביר את הלחץ הציבורי על מקבלי ההחלטות בתחום איכות הסביבה. "מעבר לכל הפעילות שלנו, אני מצפה מתושבי חיפה להתנערות מהפטאליזם שמאפיין אותם בנושא ולעשות משהו למען עצמם." אומר פורר.

ארץ אוכלת נחליה

מאת חיים מרגלית

הדורות הבאים לא יסלחו לנו על הזיהום הסביבתי שהשארנו להם — אומר יוסף תמיר, יו"ר "חיים וסביבה", ארגון־הגג של שוחרי איכות הסביבה הלא־ממשלתיים. עם אלה נמנים גופים כמו החברה להגנת הטבע, מלר"ז ואחרים, ארבעה עשר במספר. "חיים וסביבה" מייצג אותם בפני הרשויות המוסמכות ומשמש להם כלי קשר עם ארגונים מקבילים בחו"ל.

יוסף תמיר עצמו היה במשך שנים ח"כ מטעם המפלגה הליבראלית ולחם בכנסת ועל במות אחרות למען איכות הסביבה. הוא מספר כי כאשר הקים ראש הממשלה דאז, מנחם בגין, את הוועדה לבדיקת רצח ארלוזורוב שאירע ב־1933, הוא הלך אליו והציע לו להקים ועדה שתבדוק את רצח אתרי הנוף והנהרות. "בגין", מוסיף תמיר בצער, "לא הבין את כוונתי". תמיר, כמו כל שוחרי איכות הסביבה, אינו מסוגל להבין איך הציבור אינו מבין את הצורך בשמירה על ערכי טבע ונוף, איכות אוויר ואיכות חיים שמאפשרים פעילות בריאה.

הנה, הוא אומר, ירדה על תושבי תל־אביב הבשורה שחברת החשמל עומדת להקים בשטח המאוכלס ביותר במדינה תחנה לאספקת חשמל שתופעל על־ידי טורבינות. הטורבינה היא מנוע־סילון המפעיל גנרטור ואינו זקוק "לחימום" של מספר שעות כמו בהפעלת תחנת־כוח קונבנציונאלית. מנוע־סילון מקים רעש אדיר ומחריש אוזניים. תמיר אינו משוכנע בצורך להקים את התחנה הטורבינית מבחינת אספקת החשמל. הוא מציין כי נמסר לו, כדי להשקיט את רוחו, שהתחנה תופעל רק מספר קטן של שעות במשך השנה והיא, בעצם, תחנה רזרבית, לשעת חירום אם וכאשר יפול המתח בתחנות הכוח הקיימות.

תמיר מזכיר את "החטא הקדמון" של תל־אביב: "חוק תחנות כוח ת"א — 1967". שהתקבל, אז לדברי תמיר, באמצעים כפייתיים, בקואליציה מקיר אל קיר והרביץ לתל־אביב גיבנת שאי־אפשר להיפטר ממנה. "חברת החשמל והעירייה היו צריכים אז "להלביש" על העיר את תחנת הכוח רידינג ד'. את גג העשן של התחנה, שמכסה את שיכון ל' ורמת־אביב — רואים כל תושבי העיר. הישג אדיר" — אומר תמיר באירוניה — "עכשיו הם רוצים לחזור על ההישג על אף שמנכ"ל משרד האנרגיה והתשתית, ד"ר נתן אריה, הבטיח שלתחנת הטורבינות יסודרו בידוד נגד רעש שכמוהו טרם ראו במדינה". לתמיר, למוד הניסיון, קשה לבלוע סיפורי בדים. הוא מתייחס להבטחות בהסתייגות גדולה.

הסיפור על זיהום הקישון הוא טראומה, שלתמיר קשה לעבור עליה. לדבריו, זיהום הקישון הוא אחד הפשעים הגדולים שביצעה ממשלת ישראל. "בכלל", הוא אומר, "השלמת ראשי השלטון עם רצח הנחלים והנהרות, שהם כל־כך מעטים בארץ, היא מעל לאפשרות ההבנה. אין בישראל נחל שאינו מזוהם", אומר תמיר. כיום מנהלת החברה להגנת הטבע מאבק על נחלי הדן שהם ממש על הגבול הצפוני. על הקישון הוא מספר, כי לפני שבועיים ביקרו בו נציגי כל הארגונים הסביבתיים ומה שהתגלה להם היה מחריד. הנחל מוביל צחנה. תושבי הסביבה לא קמו לפעולות מחאה, אף שהמצב הגיע לידי כך שהעומד על גדות הקישון זקוק למסיכת גאז.

בנושא טיהור הקישון — מזכיר תמיר — חברו יחד המוסדות המתאימים כמו תה"ל, מקורות, משרדי הפנים, הבריאות והחקלאות. היו מסקנות — אך הן לא בוצעו. לפני שנים דובר על הצורך להחזיר חיים לקישון, בינתיים הקישון עוד לא נושם.

ארצות רבות בעולם משקמות נהרות ונחלים. ארה"ב, למשל, עומדת להשקיע ב־1987 20 מיליארד דולר בשיקום נהרות. בבריטניה משקיעים מיליונים. בגרמניה איבדה מפלגת השלטון אחוזים גדולים למפלגת הירוקים בגלל זיהום הריין.

אבל בישראל הפוליטיקה עדיין חיה היטב עם הזיהום, ותמיר וחבריו ממשיכים להיאבק. אולי, פעם, זה יגיע לתודעת הנבחרים. אם לא דרך האף והפה, אולי דרך הקלפי.

עייר פועלים בעידן החדש

מהווי החיים בתחנת הרכבת חיפה־מזרח: פועלי רכבת פלשתינים. נערים בשנות העשרה לחייהם, מתגוררים בצפיפות בתוך פחון קטן, סמוך למיכל זבל ענק.

אלה תנאי מחיה מחפירים, שבני־אנוש אינם ראויים להם. חברי מפ״ם סניף חיפה: מה דעתכם לפעול לשינוי המצב המתואר לעיל?

אהוד שפיגל, תל אביב

במה מתעסק „מגן החלשים"

אפשר היה לצפות מהשר דוד לוי, שנהג פעם להציג עצמו כמגינן של עיירות הפיתוח ושכונות המצוקה, כאיש בעל מודעות חברתית גבוהה, שיעמיד עצמו בראש המאבק נגד התוכנית הכלכלית החדשה המגבירה פערים בחברה הישראלית ומקצצת באכזריות בחינוך ובבריאות.

אבל לא כך הדברים: השר דוד לוי אינו פנוי עכשיו למאבקים חברתיים. הוא נאבק ונלחם על תוכנית, שהיא כנראה חשובה יותר בעיניו: הקמת שישה ישובים חדשים בשטחים הכבושים, בהוצאה של 18 מיליון שקל.

נקווה, שאלה שהאמינו פעם שהשר דוד לוי מייצג אותם, יזכרו בבוא העת את מי הוא מייצג באמת.

חנה כהן תל־אביב

הגשת האישום נגד סטפאן גראיק–מזועזעת

אנו, „ארגון ילדי מחנה הריכוז טרנסניסטריה" הזדעזענו עמוקות מהידיעה שפורסמה בעיתונות, בקשר לכתב־אישום פלילי נגד מר סטפאן גראיק יו״ר הארגון העולמי של הלוחמים והניצולים היהודים, באשמה של גרימת נזק למצבה שהוקמה לזכר קורבנות האוקראינים במלחמת העולם השניה.

אנו, שרידים של כ־400,000 יהודי בוקובינה, ובסרביה שניספו בגטאות טרנסניסטריה (חבל ארץ באוקראינה, לשם גורשנו) יודעים על בשרנו מה עוללו האוקראינים בשנות מלחמת העולם השניה בגטאות.

האוכלוסיה האוקראינית בכללותה (ופרט ליוצאים מהכלל, מעטים) התנהגה באכזריות בלתי־רגילה כלפי היהודים, ובמקרים רבים עלתה אכזריותם גם על זו של הגרועים שבנאצים (וראה פרשת איבן דמאניוק, שכידוע הינו אוקראיני).

אי־לכך, היתה זו שערוריה וחוצפה בלתי־רגילה להקים את האנדרטה בישראל לזכרם של אלה, אשר להם חלק בלתי־מבוטל בהשמדת העם היהודי. אנו מכריזים בזאת על מחאתנו הנמרצת על הגשת כתב האישום נגד סטפאן גראיק.

מאיר שפי,
יו״ר ארגון ילדי טרנסניסטריה

על המדינה לדאוג לפורשי צה״ל

בעתונכם קראתי על קריאה לתנועה הקיבוצית להעסיק פורשים וגימלאים מכוחות הביטחון בפרוייקטים שייצרו וישווקו תוצרי המפעלים בארץ ובחו״ל.

לפי מיטב ידיעתי, התנועה הקיבוצית ל[illegible] חברה סוציאלית לפורשי צה״ל והביטחון אותו בעלי דרגות שאתם מציינים, בשירותם בצה״[illegible] לפי מיטב ידיעתי קיבלו די הטבות, ולכן א[illegible] שירתו מספר שנים והגיעו לפרישה — ע[illegible] המדינה לדאוג להם. ולמנכ״ל החברה, גרשו[illegible] אקשטיין: הייתי מציעה לגנוז רעיון מסוג ז[illegible] באחת מהמגירות.

ב.ק., בר־ע

ער״ן לנוער

ב־20.1.87 הוקדש ע״י קופת־חולים „פ. פתוח" לגיל ההתבגרות. אנו קיבלנו בהערכה רבה את האירוע ומברכים על הרעיון ועל הביצוע. אך הופתענו והצטערנו לשמוע מפי הצוות, וגם מפי נערה פונה, כי „אין למי לפנות בבעיות נוער, ואין ממי לבקש עזרה".

ער״ן תל־אביב מפעיל כבר למעלה משנה קו מיוחד לילדים ולנוער, ועונה על מספר גובר והולך של שיחות, ביניהן שיחות רבות של נוער מתבגר. אנו פונים במבוכה, חרדה, חוסר ידע, מצוקה חברתית, בהרגשת „אי מוצא". פונים ללא צורך להזדהות ונענים ע״י צוות בעל ניסיון, מאומן ומסור, המוכן להנחותם במבוכתם.

כמו: הטלפון של קו הילדים — 03־261113 פועל עד כה בשעות 22־14 אחר־הצהרים. בשאר שעות היממה נופנה הנוער לקו ער״ן הכללי — 03־261111.

חוה הררי, יחסי צבור ער״ן, ת״א.

כסא טוב באמצע

מאת דורית גפן

המקופח התורן

קריאות התיגר של ראשי מחנה לוי ב„חרות" נגד כינוסה של מליאת הנשיאות (אמש) על־ידי היו״ר שלה, השר משה קצב, והאשמות על קשירת קשר ועל קואליציה רחבה (שמיר, ארנס, שרון וקצב) לבודד את לוי, מעוררת מעט תמיהה. האם לא היה דוד לוי בין אלה שדחקו ולחצו במשך השנה האחרונה לכנס את הוועידה? והנה, כאשר לאחר הרבה סיבובי־סרק בלתי נגמרים למציאת הסכמה בין המחנות השונים, הוחלט לכנס פורום גדול יחסית, כדי להביא לקביעת סדרי־יום לוועידה, הוא רואה בכך קשר? היתכן כי בטחונו העצמי של לוי התערער?

הסיבה להתנגדותו לכינוס מליאת הנשיאות היא אריתמטית. כאשר נבחרה בשעתו הנשיאות נקבע הרכבה בקפידה — כדי ליצור תיקו. ואכן, 50 אחוז מבין חבריה היו מאנשי שמיר־ארנס ו־50 אחוז היו אנשי לוי ושרון, כאשר החלוקה בין שניהם היא בערך 25 אחוז לכל מחנה. אלא מה שהיה טוב בפברואר 86' אינו טוב לדוד לוי בסוף ינואר 87'. שכן אותה ברית מוצלחת ומבטיחה בינו לבין שרון שוב אינה קיימת. גרוע מזה, במחנה לוי חוששים, כי שרון עשוי ללכת הפעם עם מחנה שמיר־ארנס. מצב חדש זה מעמיד את לוי והמחנה שלו במיעוט מזהיר במליאת הנשיאות, וממילא אינו מאפשר לאנשיו לטרפד על־ידי הצבעות הצעות שאינן מקובלות על לוי. ברור איפוא, כי ללוי אין כל עניין בהתכנסות מכובדת זו, שבה כשלונו מובטח מראש.

אנשי לוי מתכוונים להביא לפני מליאת הוועידה את הצעותיהם לסדרי־היום. שכן לטענתם, בפורום הרחב הזה יש להם סיכוי לזכות ברוב. במחנה שמיר מפקפקים אם ללוי יש רוב בוועידה. לדעתם, זוהי הערכה מופרזת מאוד, אך נראה, כי יותר מהחשש מפני קיומו של רוב להצעות מחנה לוי, חוששים מקורבי שמיר מפני האנדרלמוסיה שתהליך פרלמנטארי כזה יגרום; בעיקר חוששים שם מפיצוצים שעלולים להתרחש דווקא אם הצעות לוי לא יזכו לרוב.

האמנם מבקש שמיר לבודד את לוי, שרק לפני זמן קצר התארח בביתו? לדעתו של בני בגין, שאותה השמיע שלשום באסיפה בבני־ברק, איש ב„חרות" אינו מעלה על הדעת לבודד את לוי. לבגין הצעיר יש הצעה שאיתה הוא הולך כבר הרבה זמן. הוא מציע שאת ראשי המוסדות במפלגה (המרכז והמזכירות) לא יאיישו שרים. זהו, כמובן, פתרון חלקי בלבד. שכן השאלה שתישאר פתוחה תהיה לאיזה מחנה יהיה שייך האיש שייבחר לעמוד בראש המרכז או בראש המזכירות. כל אחד מראשי המחנות אולי אינו מחפש לעצמו עוד תואר כבוד בכרטיס־הביקור האישי שלו, אך הוא לא יוותר על עמדת כוח. בהקשר זה יש להבחין בין דוד לוי וחבריו בצמרת המפלגה. שכן לוי בכל־זאת עומד בעקשנות על קבלת תואר. הוא כידוע רוצה להיבחר למ״מ יו״ר התנועה, וזהו אחד המילכודים המונע השגת הסכמה בין ראשי המחנות.

קשה עדיין להעריך כיצד ישפיע „הנקיון" שערך לוי בימים אלה במשרד השיכון ובחברת „שיכון ופיתוח". הפירסומים הרבים אשר התלוו להדחות, ובעיקר על מה שנעשה באותם משרדים, והעובדה כי מדובר באנשים שנחשבו למקורבים ביותר לשר לוי, אינם יכולים להיות סגולה להתחזקות דווקא. אמנם יהיו אשר ינסו לשבח את לוי על ש„ניקה" את משרדיו, אך באותו הבל־פה ממש יוכלו מקטרגיו של לוי לטעון, כי ההדחות מלמדות על חוכמה שלאחר מעשה. וכי אם נאלץ לנקוט דרך כה קיצונית ובלתי שגרתית, לגבי אנשים שהיו בקרבתו, הרי כנראה טעה כאשר קירב אותם מלכתחילה.

הסינדרום של „המקופח" ו„המבודד" אינו מרפה מתנועת החרות. הוא רק מחליף מדי פעם את הכתובת. עד לפני זמן לא רב התבייתה הסינדרום הזה על השר שרון, שטען כי רוצים לבודדו. עכשיו נראה, כי הנגיף הזה עבר לדוד לוי. הכל נשאר במשפחה.

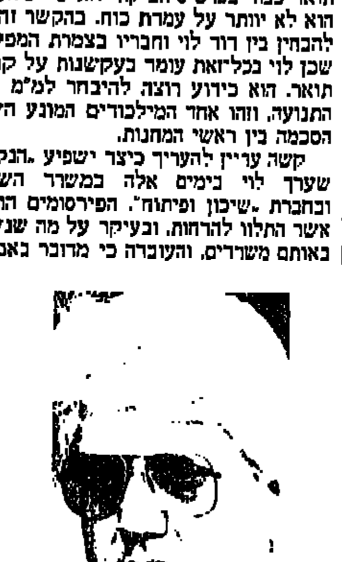

דוד לוי
במיעוט מזהיר

דוב בלאס (מימין) – ככל אשר ידבנו לבו

לפתוח את הספרים

[illegible] הגילויים המיידיים מפרשת התרומות של דוב בלאס למפלגת העבודה, בסכומים [illegible] 600 אלף דולר, הוא שיש לפתוח לפני הציבור את ספרי החשבונות של כל המפלגות. [illegible] לא רק מי הם התורמים „הכבדים" בעת מערכות הבחירות, אלא גם באילו [illegible] כחוק. החוק אמנם אינו מגביל אדם פרטי לתרום ככל אשר ידבנו לבו, או ככל שכוח [illegible] של המפלגה מגיע — כל עוד הוא תורם בהמחאה אישית — אך קשה להתעלם [illegible] על פי כל שיקול דעת הגיוני אכן נראות כהשקעה ולא כתרומה.

[illegible] ומפלגות חיות מתרומות, ולעיתים קרובות אין בהן כדי לכסות את הוצאותיהן בעת [illegible] הבחירות. לפני פרשת בלאס התפרסמה שערוריה שנגעה לליכוד ולתנועת החרות, שאף [illegible] על עניני תרומות והתרמות. אז היה מדובר בסוחרי קרקעות ובקבלנים, אשר שוכנעו [illegible] לליכוד, שכן לדברי „המשכנעים" המשך שלטונו היה מבטיח לאותם אנשים המשך [illegible] בבנייתם.

[illegible] יודעים, כמובן, מי שיכנע את בלאס להרים תרומות כה גדולות למפלגת העבודה ואילו [illegible] קיווה בלאס להשיג מכך. יתכן כי בלאס סבל מהתקף של נדיבות. יתכן כמובן שהחליט [illegible] על הסוס הנכון, שהרי גם הוא קרא את סקרי דעת־הקהל שהבטיחו למערך [illegible] על הליכוד, ערב הבחירות האחרונות. כך או כך, לאחר הגילויים על גודל התרומה [illegible] לכן הגילויים על תרומות מאסיביות לליכוד. „מכלי עניין", נראית ההצעה של [illegible] העבודה, שנאמרה אומנם כדי להתחמק מתשובה ישירה על גודל תרומתו של [illegible] כל המפלגות יפתחו את ספרי החשבונות שלהן ויציגו בפומבי גם את שמות התורמים [illegible] הם תרומותיהם. כהצעה שיש לאמץ אותה מייד.

[illegible] נראה כי יותר מכפי שהמפלגות יחששו לגלות את הפרטים הללו, הרי החשש האמיתי [illegible] שחלק מהתורמים, המעדיפים לשמור על אנונימיות — לפחות מבחינת פירסום [illegible] התרומות עלולים להירתע ולהפסיק לתרום או להקטין את הסכומים מתוך חשש מפני [illegible] ואולי גם יתברר כי חלק מהתורמים נמנים עם השולחים לחמים על פני המים, [illegible] ליותר מאשר מפלגה אחת. שהרי איש עסקים לעולם אינו שם את כל הביצים בסל [illegible]

שלמות הארץ ושלמות התנועה

יובל נאמן
הצעה שאי־אפשר לסרב לה

גאולה כהן
פגיעה בזכויות האישיות

רפאל איתן
שני בחמישיית הפותחת

תנועת „התחיה" ניצלה לפני שבוע [illegible] מי שהציל אותה היה היו״ר שלה [illegible] יובל נאמן, שהצליח לשכנע רוב [illegible] של חברי מועצה לקבל את [illegible] הפשרה שלו, שנועדה לרצות [illegible] המכובלטים בראשי „התחיה" — את גאולה כהן ורפאל איתן.

נאמן העמיד את הדברים במלוא [illegible] או שמקבלים את ההצעה שלו [illegible] או שהוא מסיק מסקנות [illegible] כלומר מתפטר. האיום הגלוי הזה [illegible] אמנם רבים מחברי המועצה, אך [illegible] כי היו כאלה שלקחו אותו במלוא [illegible] והתחשבו בו בעת שהצביעו בעד [illegible]

[illegible] במיוחד את חברי מועצת „התחיה" היה כידוע אותו סעיף, אשר קבע [illegible] המכהנת היום בכנסת (נאמן, [illegible] כהן, ולדמן ושפט) תעמוד גם בראש [illegible] לכנסת ה־12. זה לא דמוקרטי [illegible] נועץ חברים ב„התחיה". אך מסתבר [illegible] פרופ' נאמן וחבריו בצמרת הצליחו [illegible] להבהיר לחברים מן השורה, כי מעתה [illegible] לחשוב לא רק על שלמות הארץ [illegible] גם על שלמות התנועה שלהם. [illegible] כי הא בהא תלייא. הדמוקרטיה, [illegible] במקומו מונח, אך במצב השורר [illegible] ב„התחיה" משחקים דמוקרטיים הם [illegible] שהתנועה הזאת אינה יכולה [illegible] לעצמה.

מן התיאור הקודר למדי של כמה חברי מועצה על מצבם של סניפי „התחיה" (15 נסגרו), על מצב החובות (עשרות אלפי שקלים) ועל האווירה שמזכירה יותר ויותר, לדעת כמה וכמה דוברים באותה ישיבת מועצה, את המצב בתנועת החרות, ראוי היה שראשי „התחיה" ידאגו קצת.

למרבה הפלא אין הדברים הללו משפיעים במיוחד על הפופולאריות של „התחיה" בסקרי דעת־הקהל, אשר עד לאחרונה הבטיחו לה עלייה במנדטים. האמנם לבוחר האנונימי לא משנה כלל מה קורה בתוך המפלגה שבה הוא בוחר, או שמא הסכסוכים הפנימיים ב„התחיה" לא נחשפו דיים וטרם חדרו למודעותם של הבוחרים הפוטנציאליים? אם לקבל את דבריה של גאולה כהן כפשטותם, הרי אילו המועצה היתה מחליטה בשבוע שעבר לא לאשר את ההסכם המוצע של פרופ' נאמן, התנועה היתה מתפלגת למחרת בבוקר. פירוש הדבר, כי הסכסוך בינה (וקבוצתה) לרפול (וצומת) היה עמוק דיו כדי לגרום לצעד כה דראסטי.

בתוך המצב המשברי הזה, אשר ספק אם הצעת הפשרה של פרופ' נאמן חיסלה אותו סופית, היה משעשע למדי לשמוע את האבחנות של כהן ואיתן. זו דיברה על חילוקי־דעות אידיאולוגיים, ואילו זה דיבר על בעיות אישיות. מכל מקום ב„התחיה" יודעים, ולא מתמול שלשום, כי בין השניים לא שוררת חיבה יתירה. וזאת בלשון המעטה. הקש הפומבי ששבר את היחסים ביניהם היתה הופעתו של רפול בתקשורת — לאחר התקפתה של כהן על אנשי השמאל — בנושא השב״כ, והצעתה שהתפרשה כמניעת כניסתם לתפקידים בטחוניים רגישים. רפול, כזכור, דיבר אז דווקא במלים חמות על כל אותם שמאלנים ששירתו אתו במהלך הקריירה הצבאית הארוכה שלו. גאולה כהן נעלבה ודרשה בירור ובהזדמנות הראשונה „ירדה" על רפול. היה זה לאחר הראיון המשותף שנתן ל„מעריב" עם ח״כ דראושה.

הצעת הפשרה שנתקבלה בשבוע שעבר אינה סוף־פסוק. ערב הבחירות לכנסת ה־11 הסכימה גאולה כהן, לא ברצון רב, לקבל את המקום השלישי ברשימה לכנסת לאחר רפול, שהוצב במקום השני. היתה זו פגיעה ביוקרתה ובזכויות האישיות שלה כמקימת „התחיה". האמנם תסכים לכך פעם נוספת? הצעת הפשרה אינה מתייחסת לסדר ההופעה של החמישיה הראשונה, ואפשר להניח, כי כאשר הדברים יהיו אקטואליים תיאבק כהן על מה שנראה בעיניה כמקום הראוי לה ב„התחיה" בראשותו של יובל נאמן, כלומר, המקום השני.

פיצול בלי אישיות

הפארסה במפלגה הליברלית נמשכת. ספק אם מישהו „יאשים" את המפלגה הליברלית על כך שיש לה אישיות כלשהי, אך מסתבר, כי גם מפלגה חסרת אישיות יכולה לסבול מפיצול האישיות. עובדה, לאחר שהוכרזו שתי ישיבות מועצה, ובית־הדין המפלגתי ביטל אותן, הוכרזו לפני שבוע שתי ישיבות מרכז — האחת על־ידי אנשי מודעי, והשנייה על ידי הנהלת המפלגה, קרי אנשי שריר־נסים־פת. גם הפעם התערב בית־הדין המפלגתי, והחליט לאסור את כינוסה של זו וגם של זו.

אנשי שריר־נסים־פת טוענים כבר מזמן, שבית־הדין העליון של המפלגה „מכור". בזיון בית־הדין? בכל מפלגה אחרת אולי כן, אך לא בליברלים. שם איבדו כבר מזמן כל נורמה מתוקנת. המילה „מכור" היא מטבע־לשון החוזרת על עצמה בוואריאציות שונות במפלגה הליברלית. ולאיש בה אין מונופול עליה. כך, למשל, אין יו״ר הנשיאות, השר מודעי, מכנס כבר חודשים רבים את המוסד שהוא עומד בראשו, בגלל שהוא „מכור", או במילים אחרות, אין לו בו רוב. מבחינה זו קל מאד לאבחן את יחסי הכוחות במפלגה זו — אמור לי מי אומר על מוסד מסויים שהוא „מכור", ואומר לך למי יש באותו מוסד רוב. נוסחה פשוטה ביותר. אנשי שריר־פת ונסים המרגישים, כי בכל פעם שנדמה להם כי הצליחו לתמרן את מודעי, בא בית־הדין המפלגתי ומנטרל אותם, מאיימים עכשיו לפנות לבג״ץ. בינתיים, מה שצפוי בקרוב הוא ישיבת המועצה ב־19 בפברואר, אך נראה כי יוחלט גם על כינוסה של ועידה.

קצת קשה לראות כיצד ניתן להגיע לשלום־בית של ממש במפלגה הליברלית. האיבה המסורתית בין השרים שריר, נסים ופת לבין השר מודעי אינה עוד אובססיה חולפת. אלא מצב כרוני, שקשה לראות כיצד ניתן לרפאו. אמנם הכל תולים תקוות בעזרה מבחוץ, כלומר באיחוד הצפוי עם „חרות". אשר עשוי לדעת רבים להקהות את העוקץ האיבתי הזה בתהליך ההיטמעות של המפלגה הליבראלית בתוך אחותה הגדולה. אך עד אז יש די זמן כדי שהסכיזופרניה הליברלית תמצא לה ביטויים. הנעים בין הפארסה לבין המלודרמה.

צער חינוך בנים

רבות מחשבות בלב ממשלה ועצת קואליציה היא תקום... בכל מקרה, ההורים ישלמו יותר ◼ מחוק לימוד חובה חינם נשארה רק החובה

מאת יצחק שור

מי השבית את בתי־הספר?

הסתדרות המורים. פעמים אחרות בשבועיים האחרונים היא ניסתה להמחיש לציבור מה יקרה אם יקוצץ תקציב החינוך פעם נוספת — התלמידים ילמדו פחות ויקדימו לשוב לבתיהם.

אבל גם ועד ההורים השבית פעם אחת...

נכון, אלא שהדבר נעשה בעצה עם הסתדרות המורים. ועד ההורים הארצי הוא גוף חסר שיניים, משום שאין לו בסיס ציבורי רחב. לעומת זאת, מסוגלת הסתדרות המורים לשבש את אורחות החיים. הגננות ומורות הכיתות הנמוכות הן חברות בהסתדרות המורים. כאשר ילדי הגנים וכיתות א'־ב' אינם לומדים, נאלצות מאות אלפי אמהות לטפל בהם במקום ללכת לעבודתן.

ארגון המורים העל־יסודיים שתק?

חס וחלילה. עמדותיו זהות לעמדות הסתדרות המורים, אלא שארגון זה התנגד להשבתה. ארגון העל־יסודיים נפגש השבוע עם סיעת הליכוד בכנסת והבהיר את עמדתו הנחרצת נגד כל קיצוץ נוסף בחינוך. ביום ה' ערכו חבריו הפגנה מול הכנסת. הסתדרות המורים רוצה הפגנה מול הכנסת והשבתה נוספת, משום שבאותו יום הפגינו באותו מקום מורי אום־אל־פחם, שלא קיבלו את שכרם. הסתדרות המורים איננה רוצה שיתקבל הרושם המוטעה, כי יש קשר בין שתי ההפגנות. המורים אינם נאבקים על שכר, אלא נגד קיצוץ.

מה תהיה השפעת ארגוני המורים על החלטות הכנסת והממשלה?

קשה לאמוד השפעה. הסתדרות המורים הוא גוף המורכב מסיעות פוליטיות. שולט בה המערך. כאשר אנשי הסתדרות המורים השתתפו בשבוע שעבר בישיבתה של סיעת המערך בכנסת וגייסו כוחות נגד הקיצוצים התייצב לימינם מזכיר הסתדרות ישראל קיסר, יו״ר ועדת החינוך נחמן רז וכמובן שר־החינוך. יו״ר סיעת המערך בהסתדרות המורים, שלום פרי, גייס 200 חתימות הדרושות לכינוס ישיבה מיוחדת, על נושא זה, של מרכז מפלגת „העבודה". סביר להניח שתתנהל שם התקפה מוחצת נגד פרס, נסים, הדתיים וההתיישבות העובדת.

זוהי קואליציה מוזרה של „אוייבי־החינוך".

בישיבת הממשלה תמך פרס בקיצוץ בחינוך, אך לא בביטחון. תקציב החינוך הוא מיליארד דולר, תקציב הבטחון הוא 4.5 מיליארד. נסים לא פגע במשרד שירותי אחר — העבודה והרווחה. הוא פגע בחינוך ובבריאות. אנשי משרד החינוך רואים בכך צעד פוליטי מובהק. נבון הביע תמיהה ואכזבה מעמדת פרס. יש לו הרגשה שפרס העדיף לא לריב עם רבין. אך לא איכפת לו „לזרוק לכלבים" את נבון והחינוך. שרי המפד״ל זבולון המר ויוסקה שפירא תמכו בקיצוצים בישיבת הממשלה. בקיצוצים תמכו גם נציגי המושבים אריק נחמקין ונציג התק״ם יעקב צור. בכנס חירום של ארגון המורים הדתיים תקף מזכ״ל הסתדרות המורים יצחק ולבר את שרי המפד״ל, שקודם תמכו בקיצוצים ועכשיו הם מודיעים כי יפרשו מן הקואליציה אם ייעשו קיצוצים בבתי הספר שלהם. גם נחמקין וצור כבר התחילו לפעול נגד קיצוץ בבתי־הספר הקטנים בהתיישבות. נבון לא יסלח להם את התנהגותם השונה בממשלה ובציבור. בדעתו לסגור מאה בתי־ספר קטנים, רובם דתיים ומיעוטם בהתיישבות.

אבל עיקר הויכוח מתנהל בין נבון לנסים?

נכון. ראש אגף התקציבים באוצר, אהרון פוגל, טוען שתקציב משרד החינוך ב־1987 ירד ב־6 אחוזים לעומת 1986. הקיצוצים באים לנטרל עלייה תלולה יותר בתקציב החינוך. לעומתו טוען מנכ״ל משרד החינוך, ד״ר שמעון שושני, כי התקציב עלה בשל הסכמי שכר בין הממשלה למורים. אבל משקלו של תקציב החינוך בתוך התוצר הלאומי הגולמי נתון בירידה מתמדת. את התקציב יש למדוד לפי תפוקות ולא לפי שקלים.

איך מודדים תפוקות בחינוך?

לפי מספר השעות שתלמיד לומד, לפי מספר הכיתות שהממשלה בונה למערכת החינוך. בעשור האחרון מסתמן תהליך ברור של הפחתת שעות הלימוד: ילדי כיתות ד'־ה' לומדים בממוצע שלוש שעות לשבוע פחות מאשר בעשור הקודם.

מה נפגע?

המקצועות „הלא חשובים" כמו ספורט, מוסיקה, אמנות, חקלאות, מלאכה, כלכלת בית. למנהלים אין „שעות" לשם הקמת להקת מחול, מקהלה, תזמורת קטנה, חוג דרמטי. אין רזרבות להוראת מחשבים ולטיפול מיוחד בחלשים. יש פחות שעות להוראה בקבוצות קטנות.

אבל באוצר טוענים שבמשרד החינוך יש שכבות שומן. כמו כיתות קטנות, פנימיות מיותרות, סמינרים לא נחוצים.

האוצר צודק. לישראל שיא עולמי בשיעור בני הנוער הלומדים בפנימיות. החזקת נער בפנימייה עולה 4,000 שקלים בשנה. לדברי נציג האוצר איזי קפלן, החזקת 50,000 בני־נוער עולה כ־200 מיליון. בנושא הפנימיות שורר בלגן. במשרד החינוך עצמו מטפלות בנושא שש מינהלות שונות. יש פנימיות השייכות למשרד הרווחה ולסוכנות. כמחצית מן הילדים בפנימיות הם דתיים, אשר בורחים מיישובים ומשכונות חלשות ומרוקנים אותם מן האליטה. התלמידים שלומדים בבתי הספר התיכוניים הדתיים בערים או במועצות איזוריות טוענים שאין להם חברים. מחצית תלמידי פנימיות שמואלי למחוננים הם דתיים, שעה ששיעורים בחינוך היהודי הוא חמישית.

לדבריך כולם צודקים.

לא. כל אחד צודק בקטע אחר. שורר עודף בפנימיות, בסמינרים דתיים ועירים. אך שורר מחסור בשעות לכיתות גדולות ובמבנים. תפוסתן הממוצעת של הפנימיות עומד על 75 אחוזים. גם בלי להפחית את מספר התלמידים, אפשר לחסוך באורח מינהלי. האוצר צודק בתביעתו לסגור פנימיות, סמינרים וכמה אלפי כיתות זעירות.

אפסים?

לפי נתוני משרד החינוך ישנן [illegible] כיתות, שבהן לומדים עד 9 תלמידים [illegible] 2,500 שבהן 9־14. כרבע מן הכיתות [illegible] מונות פחות מעשרים ולעומתן [illegible] הגדולות ישנן כיתות עם 40 תלמידים.

מה מפריע לממשלה לעשות [illegible]

שיקולים פוליטיים. משרד הרווחה [illegible] מערכת חינוך מקצועי מקבילה לזו של [illegible] החינוך. בתי הספר הנתונים בידי [illegible] הרווחה נהנים ממשאבים קטנים יותר [illegible] משרד הרווחה שייך לליכוד והחינוך [illegible] קיימת כפילות בין הלשכות [illegible] משרד החינוך לבין מחלקות החינוך [illegible] המקומיות, אך השלטון המרכזי לא [illegible] למקומי על עמדות ומשאבים. החינוך [illegible] לזרמיו נהנה ממוסדות קטנים וכיתות [illegible] ומתוספות תקציביות להסעות [illegible] ללימודי קודש. אם יקוצצו [illegible] יברחו רבים למוסדות חרדיים. כדי [illegible] תקציבים לממלכתי־דתי, של [illegible] להוריד לחינוך העצמאי ול[illegible] הסיעות הגדולות לא יעשו זאת.

אז מה רוצים מנבון?

שרק אצלו יהיה סדר. [illegible] כנראה. משרד הרווחה, למשל, [illegible] ל־5000 מסגרים. 1000 ממתינים [illegible] שמתרחש בחלק מפנימיות אלה [illegible] מפרשת מוסד „רוחמה". מן [illegible] שירותים בקהילה, כדי למנוע [illegible] בפנימיות למסגרים. ועדת [illegible] בראשות ד״ר ישראל כ״ץ, [illegible] 1972 להקים רשות לחינוך [illegible] את כל הנתונים וכל המשאבים [illegible] בנושא. נבון תומך בהקמת [illegible] 30,000 מתוך 50,000 תלמידי [illegible] נמצאים בפיקוח משרד החינוך [illegible] הרווחה, הדתות והסוכנות מתנגדים [illegible] מכשילים את ההצעה.

מצד אחד אתה מציין עודף [illegible] קטנות ומצד שני טוען משרד החינוך [illegible] מחסור במבנים?

הגידול הטבעי הגבוה בירושלים [illegible] מחייב בנייה נוספת. העובדה [illegible] מסויימות או בלב תל־אביב [illegible] חינוך איננה עוזרת לירושלים. [illegible] הגירה פנימית ממרכזי הערים [illegible] מצויים מאות מבנים דליקים [illegible] פסולים במגזר הערבי. צרכי [illegible] בשנה הבאה הם 1682 כיתות. [illegible] להתמקד בחיוני והצטמצם ל־1,160 [illegible] מוכן להקציב 600.

נוסף לכל הצרות באה הממשלה [illegible] להטיל אגרת חינוך?

רבות מחשבות בלב ממשלה, [illegible] הקואליציה היא תקום. שתי הסיעות [illegible] מתנגדות לאגרה. הצעת החוק [illegible] בעלי הכנסות נמוכות ישלמו [illegible] אחר 110 שקלים ובעלי הכנסות [illegible] שקלים. התשלום יהיה לשלושה [illegible] הראשונים בלבד.

אבל ההורים כבר משלמים [illegible] למוסד לביטוח לאומי?

לא רק ההורים, כל הציבור [illegible] אחוזים מהכנסתו כהיטל חינוך [illegible] הנהגת האגרה יבוטל ההיטל. [illegible] האגרה תכניס 100 מיליון שקלים. [illegible] יוצאו לכיסוי הגבייה. ההכנסה [illegible] נמוכה מזו של היטל החינוך. [illegible] המתמצאים בנושא זה, הן [illegible] בוועדת הכספים — מתנגדים לאגרה.

ואז יחזרו למשרד החינוך [illegible]

בוודאי. בכל מצב ישלמו ההורים [illegible] ויותר. הקיצוץ בתקציבי החינוך [illegible] הורים נדרשים לשלם בבית־ספר [illegible] 120 — ל־250 שקלים לשנה [illegible] גיר וחידוש ציוד לימודי [illegible] מתבקשים הורים רבים לשלם [illegible] פעמיים עבור רכישת מחשבים [illegible] חינוך מוסיקלי טוב עולה 100 [illegible] והרי לכם הוצאה של 1,000 [illegible] ועדי הורים שרוצים לתגבר [illegible] תורמים גובים מאות שקלים בשנה.

באוצר הרי יודעים שהאגרה [illegible] כשם שיודעים ששכר [illegible] באוניברסיטאות לא יעלה [illegible] ויגיע ל־1950. אלא שבזכות [illegible] הפיקטיבי של אגרת החינוך [illegible] הלימוד באוניברסיטאות [illegible] האוצר לקצץ בתקציבים [illegible] המעוות יחלפו כמה חודשים [illegible] האוצר פחות כספים, וההורים [illegible]

ולזה אתה קורא חוק לימוד [illegible]

חובה כן, חינם לא. ועדי [illegible] למדו לקרוא את המפה [illegible] והרשות המקומית לא יושיעו [illegible] מגייסים כספים וכחיאורים [illegible] שעות, חוגים, שיפוצים [illegible] מתוודעים לקשיים [illegible] והופכים להיות עוד כנגרים.

טרי וייט: צריך להבין לליבם

משא־ומתן עם אקדח בגב

טרי וייט, איש הכנסיה האנגליקנית שהצליח במקום בו נכשלו הפוליטיקאים, מצטיין בסבלנות, בחוש הומור ובעדינות־נפש

מאת דברה קריין*

שליח הכנסיה האנגליקנית, טרי וייט, מכונה לפעמים שומר־הראש של הארכיבישוף מקאנטרברי. אך הוא הרבה יותר מזה; וייט מצטיין בניהול מו״מ והוא האיש שסייע להשיג את שחרורם של בני־ערובה מערביים מידי שוביהם במזרח־התיכון.

מבנה גופו הדובי וזקנו השחור־אפרפר מהווים רק תפאורה חיצונית לאדם עדין־נפש, סבלני מאוד, שניחן בהומור ובהבנה לליבם של אחרים, תכונות שאיפשרו לו להצליח במקום שבו נכשלו הפוליטיקאים.

איש אינו מטיל ספק באומץ ליבו של שליח הכנסיה, בן ה־47, שהעריצים הדביקו לו את הכינוי „האיש הגדול". אין הוא מהסס לצאת ולבוא בקרב הלוחמים היריבים, החמושים מכף רגל עד ראש, במאבק־הדמים הממושך בלבנון, ואין הוא נרתע מלבקר במעוזיהם של החוטפים. עיתונאים רבים שמעו מפיו את סיפור המעשה, כיצד ניהל מו״מ עם שוביהם של בני־הערובה בלבנון, בעוד אחד החוטפים מצמיד כל העת אקדח לגבו.

שליחויותיו הדיפלומטיות הבינלאומיות של וייט החלו ב־1981, כאשר בא לאיראן ונפגש עם האייאטולה חומייני ומשם יצא ללוב לשיחות עם קולונל מועמר קדאפי. מזגו הנוח וכישרונו לשוחח מתוך אהדה עם כל אדם הם שסייעו לו להשיג את שחרורם של שבעה בריטים, שהוחזקו כבני־ערובה בשתי הארצות הללו.

כעבור זמן, בלבנון, סייע וייט להשיג את שחרורם של שלושה אמריקנים, שהוחזקו בידי קיצונים מוסלמים.

בזכות שליחויותיו, נהפך בנו של השוטר הכפרי לגיבור הכנסיה האנגליקנית. אך האיום המתמיד על בטחונו האישי והמתח הרב המלווה בהכרח את המשא־ומתן עם המחבלים למיניהם, הניעו אותו לשקול התפטרות מתפקידו כנציגו האישי של הארכיבישוף מקאנטרברי, ד״ר רוברט ראנסי, מנהיגה הרוחני של הכנסיה האנגליקנית ומנהיג הקהילה האנגליקנית ברחבי העולם.

מו״מ לשחרורם של בני־ערובה „אינו מלאכה שאפשר לעסוק בה עד אין קץ," אמר וייט, לא מכבר, בראיון רדיו. „אין זו רמת־לחצים מקובלת, שאפשר לחיות עימה במשך 20 השנים הבאות... אמשיך לפעול בתחום הנושאים הבינלאומיים. אך אם אעשה זאת בשליחותו של הארכיבישוף מקאנטרברי — זו כבר שאלה אחרת," אמר וייט לרשות השידור הבריטית.

ב־1980 מונה וייט למזכירו של הארכיבישוף לענייני הקהילה האנגליקנית, לתקופה של שבע שנים. הוא היה החילוני הראשון שהחזיק אי־פעם במשרה זו. תפקידו העיקרי של וייט היה לשאת ולתת ב„צניעות נמוכה" עם חלקיה השונים של הקהילה האנגליקנית ולארגן את מסעותיו של הארכיבישוף אל מעבר לים. אך ב־1981, עם שחרורם של ארבעה בני־הערובה הבריטים מאיראן, מצא עצמו וייט ניצב באור־הזרקורים.

וייט גדל בכפר קטן בצפון־מערב אנגליה ומשאת־נפשו מאז ומתמיד היתה לצאת למסעות. תחילה סבר, כי יממש את חלומו על־ידי הצטרפותו ליחידה מובחרת של הצבא הבריטי, אך הקריירה הצבאית שלו הסתיימה עד מהרה, כאשר התברר לו שהוא סובל מאלרגיה לחומר בו צובעים את מדי החיילים. אז החליט כי יתמסר ללימודי־דת, ולימים קיבל תואר בתיאולוגיה מטעם הקולג' הצבאי של הכנסיה האנגליקנית בלונדון. בתום לימודיו, עבד בשירותה של הכנסיה בבריטניה וב־1968 נשלח לאפריקה כיועץ לארכיבישוף האפריקני הראשון במחוזות אוגאנדה, רוואנדה ובורונדי.

באוגאנדה נעצר יחד עם אשתו, שהיתה אז בחודש הריונה השמיני, בעת המשבר שהתחולל במדינה בעקבות צו־הגירוש שהוציא אידי אמין נגד כל האוגאנדים ממוצא אסיאני.

בין השנים 1969 ו־1971 היה וייט המתאם של מבצע הסיוע לדרום־סודאן, ובין השנים 1972 ו־1980 עסק במתן ייעוץ לכנסיה הקאתולית בתחום העבודה המיסיונרית שלה באפריקה.

בני־הזוג וייט מתגוררים עם ארבעת ילדיהם — שלוש בנות ובן — בבית ויקטוריאני ברובע בלקהית' האופנתי בדרום־מזרח לונדון, והוא משתייך לאגודה המקומית לשמירה על איכות הסביבה ולאגודות האיטריים.

כדי לשאת ולתת על שחרורם של בני־ערובה, יש ללמוד כמה דברים עיקריים, אמר וייט. ליצור יחסים אישיים, להאזין לנקודות־ראותו של בן־שיחך ולנהוג על־פי השכל הישר. „איני מצדיק חטיפת בני־ערובה ואיני מצדיק טרור, אך יש ויש סיבות המניעות אנשים לעשות את הדברים הללו, וסבורני כי עלינו... לנסות להבין לליבם," אמר וייט.

*„אסושיאייטד פרס"

איור

מיכל אפרת: „לראות בעיניים של ילד"

מאת חיים מאור

לפני ימים אחדים הוענק פרס נחום גוטמן למאיירת ספרי הילדים, מיכל אפרת, חברת קיבוץ גבעת-חיים מאוחד, על איור הספר „הילדה איילת" מאת קדיה מולודובסקי, בתרגומו של נתן אלתרמן.

מיכל אפרת מאיירת ועורכת גראפית ותיקה בהוצאת הקיבוץ המאוחד. על הדרך בה הגיעה לעסוק באיור ספרי ילדים היא מספרת: „מאז ילדותי נמשכתי לריח דפוס. בעיר מולדתי בצ'כוסלובקיה נהגתי להציץ מבעד לחלונות בית-הדפוס, כדי לראות כיצד „רצות" מכונות הדפוס בעתון המקומי. הייתי בת 5 ודמיינתי לי כי התמונות נכנסות לספרים באמצעות מכונת כתיבה גדולה שעל קלידיה הן מצויירות, וכאשר נוקשים עליהם התמונה עוברת לספר. כשהייתי בת 14 נכנסו הגרמנים לצ'כוסלובקיה ונשארתי שעות רבות בבית. הורי גילו שאני מוכשרת בציור והזמינו לי מורה פרטי, ליאו האס, שילמדני. אחר-כך באה „התקופה השחורה" — טרזינשטט, אושוויץ ומחנות אחרים — וכמובן לא עסקתי בציור, אלא בדברים אחרים.

בגמר המלחמה חזרתי לפראג. שם, במקרה, מצא אותי זוג צעיר שנתן לי מחסה בביתו וסידר לי תנאי מחיה. השניים, גרפיקאים במקצועם, הציעו לי לגשת לבחינת קבלה בבית-ספר לגרפיקה בפראג. נגשתי לבחינות, התקבלתי ולמדתי במקום כ-4 שנים עד לפני בחינות הגמר. לא נגשתי לבחינות, כיוון שעזבתי את פראג בטרנספורט הליגאלי האחרון לארץ-ישראל, במאי 1949.

אני זוכרת שהמורה לציור, ליאו האס, אמר לי: „את לא תהיי פורטרטיסטית, אלא תעסקי בציורי טבע או בציורי ילדים." ואכן אני הייתי תחת השפעת הרמה הגבוהה והסגנון המיוחד של איורי הילדים בצ'כוסלובקיה.

כשהגעתי לארץ הצטרפתי לקיבוץ גבעת-חיים מאוחד ולא עלה בדעתי לעסוק בציור. לפני מסיבת פורים אחת „הלשינו עלי." ביצעתי קישוטים ומאז נודעו כישורי לכול. חבר במשק שלח אותי לכנס גרפיקאים קיבוציים ושם המליץ עלי דן גלברט בפני נציגים מהוצאת הקיבוץ המאוחד. כך הגעתי לאיור הספר הראשון „ניסע אל השדה" מאת ברגשטיין, ב-1952.

מאז נוצר הקשר אל ההוצאה וכיום אני אחראית על כל ספרי הילדים מבחינה החזותית. כיום אני יכולה „לגלות" כשרונות צעירים ולתת להם אפשרות ראשונה, וזה הדבר היפה ביותר בעבודה.

— „ניסע אל השדה" היה שונה באופי איוריו מן המקובל באותם ימים...

„נכון. לכן סבלתי רבות עד שהצלחתי לשכנע את כל השמרנים שצריך לחדש בתחום זה ולתת לילד משהו חדש ורענן, שונה מן האיורים המתקתקים שרווחו אז. הסגנון שלי היה חדיש, ציור מסוגנן ודקורטיבי באופיו. הרשמעו כנגדי טענות שדמויות הילדים אינן קיבוציות או ישראליות, אלא צ'כיות...

„אגב, אחרי הופעת הספר הוא זכה בפרס. קיבלתי הזמנה לחלוקת הפרס בירושלים, אך לא יכולתי להגיע לשם ועד היום אין לי את התעודה."

— סגנון איורייך כיום שונה לחלוטין. מהי הסיבה?

„מאז „ניסע אל שדה" איירתי 22 ספרי ילדים ועיצבתי עשרות עטיפות לספרים שהופיעו בהוצאה. הספר „הילדה איילת" הוא האחרון שיצא לאור ואכן יש שוני מהותי-סגנוני בינו לבין „ניסע אל השדה," קודם כל אדם מטבעו מתפתח לכוונים שונים. שנית — היתה לי הפסקה ארוכה בציור (וזה היה לטובה). כשחזרתי לציור עברתי לסגנון הרבה יותר חופשי ומשוחרר ובעל צבעוניות שונה, שמחה יותר. ל„הילדה איילת" ניגשתי בהיסוסים רבים. ידעתי שזוהי קלאסיקה. כמו-כן היה קודם לכן איור עדין ונחמד בשחור לבן של תרצה. הקונצפציה של איורי לספר היתה להמחיש לילד את ההבדלים בין קטעי המציאות וקטעי החלום בשירה. הבחירה היתה על שינוי בצבעוניות — המציאות בצבעים חומים והחלום בצבעים בהירים, חלומיים."

— האם את מתחשבת במטיפולוגיה של הילד או בתגובות ילדיך לאיורייך?

„הקריטריון החשוב ביותר הוא לתת לילד אמנות הכי טובה שאפשר. על-פיה הוא מתחנך ואיתה הוא מתקדם בחייו. לפעמים אני בודקת תגובות של ילדים לפני שאני גומרת את העבודה, על מנת להיות בטוחה שלא טעיתי באיפיון כלשהו. אבל בדרך-כלל זה לא מעניין אותי. האמת שאני כבר רואה בעיניים של ילד."

— האם הסופרים „מתערבים" באיור ספריהם?

„זוהי בעיה אמיתית. אינני מרכזת על שיתוף פעולה (שהוא הכרחי וכדאי), אלא על „תכתיבים" לצייר. זה אופייני להרבה סופרים ואני יודעת שהרבה מאיירים מתוסכלים מזה."

— מה משמעות פרס גוטמן לגביך?

„קבלת פרס גוטמן הינה כבוד גדול עבורי. גוטמן בשבילי הוא סמל. הוא המאייר הראשון שפגשתי בארץ שמצא חן בעיני. כאן המקום גם לציין ולהודות לקיבוץ גבעת-חיים מאוחד שתמך בי לכל אורך הדרך ואיפשר לי לעסוק במקצועי. אני מעריכה זאת מאד."

מיכל אפרת – איור ל„ילדה איילת"

קונצרט ראשון

אציל אמיתי

מאת אביבה שלח

דניאל ברנבוים בתוכנית בטהובן ברסיטל החמישי בסדרת רסיטלים לכבוד שנת המאה להולדתו של ארתור רובינשטיין.

התוכנית: סונאטות מס' 30 במי-מזור, אופ' 109; מס' 31 בלה-במול מזור, אופ' 110; מס' 32 בדו-מינור, אופ' 111.

היכל התרבות, 27.1.87.

דניאל ברנבוים הוא אציל. הוא נמצא מעבר לגינונים ולמאניירות. הוא דוברה של המוסיקה עצמה. את הרסיטל הראשון שלו הקדיש לשלוש הסונאטות האחרונות של בטהובן שיחד עם הרביעיות האחרונות, הסימפוניה התשיעית והמיסה סולמניס נימנות עם יצירות הענק של רוח האדם.

אציל אמיתי אינו לוקה בהתנפחות. הוא אינו משרת אלא אדון, כך נוגע בסונאטות. הוא מתמודד איתן כמול כוחות גדולים, ללא ענווה או צניעות אלא בהרגשת כל משקלו האישי, המוסיקלי והרוחני, וזוכה. התוצאה היא קשה, מופתית ומרתקת.

מוסיקה

מי מכיר את אלכס מרקוב?

מאת יצחק שור

והפילהארמונית של וינה הזמינה לאחד הקונצרטים הקרובים שלה את הכנר היהודי-רוסי-אמריקני בן ה-23 אלכסנדר מרקוב. בישראל מכירים אותו מעטים. בעיקר בזכות אביו ומורו אלברט מרקוב, ששיבח את נגינת בנו בעולה על שלו. בראשית העונה שמענו את מרקוב האב, עם תזמורת ירושלים, בנגינת קונצ'רטו של פגניני.

לפני כשבוע שמענו את מרקוב הבן, בקונצרט שערכה מחלקת התרבות של עיריית ירושלים במרכז ג'ראר בכר. האב הוא וירטואוז ואמן פשל, בעל תנופה ויכולת נדירה. גם הבן הוא וירטואוז, אלא שנטיותיו רומאנטיות. שמענו אותו מנגן [illegible] יצירות מאת גלוק ושומאן, בנגינת [illegible] הקאפריצ'י של פגניני הדהים [illegible] המאזינים בשליטתו בכינור. [illegible] הקונצרט היה בנגינת סונאטה לכינור [illegible] שחיבר בארטוק לפי הזמנת מנוהין [illegible] 1943-4. מבחינת תוכנה זוהי יצירה [illegible] העשרים, מבחינת סגנונה היא [illegible] הפארטיטה ברה-מינור מאת באך, [illegible] טכנית היא תובענית לא פחות מאשר [illegible] פגניני.

מרקוב עמד בכל דרישות היצירה – התוכניות, הסגנוניות והטכניות. אמנון [illegible] מילא את תפקידו כמלווה, [illegible] למקצבים החופשיים של מרקוב. [illegible] השאלה היא מתי יגלו התזמורות [illegible] הכנר הצעיר והמחונן אלכסנדר מרקוב.

אנסמבל חדש נולד

מאת דוד אור

הרכב חדש מתארגן בימים אלה בישראל: אנסמבל כלי מתכת והקשה. חברי האנסמבל משתייכים לתזמורת הפילהארמונית, תזמורת רשות השידור ונגנים מתזמורות אחרות.

האיש שמאחורי הרעיון, שהוא גם המנצח והמפיק של הגוף החדש, הוא מאיר רימון — נגן הקרן הראשי של הפילהארמונית. רימון הוא נגן מחונן, סולן בזכות עצמו, שלזכותו נזקפים כבר 12 תקליטי סולו שונים בכלי המיוחד שלו. בשנים 84-85 שימש פרופסור אורח בתזמורת אינדיאנה. בשנת שבתון זו מהפילהארמונית ניתנה לו אפשרות לנצח על הרכבים שונים של תלמידים ומורים ובהשראת „אנסמבל פיליפ ג'ונס" האנגלי החליט ליצור בימים אלה את האנסמבל החדש והמקורי בנוף המוסיקה שלנו.

בגוף החדש משתתפים כעשרים נגנים ובהם נגנים ראשיים של קבוצת כלי המתכת בפילהארמונית, כמו יעקב מישורי, ג'אפרי לנג — קרן; די פארנס — טרומבון; קנת קוקס ואילן אשר — חצוצרה.

רימון בחר לתוכנית הבכורה חומר מעניין, שיש לו גם אלמנטים פופולאריים עם סיכוי למשוך קהל רחב. האנסמבל יבצע את הלהיט של מוסורגסקי „תמונות מתערוכה" בעיבוד מיוחד לכלי נשיפה מתכת. זה עיבוד של אלגר הווארד, כאשר בפעם הראשונה בארץ תבוצע היצירה בעיבוד שונה מזה של ראול או סטוקובסקי. יצירות נוספות שתבוצענה הן „מארש האבל" של גריג, תרועה לחצוצרה של קלארק וסוויטת „המחולות" של סוזטו. הקונצרט הראשון ייערך ב-31.1.87 בבית ההארחה של התזמורת הפילהארמונית והכנסותיו יהיו קודש לאגודה [illegible] אוטיסטיים. ב-15.2 יופיעו בבר-אילן [illegible] במוזיאון ת"א.

לגוף החדש תוכניות מעניינות [illegible] מלחינים ישראליים שונים כבר [illegible] לכתוב להרכב ומגמתם בעתיד [illegible] יצירות מודרניות ומוסיקה ישראלית [illegible] מלווה באהדה רבה מצד גורמים [illegible] מתנדבים ומקדישים יחסי ציבור [illegible] והרבה רצון טוב לדרך הנולד [illegible] ארוכים.

אמנות

פרסי ההסתדרות לאמנויות יוענקו היום

פרסי ההסתדרות לשנת [illegible] בתחום האמנויות יחולקו זו [illegible] השנייה, והיום, יום חמישי [illegible] אריאלה בתל-אביב, ויכיימו [illegible] אירועי חודש ההסתדרות.

ואלה מקבלי הפרסים:

פרס ההסתדרות לספרות על שם [illegible] אלתרמן יוענק ליעקב אורלנד [illegible] ליברבט, על-פי החלטת חבר השופטים בהרכב דן לאור (יו"ר), חיים גורי [illegible] פרהצור.

פרס ההסתדרות למוסיקה ולמחול ע"ש [illegible] יהודה שרת יוענק לעמנואל עמירן — סוגצביב על-פי החלטת חבר השופטים בהרכב דר' מיכל זמורה (יו"ר), צבי אבני וגיל אלדמע.

פרס ההסתדרות לתיאטרון ע"ש [illegible] רובינא יוענק לנסים עזיקרי [illegible] החלטת חבר השופטים בהרכב דר' אליקים ירון (יו"ר), חנוך ברטוב ושלמה בר-שביט.

פרס ההסתדרות לציור ולפיסול ע"ש נחום גוטמן יוענק לאהרון גלעדי [illegible] ללרוש, לפי החלטת חבר השופטים בהרכב אביגדור סטימצקי (יו"ר), [illegible] ניקל.

תיאטרון

בין הבית למאהבת

„בעל שימושי מאד" בבימוי אילן אלדד בבית-לסין בתל-אביב

מאת משה שדות

בימים אלו נערכות חזרות אחרונות למחזהו של ריצ'ארד האריס, „בעל שימושי מאוד". זוהי קומדיה אנושית המתארת את הבעל בוב (אילן דר), שמרוב רצון להגן על בנות המין החלש ולהעניק לחן עזרה, הוא מתנהג כתינוק מגודל, אינו רואה מה מתרחש מתחת לחוטמו ומפסיד את אהבת אשתו ואהובתו גם יחד.

עוד הצגה המתארת חיי משפחה מתמוטטים, בלי שהדמויות הפועלות מודעות למצב ההרס ובלי שיוכלו לנווט עצמן בדרך אחרת.

ההצגה נעה בין ביתו של בוב עם אשתו לבין ביתו החדש, עם אהובתו. במעבר בין בית לבית נוצר חיתוך, המנוצל לפנייה ישירה לקהל וסיכום מהלך העניינים עד כאן. סיכום זה הוא קומי בעיקרו ומוביל את הנושא הרציני למין פאטליזם ציני, המערער את האמונה שאפשר בכלל אחרת.

התמונות החדות של חיי בוב עם אשתו וחייו עם אהובתו, מעניקים איזו תחושה של הצצה אל עולמן הפנימי של הדמויות, הצצה אשר מסתיימת תמיד בפנייה אל הקהל, במין שופט העשוי להבין או לעזור בהמשך העלילה.

אילן אלדד, הבמאי, רואה בעבודה זו מנוחה ממחזות רציניים יותר, אותם ביים בעבר. („ג'וני שב משדה הקרב", „מיטה מטבח, מטבח מיטה"). עם זאת הוא אינו חושב שמחזה זה אינו רציני ביסודו אלא קליל יותר ומדבר אל קהל רחב יותר. ההזדהות של הצופה בהצגה זו תהיה כנראה גבוהה יותר, מתוך הכרת הנושא בחיים עצמם.

האם ניתן למחזה איפיון ישראלי? תשובתו של אילן אלדד: לא. האיפיון נשאר אנגלי. השמות אנגליים ואין איפיונים ישראלים בהצגה ואין גם צורך, משום שהבעיה המועלית כאן הוא אוניברסלית מעיקרה.

דינה דורון, המשחקת בתפקיד האשה הנבגדת, משוכנעת שהצלחת ההצגה היא בדיוק העבודה בקטעים החדים והרציניים, כי המחזה עוסק בחיים ממש ובמציאות היום-יומית שלנו.

בתפקיד המאהבת משחקת רחל הפלר. שלפינו עוד הפקה של בית-לסין, המגייסת שחקנים ממקומות שונים ועוד הפקה המתבססת על הצלחת המחזה (הנוכחי) בלונדון.

תרגום המחזה נעשה על-ידי עדה בן נחום ועיצוב התפאורה על-ידי אבי שכוי. הצגה ראשונה ב-30 בחודש זה.

„בעל שימושי מאד" – משפחה מתמוטטת

תקליט קלאסי

מוצארט סימפאטי

מאת אורח בן-דרור

בימים אלה, כשפסטיבל רובינשטיין בכותרות ונדמה כי כל הפסנתרנים מהשורה הראשונה מככבים בו, מודהים לגלות, מחדש כמה הרבה נגנים טובים נוספים מצויים בשטח, במרחב של אך פסיעה (כזאת או אחרת) מהמובילים.

שני תקליטים של חברת ארטו, המוקדשים לקונצרטים של מוצארט ולפסנתרנית מיה פיאס (שהופיעה השנה גם בארץ), הגיעו לאחרונה למדפים.

ארטו STU 71057 שני קונצרטים לפסנתר — מוצארט. מס' 12 בלה מז'ור ק. 414; מס' 19 בפה-מז'ור ק. 459. מריה פירס — פסנתר — התזמורת הקאמרית של לוזאן. מנצח — ארמין ז'ורדן.

ארטו STU 71125 שני קונצרטים לפסנתר — מוצרט. מס' 27 בסי במול מז'ור. ק.595, מס' 20 ברה מינור, ק. 466. מריה פירס — פסנתר. — התזמורת הקאמרית של לוזאן. מנצח — ארמין ז'ורדן.

מריה פירס, פסנתרנית פורטוגלית, שהתחילה את הקאריירה שלה בגיל ארבע והופיעה בנגינת קונצ'רטו של מוצארט כבר בגיל שבע, הספיקה להשתתף בתחרויות רבות מאז, ובין שאר הישגיה נכללים המקומות הראשונים בתחרות בטהובן בבלגיה, בתחרות ליסט בליסבון וכן פרסים על הקלטות מצטיינות.

הפסנתר, בשני התקליטים שלפנינו, משרה מעין אווירה של „בטחון" על המאזין, אין תחושה של הססנות כלשהי בנגינה, ונוצר רושם של ביצוע מתוכנן היטב לכל פרטיו.

ההקלטה תומכת בנגינה, ולפסנתר צליל איכותי מאוד ובעל נוכחות טובה, מבלי שיהיה כלי סולני בולט או לוחץ יתר על המידה. התזמורת, מאידך גיסא, חסרת עומק, ולכן היחס ביניהם הוא לא תמיד נוח.

את הקונצ'רטו בלה מז'ור תיאר מוצארט כ„שייך לקבוצת הקונצרטים הנהנים מהאופטימום של היותם קלים מדי, ו... קשים מדי בו-זמנו. כלומר — ישנם חלקים המהווים אתגר לנגן המקצועי, אך הם כתובים בצורה כזו שגם הנגן הפחות מקצועי יהנה מהם, מבלי לדעת למה..." כאן הביצוע של הקונצ'רטו הוא שקוף, בהיר, ומלא שלוות נפש מופגנת. בפרק האחרון אפילו חסרה במקצת שמחת חיים.

לביצוע הקונצ'רטו בפה מז'ור נבחרו מהירויות נוחות, ולכן הוא מצליח להיות אנרגטי מבלי לגלוש להיסטריה.

בקונצ'רטו ברה מינור ראויה לציון במיוחד נגינת הקאדנצה (שחוברה על-ידי בטהובן), בהבליטה את המהלכים ההרמוניים המעניינים.

בסך הכל, אין כאן שמימיות עוצרת נשימה, אך יש בהחלט ביצוע נעים, הנאמן לסגנון הקלאסי, בעל אמות-מידה סימפאטיות ולא יומרניות.

שגעון הפיצה הלאומית

„השגעון" הנוכחי בארה"ב [illegible] לא פגם, ככל [illegible] בתשוקה הלאומית [illegible] הנאכלים בחתף, [illegible] לאותה יצירת-רנסאנס [illegible] הפיצה.

[illegible] „ג'וגרים", ברשימת רבי-[illegible] קאלוריות למכביר, אך [illegible] כנראה, לכל אחד. [illegible] והמימשל בארה"ב [illegible]

[illegible] מדי שנה 11 מיליארד [illegible]

[illegible] כ-10 ג"ג כיכרות [illegible]

[illegible] בארה"ב תעשייה, [illegible] כ-11 מיליארד [illegible] במהירות גדולה מזו [illegible] העצמית בתחום [illegible] ההמבורגר.

[illegible] חישב ומצא, כי כמות [illegible] מלעיטים בה את [illegible] לכסות שטח של [illegible] דונם.

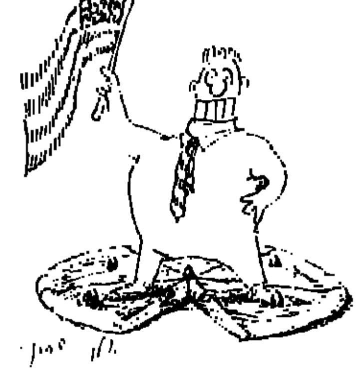

החודש חלקה ארה"ב כבוד מיוחד למאכל האיטלקי המתובל: ביום א', ה-18 בינואר, נפתח ברחבי המדינה „שבוע הפיצה הארצי". מבצעי-פרסומת מעין אלה לקידום מכירתם של מוצרי חקלאות כגון קמח, גבינה וירקות, שכולם משמשים להכנת הפיצה מתוכננים במשרד החקלאות, שכבר הכריז בעבר על „חודש הבוטן" ו„שבוע האבטיח". „שבוע הפיצה הארצי" נערך לבקשת האיגוד הארצי של בעלי המסעדות, ומרכזו עמד נשף, שנערך במשרד החקלאות עצמו. נחשו במה כובדו הנכבדים בנשף... בפיצה, כמובן.

מומחים בתחום תעשיית המזון בארה"ב אומרים, כי אחד הגורמים לשיגעון-הפיצה המתמשך, הוא הגידול שחל במיספר המשפחות, שבהן האשה-האם עובדת מחוץ לבית. תופעה זו יצרה, מצד אחד, את הביקוש למזון-נוחות במחיר שווה לכל נפש, ומצד שני את ההכנסה העודפת הדרושה לקנייתו של מזון זה לעיתים תכופות למדי.

הפיצה אינה בת-יחידה. גם תעשיות העוף המטוגן וקציצות ההמבורגר „עושות חיים משוגעים". אך במסגרת התחרות הקשה על הדולר של הצרכן, מצהירים הפיצאים, כי המאכל שלהם זוכה בציון גבוה יותר אצל התזונאים, מאשר ההמבורגר + צ'יפס, למשל. דו"ח המועצה האמריקנית למדע לבריאות קובע, כי „פיצת-הגבינה סובלת ממחסור רק באחד מבין שמונת החומרים המזינים, הנכללים בדרך-כלל בתוויות-התזונה, והוא ויטמין סי."

אין בעייה אומרים חסידי הפיצה. כל מה שעליכם לעשות הוא להוסיף לפיצה פילפלונים, העשירים בוויטמין סי.

מומחים למזון אומרים, כי הפיצה „נבראה" במאה ה-16 בנאפולי, אחרי שהובאה העגבנייה מדרום-אמריקה לאירופה. ה„כיכר" המקורית נקראה „נאפוליטאן" והייתה חביבה רק על תושבי נאפולי ובנותיה, עד שהביאוה מהגרים איטלקיים לארה"ב, בתחילת המאה ה-19. הפיצריה הראשונה בארה"ב נפתחה כך אומרים בניו-יורק, ב-1905.

כיום, כ-11% מכל המסעדות בארה"ב הן פיצריות, לעומת 85% המתמחות בהמבורגרים טוען כתב-העת „פיצה היום".

„זהו עסק, התופח על שמריו במהירות מדהימה", אומר גרי דארנל, מו"ל של כתב-עת שני המוקדש למאכל-הבצק-והעגבניות, „שבוע הפיצה". „ואין רואים עדיין באופק את קץ הגאות".

שני ענפים של תעשייה זו, שקצב שיגשוגם מהיר במיוחד, הם שוק הפיצה הקפואה, שספג אשתקד יותר ממיליארד דולר מכספי הצרכנים, והפיצה המוכנה לאכילה, המובלת הישר לביתו של הצרכן, שתכבוש עד 1990 — כך חוזים לה — כ-35% משוק הפיצה כולו.

נתונים מעידים כי הצרכן האמריקני מעדיף פיצה „עם כל התוספות". כ-25% מכל כיכרות הפיצה שנצרכו, הכילו לפחות שלוש שכבות של „תוספות", שהוערמו על השכבה הבסיסית של רסק-עגבניות. החביב מכל הוא הפפרוני.

„שגעון הפיצה" יצר סטאטיסטיקה, ושבר שיאים משלו. „ספר השיאים" של גינס קובע, כי קוטר הפיצה הגדולה ביותר שנוצרה אי-פעם 27 מטרים, משקלה היה 8,484 ק"ג והיא חולקה ל-60,318 נתחים.

במוצאי-שבתות גדולה צריכת הפיצה יותר מאשר בכל אחר מלילות השבוע האחרים. בירת הפיצה של ארה"ב היא שיקאגו. תושביה מכלים כ-130 ק"ג פיצה לגולגולת מדי שנה. המאכל נפוץ פחות בחוף המערבי, שבו שולטים ברמה חסידי מזון-בריאות וטיפוח הכושר הגופני, ובעלי המודעות-התדמיתית בזים לה, לפיצה.

מגי מקביל, „רויטר"

מרשמים למחברת

כליות ולב וזנב גם

באנגלית קוראים לזה Offal. אפשר לתרגם זאת כ„נשורת". זה לא רק החלקים הפנימיים, כי אם גם רגליים, זנבות, ראשים, אוזניים ובכלל – כל מה שאיננו שרירים ושומן. אלה גם, לרוב, החלקים הזולים יותר. אבל מסורות תכמה של עמים מעריכה מאוד את טעמם. אצלנו יודעים בעיקר להכין כבד מטוגן, לכל היותר רגל קרושה...

ריאות נוסח וינה

75 גרם ריאות עגל; 50 גרם מרגרינה; כף מחוקה קמח; בצל אחד; 2 תפוחות אנשובי; כפית צלפים (לא הכרחי); מלפפון כבוש; כף חומץ יין; כפית סוכר; כפית פטרוזיליה קצוצה; מלח; פפריקה מתוקה.

רוחצים את הריאות, שמים בסיר גדול, חולטים במים רותחים. מוסיפים מלח ומבשלים עד שיתרככו. מוציאים ממי הבישול, מצננים וחותכים לרצועות דקיקות. קוצצים את הבצל, מטגנים במרגרינה עד שיתרכך, מוסיפים קמח, משחימים, מבשלים במי הבישול של הריאות לרביכה חומה. מוסיפים אנשובי, צלפים ומלפפון (קלוף) – הכל קצוץ לקוביות קטנות, ומבשלים על אש קטנה עד שהרוטב מגיע לסמיכות של שמנת. מוסיפים את הריאות, מתבלים במלח, פפריקה, סוכר וחומץ, מרתיחים, מוסיפים פטרוזיליה קצוצה, מערבבים. מגישים עם מחית תפוחי אדמה ובוינה – גם עם ביצת „עין" לכל מנה.

זנב בירקות

2 זנבות בקר גדולים (יש לבקש מהקצב שינקה אותם היטב) ויחתוך לחתיכות בנות 7-8 ס"מ; שורש פטרוזיליה, גזר גדול, חצי ראש סלרי; כרישה; בצל גדול; 2 עגבניות; מרגרינה לטיגון; מלח; פלפל שחור; פפריקה מתוקה; כפית רוטב סויה או כפית אבקת מרק.

מנקים היטב את הזנבות, מטגנים במרגרינה מכל הצדדים, ומעבירים לסיר גדול. מוסיפים רוטב סויה (או אבקת מרק) ומעט מאד מים (מאיידים, בכלי מכוסה). בינתיים מנקים את הירקות, את הבצל קוצצים, את הסלרי והכרישה (החלק הלבן) פורסים לפרוסות. כל היתר – לקוביות. את העגבניות חולטים וקולפים. מטגנים במחבת עמוקה את הבצל במעט מרגרינה, עד שיהיה שקוף, מוסיפים את שאר הירקות, מערבבים ומטגנים מעט. מקטינים את האש ומאיידים כ-10 דקות. כאשר הבשר כמעט רך, מוסיפים לו את הירקות וממשיכים לאייד יחד. במידת הצורך מוסיפים מים. מתקנים בסוף מתבלים, ולפני ההגשה זורים פטרוזיליה קצוצה. הולך טוב עם תפוחי אדמה מבושלים, שלמים ועם סלט חי.

לב משופד (מירשם פרואני)

לב בקר (כ-1 ק"ג); כוס חומץ יין; 3 שיני שום; 3 פילפלים חריפים; מלח; פילפל שחור; כרויה (קימל); כוסית שמן (רצוי – זית);

קוצצים את הפילפלים החריפים דק מאד. מערבבים בשום כתוש, מלח, פילפל, כרויה וחומץ, ומבשלים דקות אחדות. מצננים. רוחצים את הלב, מסלקים את הוורידים, הגידים, השומן, קרישי הדם וכו' וחותכים לקוביות בגודל שווה (בערך 1.5 ס"מ). שורים במרינדה במשך 12 שעות. מסננים, מייבשים את הבשר, טובלים קלות בשמן, ומשחילים על שיפודים. קולים בגריל או מטגנים במחבת. מכינים רוטב מכוסית שמן ומ-4 כוסות מרינדה, מרתיחים ושופכים על הבשר, המוגש בצלחות.

כליות בערער (מירשם בלגי)

4 כליות עגל; 100 גרם חמאה (או מרגרינה בטעם חמאה), כוסית שרי; כפית ערער; מלח; פילפל.

רוחצים היטב את הכליות ומנקים מהשומן והקרום. מטגנים אותן בחמאה חמה מכל הצדדים, מוציאים. שופכים את השרי למחבת, מציתים, ממתינים עד שכל הכוהל יתאדה, ומוסיפים כפית גרגרי ערער כתושים (ערער אפשר לקנות בחנויות, המתמחות בתבלינים, כגון זו של האחים פרונט בת"א, בככר מגן דוד). מוסיפים חצי כוס מים ומבשלים בכלי פתוח, על אש קטנה, עד שמחצית הנוזל תתאדה. שולים את הכליות, פורסים לפרוסות דקות (בפנים הן ורודות), מחזירים לרוטב, מרתיחים ומגישים מיד.

לשון בזיתים (מירשם רומני)

לשון בקר (כ-1.2 ק"ג); 2 בצלים גדולים; 2 כפות מרגרינה; 2 כפות מחוקות קמח; כוסית יין לבן, יבש; כף רסק עגבניות, 20 זיתים ירוקים; עלה דפנה; חצי כפית זנגביל; חצי כפית פילפל שחור; שן שום כתושה; מלח.

רוחצים היטב את הלשון ומבשלים במים עם מעט מלח ועלי דפנה, עד שהלשון תתרכך. מעבירים את הלשון למים קרים לדקות אחדות, ובזהירות קולפים את העור הקשה. פורסים את הלשון לפרוסות. מטגנים במרגרינה [illegible] בישול של הלשון, מכינים רביכה חלקה, מוסיפים רסק עגבניות, זיתים [illegible] דק ויין, ומבשלים על אש קטנה עד שהרוטב מסמיך (כמו שמנת [illegible]). מתבלים בזנגביל ופילפל, שופכים על פרוסות הלשון.

האביב הפריזאי

כן שלג, לא שלג, בפאריז נערכו השבוע התצוגות הגדולות של „הוט קוטיר", והמפורסמים במעצבי האופנה הציגו את קולקציות האביב והקיץ שלהם. הרבה משי, הרבה אריגים מתנפנפים, וולנים וכיווצים. וגם להיפך – חליפות קטנות צמודות לגוף. עד שכל זה יגיע אלינו, בצורת קונפקציה, יעברו הדגמים כמטמורפוזה רצינית ויהיו מאוד מאוד לבישים. נקווה.

נינה ריצ'י: כותנה, הרבה כותנה. משבצת סקוטית וצווארון ענקי.

פייר קארדן: סופר-מיני וסטרפלס. הכובע שייך לעניין.

בית בלמיין: משי לערב, בעיצובו של המעצב הדני אריק מורטנסן.

תאנה מורי: חליפה קטנה, דו-חלקית, לבן וכסף, עם כפתורי כסף גם.

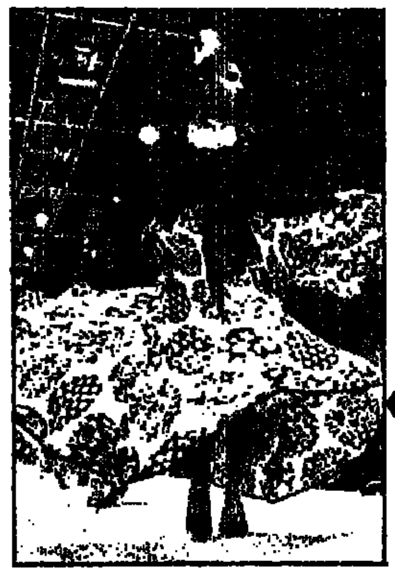
האביב הרומי. האביב מחייך גם מרומא בקולקציה קלילה ומרשימה של לנצ'טי; רחב, ארוך, מתנפנף, חשוף – זה לערב. ליום – הדגמים יותר סגורים, יותר הדוקים. יותר קצרים! – שימו לב – הכתפיים חוזרות קצת לרוחב הנורמלי...

ספורטאים בולטים הצטרפו לעמותת ספורט למפגרים

עמותת המשחקים האולימפיים המיוחדים (ספיישל אולימפיקס), שתפקידה לעודד ולהרחיב את פעילות החינוך הגופני והספורט בקרב אוכלוסיית המפגרים, הוקמה בימים אלה על-ידי אקים, אגודה לקימום מפגרים.

בין חברי העמותה ספורטאי העבר יעקב חודורוב, אסתר שחמורוב וטל ברודי, חברי הכנסת נחמן רז, יו"ר ועדת החינוך, פנחס גולדשטיין, יו"ר ועדת הספורט ואהוד אולמרט, אישים בולטים בענפי הספורט השונים, ד"ר י. קנדל, מנהל האגף לשירותים למפגרים, ד"ר עטרה שרמן, סגנית מנהל המכללה לחינוך גופני ע"ש זיימן במכון וינגייט, ויו"ר אקים.

עמותת הספיישל-אולימפיקס בישראל מצטרפת לעמותות דומות, שהוקמו ביותר מ-50 מדינות ברחבי תבל. בתוכנית הפעולה של העמותה לפתח את נושא החינוך הגופני והספורט התחרותי בקרב חניכים מפגרים במע"שים, במעונות הפנימיה, בהוסטלים ובבתי-הספר לחינוך מיוחד; לקיים אירועי ספורט עצמאיים ולהשתלב באירועי ספורט כלליים כמו צעדות ועוד.

גולת הכותרת של הפעילות תהיה הכנת נבחרת המפגרים למשחקים האולימפיים המיוחדים, הנערכים אחת לארבע שנים (שנה לפני האולימפיאדה).

כפר-סבא מאחדת את כל ארגוני המתנדבים

ביוזמת המרכז לשירותי מתנדבים שליד משרד ראש הממשלה הוקם לאחרונה בכפר-סבא פורום שולחן עגול לכל שלושים ארגוני המתנדבים, הפורסים חסותם על קהילה המונה כ-50 אלף נפש. מטרת הפורום לתאם בין כל ארגוני המתנדבים הפועלים בעיר ובשכונותיה ולשמש לבחינה משותפת של יעדים וחילופי מידע בכל מה שנוגע לפעילויות ההתנדבותיות וההתרמות.

מעיריית כפר-סבא נמסר עוד, כי לאחרונה הורגש הצורך בהקמת הפורום משום שחל צימצום במעורבותה של הממשלה במימון ומאחר שפוטנציאל ההתנדבות גדל, מסיבה הקשורה לפרישה מוקדמת לגימלאות. העיר כפר-סבא נבחרה לשמש עיר דגם לנושא ההתנדבות, על-ידי המרכז לשירותי מתנדבים ליד משרד ראש הממשלה.

(חנה נדל)

תקציב המדינה

הצעה בוורוד ואפור

מאת פ. סבר

תמונה כוללת של הצעת תקציב הממשלה (לא של המדינה; ישראל היא אריץ, לא משרד) משוחה באותה המהילה של ורוד ואפור, המאפיינת את כל החיזויים הכלכליים לשנת 1987.

הריסון המתוכנן קל מזה שנתבקש בשני התקציבים הקודמים של ממשלת האחדות, וזאת מכמה סיבות. ראשית, ישנם שטחי פעילות ציבורית, שבהם כבר הוסר לא רק השומן התקציבי, אלא גם הבשר החי, ונותרו רק העצמות; לכן אין עוד מה להמשיך ולקצץ. שנית, השנה התקציבית הבאה אמורה להיות ראשונה למניין הצמיחה, וגם במשרד האוצר מבינים, שאין צומחים תחת מיגבלה של תקציב ממשלתי מאוזן וסגור עד החור האחרון בחגורה — אם כי לא מבינים כי לעידוד צמיחה דרושים תמריצים מיוחדים, ולא רק הגדלתה ברווחיהם של העסקים הפרטיים. שלישית, סעיפי הוצאות כבדים מאוד ירדו מכתפי התקציב מעצם בלימתה של האינפלציה, לפחות חלקית: הסובסידיות למוצרי היסוד, תמריצים ליצוא והשדירים של הלוואות לאיצמורות משנות השיבעים. רביעית, יש גם פוליטיקה. התקציב ל־87' נראה כמבושל היטב לקראת איזו שנת בחירות בלתי־צפויה; ואולי היא צפויה?

● ההנחות שבתקציב מבטאות ומשקפות את החשיבה המייחלת של מחוללי המדיניות הכלכלית ל־87'. הונח, שהאינפלציה האיטית, בין אפריל 1987 לבין אפריל 1988, לא תעלה על 9% במשך השנה כולה. הונח, שהשכר הריאלי לשכיר לא ישחק ולא יתחזק, כך שתוספת היוקר המקוצצת, יחד עם תופעה המכונה בעגת הכלכלנים „זחילת שכר טבעית", ישמרו על כוח הקנייה של השכר הממוצע, ואף יגדילוהו נטו. הונח, כי לא יהיה פיחות רציני בשער החליפין של השקל מול הדולר, ואם יהיה, רק בשיעור זניח, ולקראת סוף השנה. הונח, כי הפעילות הכלכלית העצמית של המגזר העיסקי תצמח בקצב של כ־4% ואף יותר; כמעט כמו בימים הטובים ההם, שכבר שכחנו לגמרי מתי היו. וזה לשונה של הנחת המדיניות המרכזית בספר התקציב החדש: „יצירת אווירה משקית, בה ציפיות הציבור הינן למשק יציב ורגוע ויצירת תנאים לצמיחה". לבסוף גם הניחו אבותיו הרוחניים של התקציב, כי יעלה בידיהם להגביל את הגרעון בתקציב לכדי סכום של כ־1.2 מיליארד שקלים חדשים במחירי 87', שהם משהו כמו 720 מיליון דולר, לפי שער חליפין ממוצע הצפוי בשנת התקציב הבאה, שהוא 1.675 שקלים לכל דולר. ההזרמה התקציבית, הונח, תוצא לאור רק טיפין־טיפין, מן נחל רק של 230 מיליון דולר — והכל רק באחוזים בודדים מן התוצר הלאומי.

● ההוצאות התקציביות, כולל האשראי שיתן הממשלה (נטו) לאזרחיה, החובות שתפרע בארץ ובחו"ל והשתתפותה במימון הגופים הסומכים על שולחנה, תגיע בשנת התקציב 87/88 ל־40 מיליארד שקל לערך, לעומת כ־34 מיליארד שקל בשנה החולפת. במושגים „ריאליים" אין כאן גידול, ואין צמצום ממשי, אף כי סעיפי הוצאה שונים נתכווצים ומתנפחים בקצב מאוד לא אחיד. מה ירד ומה יעלה?

תקציב הממשלה ל־1987/88
סעיפי הגידול והקיצוץ הריאליים העיקריים

	באחוזים, לעומת התקציב המומש ב־86/87
סעיפי הגידול	
תשלומי העברה של משרד הביטחון	+ 80%
בינוי של משרד הביטחון	+ 22%
תמיכות שונות	+ 18%
קניות אזרחיות בארץ	+ 15%
תשלומי ריבית בארץ	+ 13%
תשלומי העברה למוסדות	+ 10%
סעיפי קיטון	
תמיכות במוצרי יסוד	− 30%
העברות לרשויות מקומיות	− 23%
מענקים להשקעות	− 11%
אשראי להשקעות	− 11%
סיבסוד אשראי	− 11%
שכר במערכת הביטחון	− 8%
פרעון חובות בארץ (בלי מניות הבנקים שבהסדר)	− 21%

בסיכום העליות והירידות, ההוצאה התקציבית הריאלית כולה אינה משתנה, ומה שמשתנה הוא החלוקה הפנימית. דוגמתו לשינוי: ירידה בתקציבי הפיתוח וההשקעות, עלייה בצריכה אזרחית ישירה ובצריכה ביטחונית מקומית.

● תקציב הביטחון המקומי אמור לגדול בשנת התקציב הבאה במידה מסויימת, ומידת המידה הזו, תהיה ודאי נושא לוויכוחים תוך־שנתיים ממושכים בין חשבי שני המשרדים. נדגים את נושאי המחלוקות האפשריות בנקודה אחת: באיזה מחיר של דולר ניתן להשתמש לתרגום התקציב משקלים לדולרים? בתקציב הביטחון מופיעים שלושה שערי חליפין כאלה (מ־1.67 ש"ח לדולר, ועד 1.97 ש"ח לדולר) והשנה עוד טרם החלה. משרד האוצר, בהשוואותיו בין שנה לשנה, מסיר הצידה כחריגות את העלויות של המלחמה בלבנון, אשר ניפחו את הוצאות הביטחון בעבר.

סך כל הוצאות הביטחון המקומיות, כמפורט בתקציב, יגיע ל־5.1 מיליארד שקלים חדשים ב־1987. עוד כ־3.1 מיליארד שקלים יוצאו לקניות בחו"ל. אך אין זה מלוא הנטל על המשק — משרד האוצר מוסיף אומדנים שבעבר לא פורטו: תשלומי הפנסיה של מערכת הביטחון יגיעו בשנה הבאה ל־200 מיליון שקלים חדשים, עלות המילואים נאמדת (כאמור, לא במסגרת ספר התקציב, אך כך בדפי עזר שחילקו ראשי האוצר לראשי דעת הקהל) ב־400 מיליון שקלים, ועוד ימכור הצבא ציוד ישן בהיקף של 200 מיליון שקלים, לשימושו החופשי החוץ־תקציבי. ההוצאה הביטחונית לפי ההגדרה הרחבה, אך עדיין בלי החזר חובות לאמריקנים על חשבון רכש צבאי בשנים קודמות, מתקרבת איפוא ל־9 מיליארד שקלים, שהם כ־5.5 מיליארד דולר.

אבל, כאן נציב סימן זהירות לקורא: כל הנתונים הללו נמסרים בספר התקציב בתימצות קיצוני, ובלי ידיעה מושלמת באמנות קריאת המיליארדים הביטחוניים, של שקלים שוטפים, שקלים ריאליים ודולרים ריאליים, קשה להגיע להערכה נכונה של עומס הביטחון.

● תקציב הסובסידיות למוצרי היסוד מתקרב לגבול התחתון. כל התמיכה בלחם, למשל, לא תעלה בשנת התקציב הבאה על 14 מיליון דולר (!), והתמיכה בחלב תהיה רק 24 מיליון דולר. בסך הכל תגיע הסובסידיה המתוכננת לכל מוצרי היסוד גם יחד ל־110 מיליון דולר בלבד, כש„עומק הסיבסוד", וכיום כבר צריך לומר „רידוד הסיבסוד", הוא רק כ־9% בחלב וכ־25% בעוף, לחם וביצים. מוצרים אחרים אינם מסובסדים כלל (גבינות, למשל). התחבורה הציבורית תסובסד ב־40% מן המחיר לצרכן (כ־150 מיליון דולר) והמים ב־40 מיליון דולר. את הסעיף האחרון הזה מציין האוצר בצער מיוחד, עד כדי כך שהוא חוזר פעמיים על אותו ביטוי: „התמיכה הכלכלית במחירי המים", נאמר בחוברת עיקרי התקציב, עמ' 112, „נאמדת בכ־200 מיליון דולר. אך רק כ־40 מיליון דולר בשנה. אך רק כ־40 מיליון דולר (פעמיים במקורן) משולמים באופן ישיר ומתוקצבים בגלוי". מה לא מתוקצב? לפי דעת פקידי האוצר, הפחת על מלאי ההון המושקע במתקני „מקורות", כשאינו מצורף לחשבון המים, הוא הסיבסוד הסמוי העיקרי.

לסיכום: תקציב התמיכות למוצרי היסוד, לשרותי־יסוד ולגורמי ייצור מסויימים יירד ממיליארד דולר בשנת התקציב 1984 ל־320 מיליון דולר בשנת התקציב המסתיימת באפריל השנה, וישאר פחות או יותר ברמה כזו גם בשנה הבאה.

● השרותים החברתיים, טוענים מחברי הספר התקציבי, גדלים ריאלית בשנת התקציב הבאה: בהוצאה לחינוך צפוי גידול ריאלי של 6%, ובהוצאה לבריאות של כ־2%. וזהו גם שיעור הגידול של כלל התקציב לשרותים חברתיים (+2%), בערך כשיעור גידול האוכלוסיה. העוגה החברתית כולה נאמדת בכ־10 מיליארד שקלים חדשים, במחירי תקציב 87', כלומר כ־6 מיליארד דולר. וזו חלוקתה:

התפלגות ההוצאה הממשלתית המתוכננת לשרותים חברתיים ל־1987
(מחירי תקציב 1987; שער חליפין של 1.675 שקל לדולר)

סה"כ	10.3	מיליארד שקלים חדשים
מזה: חינוך ותרבות	2.0	"
השכלה גבוהה	0.7	"
בריאות	1.9	"
ביטוח לאומי	4.4	"

והצימצומים? וככן, פקידי האוצר ממש יוצאים מגידרם להוכיח, שעונת הגרזנים נסתיימה. מלבד ביטול קיצבת הילד הראשון בביטוח לאומי, כל הצימצומים האחרים, מדגישים הרפרנטים מאגף התקציבים, הם בסדרי־גודל של טעות סטאטיסטית קטנה בהכנת לוח תקציבי, כמה עשרות מיליוני דולרים פה ושם, חלקם עדיין בטיפול. בתקציב החינוך אומנם מדובר על הפחתה של מאה מיליון ש"ח, אבל 64 מיליון ש"ח מתוכם צריכים לבוא מכיסי ההורים, בצורת אגרת חינוך חדשה; הפחתות אחרות הן ברובן על חשבון התוספות בלבד, והקיצוץ הבשרי מסתכם רק ב־20 מיליון שקל. האומנם? לפי שיטת הסבר דומה, לא נמצא כל צמצום ממשי בתקציבי העבודה והרווחה, בתקציבי ההשכלה הגבוהה ואפילו לא בתקציב הבריאות הכולל. ממש ימות המשיח, כבר הגיעו לכאן.

● בסעיפי התקציב המוצעים לעידוד ההשקעות והפיתוח, נמשך מסע הקיצוצים במלוא תנופתו: ריאלית, ירד תקציב זה בשנת 1987 ב־14%, מן הסתם כדי ליצור מה שמכונה „תנאים נאותים לצמיחה". אבל מיד משקיטים באוצר את מצפוננו: הקיטון, אומרים מחברי התקציב, הוא טכני במהותו. עיקרו נובע מביטול הלוואות פיתוח, וזה, כידוע, רק עניין של טכניקה — פחות כסף להשקעה הוא רק טכניקה, המשתקפת, בין היתר, בכך שחלקו של התקציב להשקעות מכלל התקציב האזרחי (בלי החזר חובות) יורד מ־6% השנה ל־4.5% בשנה הבאה. כל זה למען עידוד הצמיחה, בלי ספק.

מעניין לציין, שהשלמה מאונסו? עם הפחתת הסיוע להשקעות באה לאחר שכלכלני האוצר עצמם בוכים מרה על אי־גידול של מלאי ההון הנקי במשק אשתקד, וחוששים מן ההשלכות שיהיו לכך על כושר הצמיחה העתידי. אבל, לחוד הנתונים ולחוד הקיצוצים.

הקיצוצים הריאליים בהשקעות ממשלתיות ישירות, ואשראי להשקעות

סעיף תקציבי	הפחתה ריאלית באחוזים בין 1986 ל־1987
השקעה ישירה	− 3.7%
מזה: שיכון	− 8.3%
אשראי להשקעות	− 11.5%
מזה: לשיכון	− 1.5%
מענקי השקעה	− 11.5%

בסך הכל יהיה התקציב המיועד להשקעות ישירות, למענקים להשקעות, ולאשראי להשקעות בענפי המשק בשנה הבאה כ־1.3 מיליארד שקלים חדשים, שהם 770 מיליון דולר, לעומת 880 מיליון דולר בשנת התקציב השוטפת: תחי הצמיחה!

● כמה פרטים מתקציבי החקלאות: יצוא תוצרת חקלאית טריה יהיה בעונה המסתיימת באפריל הקרוב כ־580 מיליון דולר, ותוצרת מעובדת כ־300 מיליון דולר. היצוא החקלאי הוא עכשיו רווחי, ועל ערך מוסף גבוה. לעידוד היצוא החקלאי כולו הוקצבו כ־30 מיליוני שקלים חדשים, 18 מיליון דולר. מיכסות המים יקוצצו בשנה הבאה בעוד כ־2.5%; לא נאמר דבר על מחירי המים העתידיים (וגם לא על מחירי הנפט: האם תעלה החבית 18 דולר?). תקציב ההתיישבות יהיה כ־56 מיליון שקלים חדשים, גידול־מה לעומת אשתקד.

● שר השיכון בשמע רגוע מסעיפי תקציבו: היקפי הסיוע למשכנתאות, והפעולות הישירות של המשרד, נשארים פחות או יותר קצת על רמתם הריאלית מן השנה השוטפת ומלפני שנתיים. האם זו הרמה הרצויה, והאם אין השפל בבנייה יביא, תוך זמן קצר, למחסור בדירות ועליה חדה במחיריהן — מכך אין משרד השיכון מוטרד. עיקר המימון לשיכון יבוא גם בשנה הבאה מהנפקת אגרות חוב מיוחדות, המיועדות למתן משכנתאות.

● בשנה הבאה יגדל בשיעור ניכר וחד־פעמי תקציב פיתוח הכבישים, במקצת תקציב פיתוח התקשורת והטלפונים.

● כל התקציבים הללו הלא הם רק טיפה בים, מול החזר החובות הצפוי בשנת התקציב הבאה.

(המשך בעמוד הבא)

העורך הכלכלי: צבי טימור

התקציב הלאומי

צפוי גידול של 4% בתוצר העסקי

פיטורים נוספים בשירות הציבורי ■ משבר בהתיישבות ובתעשייה הבטחונית ■ יציבות בשכר

המדיניות הכלכלית לשנת 1987 תתבסס על גידול התוצר העיסקי ב־4 אחוזים, שלדברי בנק ישראל והאוצר יושגו על־ידי הורדת מסים, הרפורמה בשוק ההון ואפשרות לגיוס די הון בחו"ל בתנאי ריבית סבירים. אולם מבחינת השימושים, התוצר והמקורות ינוצלו פחות להגדלת הצריכה הפרטית ויותר להשקעות ולהגדלת הצריכה הציבורית. בעלי התוכנית סבורים, שאם תישמר היציבות בשכר לא תגדל האבטלה, שתשאר ברמה של 6.8 אחוזים, כ־90־100 אלף בלתי מועסקים בכוח העבודה האזרחי.

עם זאת מתכוונת הממשלה לפטר עוד 1200 איש משירות המדינה ולהקטין בעוד שלושה אחוזים את כוח האדם בכל גוף שפעילותו ממומנת במידה כלשהי מכספי התקציב, כגון רשויות מקומיות, מוסדות להשכלה, הוראה ומפעלים עסקיים.

התחזית מניחה, כי הפיחות בשיעור 10 אחוזים שבוצע, יאפשר רווחיות סבירה ליצוא מבלי להדרש לתוספת תמיכות חריגה מהתקציב. אם זאת תישאר התמיכה בכל הסקטור העיסקי על־ידי הקטנת חמישה אחוזים מעלות העבודה.

תחזיות התקציב הלאומי מבוססות על המשך ביצוע פרוייקט הלביא על חשבון תקציב הבטחון. אולם מחוץ לתחזית הרשמית צפוי משבר בתעשיות הבטחוניות בנוסף למשבר בסקטור החקלאי שגם פתרונו לא נלקח בחשבון.

מדיניות השכר תהיה מבוססת על יציבות בשכר ומניעת עלייתו הריאלית. עם זאת מבטיחים מניעת שחיקה רבה מדי של השכר הריאלי ברמת ההכנסה הנמוכה. במגזר הציבורי תימשך בדיקת מבנה השכר ו[illegible] הקטנת עלויות השכר ו„עלויות המעבידים". בשוק ההון [illegible] הרפורמה וביטול העדפת הממשלה, פירמות פרטיות, פרט לבנקים [illegible] יוכלו להנפיק בדיסאגיו [illegible] הנחות במחיר האג"ח עד אחוז אחד לכל הנפקה. יבוטלו שיעורי מס מועדפים על [illegible] ממשלתיות וקופות גמל ופנסיה [illegible] מהנפקות אלו. כן יבוטלו הגבלות [illegible] על מט"ח. כל זה מבוסס על הנחה [illegible] התקציבי ינוע בשנה הבאה בין 1.5 ל־2 אחוז תוצר, לעומת עודף של אחוז אחד בשנה שעברה. ההכנסה הפרטית תעלה [illegible] ותתחלק בין עליה בצריכה הפרטית [illegible] מסויים בשיעורי החיסכון.

הגידול החזוי ביצוא הוא חמישה אחוז בעיקר ביצוא שירותים, לעומת גידול [illegible] בשיעור של שני אחוזים בלבד. [illegible] שוקלת להחזיר לממשלת ארצות־הברית הלוואות שנתקבלו בעבר בריבית גבוהה של 12 אחוזים או לחילופין, לרחות [illegible] ריבית לסוף המאה.

הגידול ברכישת נכסים בני קיימא ייפסק והוא ימשיך לגדול בכ־3 אחוזים לאחר העלייה של 46 אחוזים ב־1986.

בתחום הבנייה חוזה התקציב הלאומי גידול של 7% בבנייה בענפי המשק ועוד תוספת של 6% בבנייה למגורים.

צבי טימור

התקציב הלאומי

אינדיקטורים להתפתחות המשק, 1984 עד 1986

(העלייה או הירידה (—) מונחים ריאליים אחוז)

	1984	1985	אומדן ל־1986	[illegible]
התוצר המקומי הגולמי	1.7	2.6	1.1	[illegible]
התוצר המקומי העסקי	1.6	3.8	1.9	[illegible]
הצריכה הפרטית לנפש	−9.0	−2.2	10.2	[illegible]
הצריכה הציבורית (ללא יבוא ביטחוני)	0.8	−1.5	−5.2	[illegible]
ההשקעה הגולמית בנכסים קבועים	−12.8	−10.1	−6.8	[illegible]
ערך היצוא בשוק המקומי	14.8	7.5	5.7	[illegible]
ערך היבוא האזרחי בשוק המקומי	−3.5	−4.9	15.4	[illegible]
האוכלוסיה הממוצעת	2.0	1.8	1.6	[illegible]
שיעור הבלתי מועסקים (אחוזים מוחלטים)	5.9	6.7	7.1	[illegible]

מאזן התשלומים
(מיליארדי דולרים, מחירים שוטפים)

	1984	1985	אומדן ל־1986	[illegible]
היבוא האזרחי	14.1	13.2	14.8	[illegible]
היצוא	10.8	11.0	11.9	[illegible]
עודף היבוא האזרחי	3.3	2.1	2.9	[illegible]
יבוא ביטחוני ישיר	1.5	1.8	1.2	[illegible]

מנהלי החברות זכו ברוב הקופה

בעקבות הרפורמה במס הכנסה יקטנו ההכנסות במס הכנסה, במונחי התקציב של 1987, ב־675 מיליון ש"ח. הפסד זה, כפי שמצטייר בספר התקציב, הוא בניגוד להחלטות הממשלה שעלות הרפורמה במס לא תגדל מעבר ל־250 ש"ח. גם סכום זה אינו מבטא את מלוא עלות הרפורמה, כי בנוסף לכך הביא האוצר בחשבון סכום סתמי בשם „העמקת גבייה".

על פי תחזיות התקציב הלאומי התוצר המקומי העסקי יגדל בשנה הבאה ב־4 אחוזים. גם גידול זה היה צריך לתרום סכום נכבד לגידול הגבייה במס הכנסה מחברות ועצמאיים, אף בהנחה שהשכר יוקפא. יוצא מכך, כי העלות האמיתית של הרפורמה במס תגיע לסכום הנכבד של 1.2 מיליארד ש"ח.

על פי תחזית אגף מס הכנסה, 211 מיליון ש"ח מהקלות המס יפלו בידי מנהלי החברות. לפי לוח 2 המתפרסם בעמוד 181 של חוברת התקציב ייהנו מנהלי החברות מירידה ריאלית של 20.7 אחוזים בתשלומי המס שלהם. לדברי הממונה על ההכנסות, ישראל ברון, המדובר ב־40,000 תיקים, כלומר כל „מנהל" יזכה בהטבה ריאלית של 5000 ש"ח נטו לשכרו.

הגבייה הריאלית של מס מעסיקים תקטן ב־41.7 אחוזים, ב־275 מיליון ש"ח. והיטל על רכוש נעלם מתקציב ההכנסות ועמו עוד 212 מיליון ש"ח במונחי 1987, מבלי לקחת בחשבון תוספת ריאלית.

המיגזר העיסקי כולו ישלם פחות, אם כי לא במלוא סכום הרפורמה.

על בסיס ההנחה של הקפאת השכר [illegible] 2.7 אחוזים מתוספת היוקר, שלרעת האוצר לא יוחזר בשום אופן עד מרץ 1988, יוחזר וישחק ע"י תוספת אינפלציה, יקטנו תשלומי מס ההכנסה של השכירים [illegible] אחוזים.

ירידה ניכרת במסי היבוא

במסים העקיפים יקטנו המיסים על היבוא בכ־100 מיליון ש"ח והפקדות היבוא [illegible] מיליון ש"ח והיטל יבוא שירותים [illegible] מיליון ש"ח. כלומר הקטנה הכוללת [illegible] יבוא תסתכם ב־263 מיליון ש"ח.

לעומת זאת מאחר שוועדת הכספים לא ביטלה את המס על כרטיסי טיסה, תוגדל הגבייה על נסיעות לחו"ל בכ־50 מיליון ש"ח — ע"פ הנחות האוצר שב־1987 יסעו כ־[illegible] אלף ישראלים לחו"ל.

הגבייה ממס על הדלק תגדל ב־[illegible] אחוזים ל־509 מיליון ש"ח כתוצאה מהורדת מחירי הדלקים, דבר המרמז על עלייה קלה במחירי הבנזין למכוניות.

אי חידוש חוקים (מס יסף, היטל [illegible] נקודת זיכוי) יורידו את המס בנוסף לכך [illegible] מיליון ש"ח מחברות, 45 מיליון ש"ח ממנהלים ומעצמאיים, 10 מיליון ש"ח משכירים ועוד 160 מיליון ש"ח מבעלי הרכוש.

צבי טימור

27.1.87

זווית אחרת

רופאי האליל פיחתו שוב

מאת ד"ר יקיר פלסנר

[illegible] שבועיים החליטו הרופאים כי [illegible] כבר נגמל מן השתייה ולכן [illegible] להתחיל לשתות. משל זה, אותו אני [illegible] לשון מבנק ישראל, ממצה את [illegible] לא כבעבר, עת היו הדורשים את [illegible] הפיחותים מיעוט נלעג בישראל, [illegible] משוכנעים רוב הכלכלנים, ואף [illegible] הפוליטיקאים המתעניינים בנושא, כי [illegible] אינם פותרים דבר וסכנתם מרובה [illegible] הבנק המרכזי האמריקני [illegible] אלה שיש להפסיק את פיחות [illegible] כן תחזור מפלצת האינפלציה [illegible] ואשם. לפיכך, לא אעסוק כאן [illegible] פיחותים אלא בבירור מדוע [illegible] למרות מה שידוע עליו ומה [illegible] כדי שישראל לא תזדקק [illegible] משני צרדיו.

[illegible] את פשר הפיחות, יש להבין [illegible] הייצוב ביולי 1985 אינו נושא [illegible] — הוא לא היה מהלך ייצוב. [illegible] מהלך הייצוב הראשון, ב־1982. [illegible] לייצב את שער החליפין יש [illegible] את השכר. אז דובר על [illegible] שם המתאים גם היום. [illegible] 1982 נכשלה לא משום שלא [illegible] אלא משום שלא בוצעה כפי [illegible] את תכנית יולי 1985 [illegible] לא תוכננה נכון מלכתחילה. היה [illegible] שהשכר יישחק באכזריות [illegible] אבל יחזור ויעלה במהירות. [illegible] בעניין זה מחכימים ביותר. [illegible] את הצניחה החדה בשכר [illegible] והן במונחי מדד [illegible] החזרת דרמאטית [illegible] שחשוב מכל הוא, שברבע [illegible] 1986 (זו הרבע האחרון שנתוניו [illegible] השכר נכוה ממה שהיה ברבע השני [illegible] לפני תחילת התוכנית: ההבדל [illegible] בין העיגויים במונחי דולר לבין [illegible] במונחי מדד.

פיתרון נומינאלי לבעיות ריאליות

הנתונים מראים, איפוא, שלפני קברניטי המשק עמדה בעיה אמיתית, מפני שהם לא השכילו לתכנן את הייצוב כראוי. אך גם אם הכירו במחדל ההוא, היתה להם ברירה טובה מפיחות?

כדי להשיב לשאלה יש לשים לב לעובדה שהבעיה היא בתחום ריאלי, היינו השכר הריאלי, ואילו פתרון הפיחות הוא בתחום הנומינאלי. זה מזכיר את הסיפור על האדם שאיבד מטבע ברחוב חשוך ולכן הלך לחפשה ברחוב הסמוך, שם דלקו פנסי הרחוב. מדוע נקטו קברניטי המשק בשיטה ילדותית זו? התשובה העיקרית לכך זהה לזו שבמשל: ההתמודדות במגרש בו נמצאת הבעיה קשה הרבה יותר.

קודם כל, פיחות דוחה את הבעיה, שהרי בשלב הראשון הוא אכן שוחק את השכר. הבעיה אמנם תצוץ מחדש בעתיד, אבל לפוליטיקאים יש, כידוע, אופק תכנוני קצר מאוד והדבר נכון במיוחד בישראל, בה מקבלים תדיר החלטות המונעות ע"י מה שיהיה כתוב למחרת היום במאמרי המערכת של העיתונים.

שנית, התמודדות עם נושא השכר בתעשייה מחייבת עימות עם התעשיינים. זהו עימות קשה במיוחד, כפי שיתברר מיד. אך תחילה יש לדעת שבכל עימות דרוש איום. כלומר, ראובן לא יוכל לבוא לעימות עם שמעון אלא אם כן יש לשמעון מה להפסיד אם לא יכנע לראובן. האיום היחיד שיש בידי הממשלה הוא האיום לא לחלץ את התעשיינים ממשוגותיהם אם ימשיכו לנהוג בנושא השכר כמימים ימימה. אך הפעלה של איום כזה פירושה התמוטטות של מפעלים. בטווח הקצר תגרום התמוטטות כזאת פגיעה ביצוא, וזה כידוע אסון, משום שהיצוא הוא אחד האלילים של ישראל. שנית, ואולי אף יותר חמור, התמוטטות מפעלים תגרום אבטלה, ומכך מפחדת הממשלה כמפני אש. כל זה ידוע לתעשיינים, ולפיכך אין הם מייחסים לממשלה יכולת איום. ואכן, התמודדות איתם תהיה בלתי אפשרית, כל עוד לא תהיה נכונות להפעיל את האיום, כלומר כל עוד לא תהיה לממשלה אמינות בעניין הנדון.

העדר טיפול בריבית ומיסוי העבודה

ממשלה אמורה לפתור בעיות קשות. לא כל אחד יכול להיות שר תיירות המנסה לפצות בנסיעותיו על הירידה בתיירות.

ואולם, גם אם נוהגים ברוחב־לב כלפי הממשלה, ומאפשרים לה להתחמק מן הבעיות הקשות, גם אז יכלה לבחור בדרכים חלופיות ולהימנע מפיחות.

יש לפחות שני תחומים שמדיניות נבונה בהם היתה יכולה להבטיח את רווחיות התעשייה גם בלי לפחת. הראשון הוא, כמובן, נושא המימון. בתחום זה מנהל בנק ישראל מדיניות בלתי מתקבלת על הדעת כבר שנה וחצי. למדיניותו יש, לפחות, היגיון עקרוני במצב של גרעון תקציבי גדול, שכן אז גדול הלחצה של הממשלה על שוק האשראי ואם רוצים למנוע יבוא הון גדול, כי אז יש לתת לשערי הריבית לעלות בהתאם לרעבונה של הממשלה. זה בדיוק היה ההיגיון שמאחורי הדרישה שהועלתה ב־1982, שבנק ישראל יחדל לווסת את אגרות החוב במטרה לשמור על תשואה נמוכה. אך ב־1986 לא היה כמעט גרעון תקציבי, ולפיכך אין אפילו היגיון לכאורה בבסיס מדיניותו של בנק ישראל. היא הונעה ע"י ניסיון לצמצם את האשראי לסקטור הפרטי כדי למתן ביקושים. הניסיון אמנם נכשל, כידוע, חוץ מאשר בתחום בו „הצלחה" רצויה פחות מכל: תחום ההשקעות. המדיניות נכשלה, אבל את הסקטור העסקי היא הכניסה לבעיה שאת הדיה עוד נשמע זמן רב. הממשלה היתה יכולה לפעול להורדת שער הריבית ובכך להקל מאד על התעשייה.

השני הוא תחום המסים. כידוע, חלק ניכר ממה שמוציא המעסיק על עבודה מוצא דרכו אל הממשלה ושלוחותיה, ולא אל כיסו של המועסק. חלק נכבד בסעיף זה תופסים מיסי ההכנסה של העובדים. אם מורידים את שיעור המיסוי על העובדים מבלי להגדיל את השכר נטו שלהם, הרי מקטינים בכך את עלות העבודה למעסיק. לממשלה אכן הוצע לנקוט צעד כזה. עיקרה של ההצעה היה, שהאוצר יחזיר לכל מעסיק אחוז מסויים מסך המיסים שהמעסיק העביר לאוצר בגין שכר עובדיו. צעד כזה היה משפה את המעסיקים במקום שבו הכאב, וגם היה יכול להשתלב מאוחר יותר ברפורמה כוללת במס ההכנסה.

מדוע נמנעה הממשלה מלבחור באחד משני המהלכים הללו, או אף בשניהם כאחד? אשר לחלופת החזר המס הסיבה ברורה: מהלך כזה היה מגדיל את הגרעון בתקציב, שהרי היה מקטין את הכנסות הממשלה, ורוב השרים כנראה עוד לא השתחררו מן האגדה שהגרעון גורם אינפלציה. פחות ברורה ההימנעות מטיפול בשער הריבית, וההסבר היחיד העולה על הדעת הוא, שלא היה באוצר מי שיתמודד עם התאוריות חסרות השחר של בנק ישראל בעניין זה.

התוצאה היא פיחות, שעיקר נזקו הוא בכך שהבהיר לתעשיינים ולהסתדרות כאחד כי חוקי המשחק במשק לא השתנו, וכי למרות כל הדיבורים תנקוט הממשלה מהלכים המזיקים למשק כאשר יתעורר הצורך „להציל את היצוא" (כלומר את כיסי התעשיינים). המבחן הבא יהיה תוך 6 חודשים. התגבר התבונה אז? ספק רב.

השינויים בשכר הרבעוני הריאלי (אחוזים)

	תעשייה: דולר	תעשייה: מדד	סקטור ציבורי: דולר	סקטור ציבורי: מדד
מרבע שני של 85 לרבע שלישי של 85	−14.6	−15.1	−18.6	−19.2
מרבע שלישי של 85 לרבע שלישי של 86	43.7	18.8	65.5	36.9
מרבע שני של 85 לרבע שלישי של 86	22.8	0.9	34.7	10.6

אגרה גרועה במקום מס טוב

בשנת הכספים הנוכחית ניסתה הממשלה להביא לכנסת הצעת חוק, שתאפשר הטלת אגרת־חינוך על ההורים, לשם מימון חלק מהוצאות החינוך, כדי שניתן יהיה להפחית את ההוצאה הממשלתית. הסיעות הגדולות, ולא כל שכן הקטנות, התנגדו. הממשלה נאלצה להחזיר למשרד החינוך את הסכומים שהפחיתה מתקציבו, על חשבון האגרה. עתה חוזרת הממשלה לסורה ועושה נסיון נוסף להביא לכנסת „הצעת חוק יציבות המשק", הכוללת פרק על „השתתפות הורים במימון הוצאות מערכת החינוך".

ביום ג' השבוע, 27.1.87, הניחה הממשלה על שולחן הכנסת את הצעתה, לפיה ישלמו הורים לתלמידים בגילאי 5־18 אגרה מדורגת, לפי ההכנסה. מ־110 שקלים לשנה לתלמיד שהכנסת הוריו נעה בין 1000־1900 שקלים לחודש ועד 450 שקלים לשנה לתלמיד שהכנסת הוריו עולה על 3,000 שקלים לחודש. מחובת תשלום ישוחררו: הילד הרביעי ואילך, משפחות שהכנסתן החודשית מגיעה עד אלף ש"ח או שההכנסה החודשית לנפש „משוקללת" היא 300 ש"ח, או תושבים של יישוב פיתוח, כפי שנקבע בידי שר החינוך, בהסכמת שר האוצר ובאישור ועדת הכספים.

לצורך חישוב הפטור, הנפש השלישית במשפחה שווה ל־2.65 „נפשות משוקללות", והנפש השישית ל־4.25. ההנחה היא, שההוצאה לנפש במשפחה קטנה יחסית עם כל נפש נוספת, משום שההוצאה הכללית מתחלקת על פני מספר גדול יותר של אנשים.

החוק מציע שבע דרגות תשלום, לפי הכנסת המשפחה. הורים יגישו לגובים את תלושי שלושת החודשים האחרונים של משכורתם. מי שיגיש הצהרה כוזבת, ישלם קנס. מי שלא יגיש הצהרה יחוייב בתשלום הגבוה ביותר. בתשמ"ז יידרשו ההורים לשלם ב־6 שיעורים, ובתשמ"ח־תשמ"ט, עשרה תשלומים.

התנחלויות פטורות

ברור שקביעת רשימת היישובים שתושביהם פטורים מתשלום תהיה קביעה פוליטית, כמו עד עתה. כך, למשל, ההתנחלויות המבוססות וכמה עיירות חדשות עדיין רשומות כ„ערי פיתוח". מאז ומתמיד הוסיפה הממשלה יישובים לרשימה, אך לא גרעה.

חבר ועדת החינוך אהרון הראל אומד את היקף הגבייה המתוכננת ב־100 מיליון שקל. מסכום זה יוקדשו לגבייה 35 מיליון. כדי להעביר חוק אגרת חינוך תצטרך הכנסת לבטל את היטל החינוך התיכון, הפרוגרסיבי, ולהמירו באגרה הרגרסיבית. ההכנסה המשוערת מן האגרה תהיה נמוכה מהכנסת ההיטל, סבור חבר הכנסת אהרון הראל. לפיכך, הוא משוכנע ששתי הסיעות הגדולות ימשיכו להתנגד לחוק אגרת החינוך.

הצעת החוק הממשלתית מתעלמת מסוגיית הגבייה. אפילו יושג רוב קואליציוני בעד האגרה, עלול החוק להישאר על הנייר, משום שאין מי שייגבה אותו. הסתדרות המורים מתנגדת לכך שעל מנהלי בתי הספר יוטל לגבות את האגרה, שעה שמקצצים את כוח־האדם בבתי־הספר. אבל הטעם האמיתי הוא העקרוני — הסתדרות המורים מתנגדת מכל וכל לקיצוץ, כמוה כארגון המורים העל־יסודיים. מרכז השלטון המקומי הודיע, כי גם לו אין כוח־אדם לגבייה. המוסד לביטוח לאומי גובה כבר עתה את היטל החינוך, ובכנסת צפוייה התנגדות להפיכתו למס הכנסה ב'. כנראה שצפוי כישלון חרוץ לאגרת החינוך.

יצחק שור

309 מיליון דולר — הוצאה לפרסום

הפעלת הערוץ השני תגדיל את ההוצאה

ב־1986 הוציא המשק הישראלי לפרסום סכום שיא של 309 מיליון דולר (ברוטו), 50 אחוז יותר מאשר ב־1985 — מסר אתמול יו"ר איגוד המפרסמים, בני גאון, במסיבת עיתונאים בתל־אביב.

כמחצית מהגידול בהוצאות נובעת מהתייקרות הפרסומת, בעקבות ביטול הפיקוח הממשלתי בפברואר 1986. לדברי בני גאון, התרחבות הפעילות הפרסומית משקפת גידול בביקושים ריאלי של 10 אחוזים בשנה שעברה. להערכתו, ייצוב המחירים ולוחמה על שוק קונים נתון, יצרו אילוץ לשימוש בפרסום ככלי שיווקי מועדף. ב־1986 הושקעו כ־132 מיליון דולר בפרסום בעיתונים היומיים. מכל 100 דולר של הוצאות לפרסום בעיתונים היומיים, הושקעו ב„ידיעות אחרונות" 41 דולר, ב„מעריב" 31, ב„הארץ" 11, ב„חדשות" 8, ב„ג'רוזלם פוסט" 3, ב„דבר" 3 ובשאר העיתונים היומיים 3 דולרים.

ידיעות אחרונות מובילה בתפוצה

בני גאון מסר אתמול נתונים ראשונים על ביקורת התפוצה של עיתונים שהסכימו להעמיד עצמם לביקורת. (מדובר בממוצע חודשי של עותקים — לאחר החזרות ב־86'). „ידיעות אחרונות" — 232 אלף ביום חול, 463 אלף בשבת; „מעריב" — 110 אלף ביום חול ו־215 אלף בשבת; „עולם האשה" — 43 אלף; „את" — 35 אלף; „לאשה" — 95 אלף; „מעריב לנוער" — 74 אלף; „שער למתחיל" — 22 אלף.

באיגוד המפרסמים מעריכים, כי ב־1987 תהיה האצה נוספת בהקצאת משאבים לפרסום, וכל זאת עדיין ללא הערוץ השני בטלוויזיה. כל עוד אין ערוץ שני תופסים העיתונים כ־70 אחוז מעוגת הפרסום. אם יופעל הערוץ השני, אמר גאון, נתקרב להוצאה שנתית של 400 מיליון דולר לפרסומת.

אודי נחשון

גלגלי הבורסה

מימוש רווחים ללא ירידת שערים במניות

[illegible] במניות ההסדר חל אתמול [illegible] בעודף ביקוש של חצי [illegible] ש"ח. אחרי ימי מסחר רבים של [illegible] היציג, שהביאו להתערבות בנק ישראל. במניות החופשיות נמשך [illegible] בחלק גדול מהן, מבלי [illegible] לירידות שערים תלולות. [illegible] אגרות החוב הסתכמו עודפי [illegible] 11 מיליון ש"ח. מזה 8 מיליוני ש"ח [illegible] למדד ו־3 מיליוני ש"ח בצמודות [illegible].

[illegible] קרנות הנאמנות השקיעו אתמול הציבור [illegible] מיליון ש"ח. מזה 9 מיליוני ש"ח [illegible] בכמניות וכ־4.5 מיליון ש"ח [illegible] הנחשבות כ„סולידיות".

[illegible] על אתמול ב־0.05% ל־[illegible] ש"ח, בעוד ששער הדולר היציג ירד ב־0.64% ל־1.6049 ש"ח. דולר נוספים ירד ל־1.9044 ש"ח. הדולר השחור נע בנטייה לירידה בין 1.57 ל־1.58 ש"ח.

השער היציג של המארק הגרמני עלה אתמול ב־1.43% ושל הפראנק הצרפתי עלה ב־1.20%. בשוקי המטבעות הבינלאומיים ירד אתמול הדולר לשפל שלא היה כמוהו זה שש שנים ויותר.

בשוק המניות ירדו אתמול 131 שערים, לעומת 111 שעלו ו־144 שנשארו בלי שינוי. מהם ירדו 18 ב־5% ויותר ו־23 עלו ב־5% ויותר. נרשמו 5 „קונים בלבד" ואף לא אחד „מוכרים בלבד".

המחזור בשוק המניות הסתכם ב־21.4 מיליון ש"ח. מזה כ־4.3 מיליון ש"ח במניות ההסדר.

במניות ההסדר עלו ב־%: דיסקונט ב' — 0.3; כללי — 0.1, לעומת ירדו [illegible] ב' — 1.6, תשואותיהן [illegible] 17.6%.

במניות הבנקים המסחריים שמחוץ להסדר נרשמו רק ירידות שערים (ב־%): הספנות 0.5 — 2.7; כללי מ"ר 1 — 1.1; הבינלאומי — 0.5; פ"ב — 0.7. באוה"ה היה היציג, שנקלט ללא שינוי בשערה. להספנות 0.1 היה ביקוש שסופק ללא שינוי בשערה.

במניות החופשיות בלטה ביותר העלייה ב־44.6% במיפ גליקו. ב־10% עלו: מנורה 1, המסלול 5, מגרב. לעומתן ירדו ב־10%: יענא.

בשוק איגרות החוב הגיע אתמול המחזור ל־10 מיליון ש"ח. מזה 1.3 מיליון ש"ח בסוג „שגיא", כ־3.8 מיליון ש"ח ב„גליל 4.25%" וכ־1.9 מיליון ש"ח בצמודות ב־80% למדד בלבד. ערך השוק של הצמודות למדד עלה ב־0.04%, בעוד שערך השוק של הצמודות למט"ח ירד ב־0.04%. אך הצמודות לדולר מסוג „ארמון" עלה ב־0.21%.

במילווה קצר מועד נעו התשואות החודשיות בין 1.63% ל־1.68% והתשואות השנתיות — בין 21.45% ל־22.10%, תוך מחזור של כ־11 מיליון ש"ח. ל־2 סדרות, ל־27 ו־41 ימים, לא הוגשו פקודות.

„הפועלים ניהול קרנות בנאמנות" הודיעה, שבתאריכים 1.2.87 עד 3.2.87 תמכרנה היחידות בקרן הנאמנות „גורן" במחירן היסודי וללא שיעור הוספה.

„בנק החקלאות לישראל" הודיע, שגדעון מקוב שכיהן כיו"ר מועצת המנהלים של הבנק התפטר מתפקידו עקב התמנותו כדירקטור בבנק לאומי.

אלחנן הורוביץ

הצעה בוורוד ואפור

(המשך מעמוד קודם)

פרעון החובות הממשלתיים בארץ, והגיוס מן האוצר באמצעות הנפקות של איגרות חוב, במיליארדי שקלים במחירים שוטפים

	1987	1986
[illegible] פרעון קרן		
[illegible]	6.8	5.2
[illegible] מניות הסדר	2.0	(0.0)
[illegible] הון לממשלה	7.1	4.9
[illegible] לשוק הון [illegible] — מסמל [illegible] גיוס הון)	−0.3	[illegible]

[illegible] ההפתעה. יוצא מחישובנו, כי בשנת התקציב 87' תמחזר הממשלה לא רק את מלוא הפרעון של החוב הפנימי, כולל מיחזור [illegible] (לקופתה) של פרעון מניות הבנקים, אלא אף תגייס מן הציבור [illegible] בהיקף של 300 מיליון שקלים. השנה, לעומת זאת, [illegible] לשוק ההון החופשי סכום של 300 מיליון שקלים. משום שמספרים אלו סותרים במקצת את כל דברי האוצר על שיחרור מקורות לשוק הון עיסקי, שאלנו את הפקידים לפשר המיספרים. שאלנו, וזו התשובה שקיבלנו: וישפוט בינינו הקורא לבדו: לפי האוצר, בתורה שבעל־פה, יגיע סך כל פידיון החוב הממשלתי בשנה הבאה ל־9.3 מיליארד שקל, גיוס הון חדש אמור להסתכם לכל היותר ב־7.6 מיליארד שקל, ולכן יהיה „פוטנציאל לשיחרור מקורות לשוק הון חופשי" של כ־1.7 מיליארד שקל, מיליארד דולר, פחות או יותר. כך אומרים באוצר, וכך מקווים, אבל כדאי לנו לזכור, כי מושג ה„פידיון" של האוצר כולל תשלומי הריבית השנתיים על החוב הממשלתי הנמשכים בעיניו לפרעון חובות, ועוד פתוחה מאוד־מאוד השאלה, האומנם תשלומי ריבית אלו צריכים להיות מגולגלים וממוחזרים.

● שחר תקציבנו לשנה הבאה, על קצה המזלג, הרבה כוונות לשכנע את הציבור שיהיה טוב, ושיהיה יציב, ושיהיה צומח ושיהיה שמח הוכנסו לתוך התבשיל התקציבי, כדי להטעימו לחיכו של הציבור. כלומר לחיכם של הבוחרים העתידיים. האם בגלל השעון, או בגלל הוועידה הבינלאומית שלא מתכנסת — או בגלל הראייה הוורודה של עתיד המשק בין דפי התקציב יתדפקו השנה הבחירות על דלתותינו?

פ. סבר

29.1.87

הגרעון התקציבי הכולל

	הצעת התקציב 1987	אומדן ביצוע 1986
סך הוצאות ומתן אשראי	31,299,873	27,103,707
מזה: מקומיות	25,490,574	21,184,663
סך הכנסות ומענקים	29,904,942	27,450,250
מזה: הכנסות מקומיות	24,348,642	20,631,926
עודף כולל (+) גרעון כולל (−)	−1,394,931	346,543
מזה: מקומי	−1,141,932	−552,737
מקומי ללא מתן אשראי (נטו)	−1,106,582	−159,536
בחו"ל	−252,999	899,280
הזרמה	378,932	385,743

דורון ג'מצ'י החלים וישחק – השאלה היא האם מכבי תל־אביב כולה החלימה?

חלום לוזאן הערב בזאדאר

אמש הושלמו ההכנות למשחקה השביעי של מכבי תל־אביב בבית הגמר בגביע אירופה לאלופות ★ החמישיה המכבית תכלול את ג'ונסון, מאגי, ליפין, ברקוביץ וג'מצ'י ★ תוכניות זאדאר: לנקום ההפסד בתל־אביב

שרות „על המשמר"

יוסיפ ג'רג'ה, מאמנה של אלופת יוגוסלביה זאדאר, מבקש לנקום הערב (ב־9 לפי שעון ישראל) במכבי ת"א, שהנחילה לקבוצתו הפסד במשחק הראשון בבית הגמר האירופאי לעונת 87־88. ביד־אליהו ניצחו המכבים 83:99.

אולם מי שלא מזדהה עם רצונו של ג'רג'ה יהיו בוודאי שחקני מכבי ת"א ומאמנם צבי שרף, ההולכים הערב על נצחון, נצחון שיהווה ההזדמנות להמשיך ולהאבק על הזכות להופיע במשחק הגמר בלוזאן בשוויץ.

מכבי ת"א ערכה כבר שני אימונים בזאדאר, ביום שלישי בשעות הערב המאוחרות ואמש בשעה מקבילה למשחק.

שחקני מכבי ת"א אינם מקלים ראש ביריבה היוגוסלבית למרות שנוצחה בשבוע שעבר בזאדאר בידי טרסר מילאנו — 85:78.

אמנם תוצאה זו נוטעת תקווה בלב המכבים, אך כדברי המאמן צבי שרף: „תקווה בלבד לא נותנת שתי נקודות בסיום המשחק."

שרף הוסיף: „נקווה כי דורון לא יפחד לשחק את המשחק הרגיל שלו. הוא החלים אמנם מהפציעה במותן, אך מבחינה פסיכולוגית הוא עלול לחשוש ומכך אני מפחד."

אגב ג'מצ'י הפגין באימונים שערך בזאדאר יכולת רגילה עובדה שעודדה את המנהל שמואל (שמוליק) מחרובסקי שהגיע לזאדאר מארה"ב.

מכבי תפתח כנראה עם אותה חמישיה שפתחה במשחק נגד ריאל מאדריד: חן ליפין, מיקי ברקוביץ, דורון ג'מצ'י, קווין מאגי ולי ג'ונסון.

זאדאר תופיע ללא שחקנה סונארה הפצוע. סונארה לא הופיע גם במדי האלופה היוגוסלבית כאן בת"א.

מי שלא שיחק בת"א וישחק הערב הם פטראנוביץ (2.04) ופופוביץ (1.91) יחד עימם יופיעו גם מאטולוביץ (1.87), ראנקוביץ (2.15), ובלאזוביץ (2.08) ואובאד (2.04) שמהם יקבע ג'רג'ה את החמישיה שתפתח.

ישפטו במשחק יאן ואן ריינן (הולנד) ואנגואל איוונוב (בולגריה).

המשחק יועבר במלואו בשידור החל מהשעה 9 והטלוויזיה תשדר את המחצית השניה לאחר „מבט לחדשות".

מכבי תל־אביב – שם	גיל	גובה	זאדאר – שם	גיל	גובה
4. לאסוף	31	2.09	4. פאחליץ	23	1.88
6. שטיינברנר	20	1.84	5. פופוביץ	24	1.91
7. ארואסטי	33	1.88	6. קוביץ'	18	2.07
8. קורנליוס	30	2.01	8. מאטולוביץ	28	1.87
9. ברקוביץ	33	1.91	9. פטראנוביץ	25	2.04
10. ליפין	21	1.84	10. בלאזוביץ	23	2.08
12. ג'מצ'י	26	1.97	11. וראנקוביץ	22	2.15
13. מאגי	29	2.02	12. חארבוב	26	1.88
14. ארדיטי	20	1.92	14. אובאד	29	2.04
15. ג'ונסון	29	2.09	15. סקרוצ'ה	31	1.96
מאמן: צבי שרף			מאמן: יוסיף ג'רג'ה		
עוזר מאמן: יאיר שרון			עוזר מאמן: בראנקו שוליאק		

שופטים: ואן ריינן (הולנד) ואיוונוב (בולגריה)

טבלת בית הגמר

1. אורתז	6	387־406	9
2. מילאנו	5	378־405	9
3. מכבי ת"א	6	494־491	9
4. ז'לגירים	6	489־476	8
5. זאדאר	5	418־392	7
6. ריאל מדריד	5	421־415	6

אורתז הערב במילאנו

שני משחקים נוספים ייערכו הערב בבית הגמר. במילאנו תארח טרסר את אורתז ואילו במאדריד תשחקנה ריאל וז'אלגירים.

התמונה הזו צולמה במחזור הפתיחה בבית הגמר בגביע אירופה לקבוצות אלופות כאשר מכבי תל־אביב הביסה ביד־אליהו את זאדאר היוגוסלבית 83:99. מאז לא השיגה מכבי תל־אביב נצחון בהפרש כזה בבית הגמר. הפוזה של מיקי ברקוביץ נראית לנו וגם מתאימה לנו. כך בדיוק היינו רוצים לראות אותנו גם הערב לאחר המשחק ביוגוסלביה. הפסד פרושו גניזת חלומות הגמר בשוויץ. תנועה כמו של מיקי תפתח תקוות מחודשות. ליכולת שלו יש השפעה על משחק מכבי תל־אביב כולו. מיקי אוהב את הסימון הזה. גם אנחנו.

וילרבאן, צסק"א, פוארו וצ'יבונה עלו לחצי גמר המחזיקות

צסק"א מוסקבה ניצחה בספרד את הורבנטור באדאלונה 92:106 ועלתה לחצי גמר בגביע אירופה למחזיקות גביע.

צסק"א תשחק בחצי הגמר מול סקאבוליני פוארו, על אף שהפסידה בבלגיה לראסינג מאליין 89:84.

כן עלו לחצי הגמר ציבונה זאגרב שניצחה את פילסן איסטנבול 78:123 וילרבאן, על אף שנוצחה בצ'כיה על ידי אוסטרבה 83:77.

משחקי צסק"א — פוארו ווילרבאן — ציבונה יתקיימו ב־17 וב־24 בפברואר.

משחק הגמר יתקיים ב־17 במארס בנוביסאד, יוגוסלביה.

בוסטון — שיקאגו 97:105

בליגת האנ.בי.איי ניצחה בוסטון סלטיקס את שיקאגו בולס 97:105.

תוצאות נוספות: אטלנטה הוקס־אינדיאנה פייסרס 98:114. פילדלפיה — ניו יורק ניקס 103:108. סאן אנטוניו — דטרויט 107:118. וושינגטון בולטס — דאלאס 113:118. יוטה ג'אז — יוסטון רוקטס 88:92. לוס אנג'לס לייקרס — פורטלנד 100:107. מילווקי באקס — גולדן סטייט 115:119. סאקרמנטו קינגס — ניו ג'רסי נטס 115:118.

מקנרו ממשיך לנצח

טניס

הטניסאי האמריקני ג'ון מקנרו בן ה־28, זכה לנצחון שני רצוף במשחקי תראווה שקיים עם חידוש הופעותיו לאחר חודשיים, כשגבר בפורטלנד על השבדי מאטס וילאנדר. שאף הוא היה בחופשה ממושכת, 4:6, 4:6.

מקנרו וכן זוגו הותיק פיטר פלמינג ניצחו אחר כך את וילאנדר ומיקאל פרנפורש משבדיה 3:6, 4:6.

קודם לכן גבר פרנפורש על פלמינג 6:7, 3:6.

בטורניר בסידני, ניצח אנרס יאריד משבדיה את קאן פלאק מארה"ב 3:6, 7:6, 3:6 והאוסטרלי וולי מאסור גבר על לאונרדו לאוואייה ממכסיקו 3:6, 6:4, 4:6.

בסיבוב השני ניצח נדוקה אודיזור מניגריה את בוב גרין מארה"ב 6:3, 4:6, 2:6.

ביל סקנלון (ארה"ב) ג'ון פיצג'ראלד (אוסטרליה) 5:7, 5:7. מרק קרצמאן (אוסטרליה) — ג'יי לאפידוס (ארה"ב) 6:4, 5:7, 0:6. ברד דרואיט (אוסטרליה) — דני ויסר (דרום אפריקה) 4:6, 4:6.

„על המשמר" מעניק תנופה לכדורסל הנשי בישראל

מאת יוסי חכם

העמותה למען קידום הכדורסל הנשי בישראל התכנסה אמש לישיבה ודנה בהצעות חדשות שהוגשו על־ידי חבריה. בין ההצעות: לקיים את משחקי הליגה ביום שלישי כדי לזכות בסיקור נרחב יותר בעיתונות. מאחר שמשחקי הליגה מתקיימים עתה ביום זהה לליגת הגברים מצטמצם, לדעתם, הסיקור העיתונאי.

בישיבה שנערכה במתנ"ס ברמת־השרון נכחו מאמני כדורסל, מנהלים ויושב ראש. לרשות העמותה עומדים 15 אלף דולרים שנאספו כתרומות כאשר החלק הארי הוא תרומה של 10,000 דולר מארצות־הברית מגוף הנקרא „נשים למען נשים".

יושב ראש אגודת אליצור תל־אביב, יוסי וולף, הציע להביא לכדורסל הנשי כדורסלניות תיגבור מחו"ל כדי להעלות את הרמה של הכדורסלניות הישראליות. גם ההצעה זו נשקלת בכובד ראש.

נקבע כי ייעשה כל מאמץ כדי לשפר את שכר המאמנים כדי שהמוכשרים יאותו לאמן גם נשים.

בישיבה הוזכר גם הנושא התקשורתי וכל חברי העמותה היו תמימי דעים כי מדור הספורט של „על המשמר" הוא היחיד המעניק תנופה לענף בכך שמסקר בהרחבה את הליגה. הדברים נרשמו בפרוטוקול הישיבה.

סיוף

נבחרת הקדטים יוצאת לצרפת

נבחרת הקדטים של ישראל בסיוף יוצאת היום לצרפת שם תשתתף בשורת תחרויות ברוממה ובדקר.

תחרויות אלה ישמשו הכנה לנבחרת ישראל אשר תשתתף באליפות העולם לקדטים שתהיה בעוד חודשיים בישראל.

בראש המשלחת עומד יוסי לאופר המשמש כיו"ר הוועדה המארגנת של אליפות העולם.

הנבחרת כוללת את אייל קורן, יובל סגל, מיכאל ים, אלי בניטה, ניר שדה ובני לפיציקס. בין הנערות לילך פריסקי, גלית רם, שירלי לסט ושרונה קורקוס. המאמן הוא אליעזר ארירים.

עוד נצחון לזאמאלק

אלופת אפריקה, קבוצת זאמאלק קהיר, ניצחה את איטיחאד אלכסנדריה 0:2 ולה בראש הטבלה 27 נקודות, לפני יריבתה המושבעת נאציונל 23.

בשבוע שעבר ניצחה זאמאלק את נאציונל 0:1, לעיני 70 אלף צופים בקהיר.

נאציונל זכתה שלוש פעמים בגביע אפריקה למחזיקות גביע.

הוקמה עמותת ספורט למפגרים

עמותת המשחקים האולימפיים המיוחדים (ספישל אולימפיקס) שתפקידה לעודד ולהרחיב את פעילות החינוך הגופני והספורט בקרב אוכלוסיות המפגרים, הוקמה בימים אלה על־ידי אקים, אגודה לקימום מפגרים.

בין חברי העמותה ספורטאי העבר יעקב חודורוב, אסתר שחמורוב וטל ברודי, חברי הכנסת נחמן רז יו"ר ועדת החינוך, פנחס גולדשטיין יו"ר ועדת הספורט ואהוד אולמרט, אישים בולטים בענפי הספורט השונים, ד"ר י. קנדל מנהל האגף לשרותים למפגרים, ד"ר עטרה שרמן סגנית מנהל המכללה לחינוך גופני ע"ש זיימן במכון וינגייט ויו"ר אקים.

עמותת הספישל אולימפיקס בישראל מצטרפת לעמותות דומות שהוקמו בלמעלה מ־50 מדינות.

בתוכנית הפעולה של העמותה לפתח את נושא החינוך הגופני והספורט התחרותי בקרב חניכים מפגרים במע"שים, במעונות הפנימיה, בהוסטלים ובבתי הספר לחינוך מיוחד וכן לקיים ארועי ספורט עצמאיים ולהשתלב בארועי ספורט כלליים כמו צעדות ועוד.

גולת הכותרת של הפעילות תהיה הכנת נבחרת המפגרים למשחקים האולימפיים המיוחדים הנערכים אחת לארבע שנים

מכנס להפועל חדרה

החלוץ הבינלאומי עודד מכנס וקבוצת הליגה הארצית, הפועל חדרה הגיעו לסיכום עקרוני למיו ילבש מכנס את מדי הקבוצה כבר בשבת הקרובה.

כידוע נפלט מכנס ממכבי תל־אביב וניהל מו"מ ארוך עם החדרתים. ראשי חדרה היו מוכנים לשלם למכנס את כל שרצה אבל בתנאי שהקבוצה תעפיל לליגה הלאומית ואולם מייצגו של הכדורגלן ביקש שכר שלאו דווקא יהיה מבוסס על הישגים.

לבסוף הגיעו שני הצדדים לעמק השווה וכבר בשבוע הבא יוכל הכדורגלן לשחק.

תהיה זו הפעם הראשונה שאחד מגדולי שחקני מכבי נתניה בכל הזמנים משחק בליגה הארצית קודם לכן שיחק מכנס גם במכבי פתח־תקוה.

כדורמים

טל סנונית מצטיין באיטליה

שחקן הכדורמים המצטיין טל סנונית מהפועל גבעת חיים זכה לשבחים רבים על הופעתו המוצלחות בטורניר לפני תחילת הליגה בגנואה באיטליה.

סנונית הבקיע 9 שערים ב־3 משחקים וקבוצתו סורי זכתה בבכורה בטורניר.

טל סנונית נבחר כשחקן המצטיין ורואיין ברדיו מונטה־קארלו.

מיחיץ' חושב על הקישור

מאת אשר גולדשלגר

מליאנטו מיחיץ' המאמן הלאומי של נבחרת ישראל בכדורגל ינסה בתקופה הקרובה לשפר את חוליית הקישור של הנבחרת הלאומית אשר לדבריו מהווה את נקודת התורפה. מיחיץ' הדגיש כי הוא עשוי לצרף שחקנים נוספים לסגל על פי ראות עיניו אולם את תשומת הלב המירבית יקדיש לחוליית הקישור.

כבר שלשום, במשחק האימון מול העתודה, הציב מיחיץ' ארבעה קשרים תוקפים כאשר המטרה להבקיע מאכסימום שערים.

ביום שלישי ייהנו שחקני הנבחרת הלאומית ממנוחה שכן המאמן מעדיף לקיים אימון של נבחרת העתודה. חלק גדול משחקני הסגל יהיו עסוקים בטורניר הבינלאומי לקבוצות שייערך בחיפה.

מיחיץ' לא ערך חישוב נכון לגבי מספר שחקני נבחרת העתודה שיטלו חלק בטורניר הבינלאומי לקבוצות ולפיכך קצת תמוה ששבועיים ומחצה לפני המשחק מול צפון אירלנד, מצא לנכון להעניק מנוחה נוספת לסגל הבוגר.

מכבי חיפה: סרג'ין שפיגלר ובני־יהודה

מאת יוסף גלזר

החלוץ הארגנטינאי־יהודי סרג'יו סלוסי השתתף גם אתמול באימון קבוצת הכדורגל של מכבי חיפה. סלוסי בן ה־23 שעלה ארצה לפני שבועות אחדים ומתגורר אצל אחיו בקיבוץ גזית מהווה נושא למחלוקת בין פעילים ושחקנים במכבי חיפה.

יש המתלהבים מיכולתו, בהם דניאל ברילובסקי המשמש כמתורגמנו ויש המגלים איפוק לנוכח יכולתו, בהם המאמן שלמה שרף.

באימון אתמול נכח גם המאמן בחופשה מרדכי שפיגלר ובין הכדורגלנים רבו הניחושים לגבי פשר בואו. היו שסברו כי הוא מועמד לאמן את הקבוצה בעונה הבאה (דבר הנראה חסר כל סיכוי...) ויש שסברו כי בא לעקוב אחרי אחד מכוכבי הקבוצה אותו הוא מעוניין למכור לקבוצה בחו"ל.

במכבי חיפה מייחסים חשיבות רבה למשחק החוץ נגד בני יהודה בידיעה כי אם תצליח הקבוצה להנחיל הפסד ראשון בעונה זו לבני יהודה יהווה הדבר זריקת עידוד מורלית חשובה לקראת פתיחת משחקי הסיבוב השני.

● שער שבכש אבטוצ'נקו בדקה ה־71, העניק נצחון לנבחרת ברית המועצות ברומא על הקבוצה המקומית 0:1.

אולדרידג' בנעלי ראש

ג'ון אולדרידג', בן ה־28 מאוקספורד, חתם חוזה בן ארבע שנים והוא עם ליברפול. עבורו שילמה קבוצתו סכום של 750 אלף לישט.

אולדרידג' אמור למלא את מקומו של הוולשי איאן ראש שבתום העונה יוצא לאיטליה, שם ישחק בשורות יובנטוס טורינו.

מכבי יבנה והפועל חיפה מעוניינות בבן־שאנן

קשר הפועל באר שבע והפועל פתח תקוה בעבר חיים בן שאנן מועמד לחזק את קבוצת הכדורגל של הפועל חיפה. במהלך השבוע האחרון התנהלו שיחות בין הכדורגלן והקבוצה החיפנית אך מחלוקת כספית על סכום לא גבוה מנעה עד כה את החתימה.

מנהל הפועל חיפה רוני ליברמן ציין כי המאמן יצחק שום קיבל בהתלהבות את הידיעה בדבר אפשרות החתמתו של בן שאנן ונראה כי עם שובם של היו"ר אבי שוסטר והמזכיר אלי שגב מביקור פרטי בדרום אפריקה במוצאי שבת יסתיים המו"מ בחיוב.

לבן שאנן הצעה נוספת ממכבי יבנה, המאומנת על ידי אליהו עופר, בעבר מאמנו בהפועל באר שבע אך נודע כי הוא מעדיף את ההצעה החיפנית.

אתמול קיימה הפועל חיפה אימון ראשון בשבוע זה לאחר ששלושה האימונים הקודמים בוטלו עקב עיקול כל ציוד הספורט של האגודה על ידי הפועל חדרה בשל חוב עבור השחקנים אהוד נאנה ויגאל אלהר. „חזרנו לתקופת 48" אמר … ערון החיפני, לאחר שהכדורגלנים התבקשו להביא את בגדי הספורט הפרטיים מבתיהם על מנת שיוכלו להתאמן.

בהפועל חיפה מקווים כי … הפועל וראשי ההסתדרות … להשפיע על הפועל חדרה להניח מפעולותיהם נגד עמותת הכדורגל העצמאית שאינה קשורה לחובות העבר. לטענתם, נועדו הצעדים הללו לפגוע בקבוצה החיפאית במאבק העליה לליגה הלאומית בו שותפה גם הפועל חדרה.

ליברפול עפה מהגביע

כדורגל

מחזיקת הגביע האנגלי, קבוצת ליברפול, הובסה אתמול 3:0 על־ידי לוטון טאון והודחה ממשחקי הגביע.

את השערים ללוטון הבקיעו בראיין סטין, ריי הרפורד ומייק ניוול.

היתה זו ההתמודדות השלישית בין שתי הקבוצות במסגרת הסיבוב השלישי של משחקי הגביע. המשחקים הקודמים הסתיימו בתיקו אפס וב־1:1.

לוטון תתמודד במשחק הבא במיגרשה, מול קווינס פארק ריינג'רס.

סטוק סיטי הביסה בתוצאה 0:1 את גרימסבי, ותתמודד מול קוונטרי.

ווסטהאם־טוטנהאם 1:1

המפגש בין ווסטהאם וטוטנהאם ברבע גמר גביע הליגה האנגלי, נסתיים בתיקו 1:1. משחק החוזר יהיה ביום שני על מגרשה של ווסטהאם.

קלייב אלן, בשערו ה־29 העונה, היקנה יתרון ל„תרנגולים" בדקה ה־38 וטוני קוטי, בשערו ה־24, הישווה בדקה ה־68. המנצחת תפגוש בחצי הגמר את ארסנל.

במשחק השני שנערך בסאותהמפטון, התקשתה הקבוצה המארחת לנצח את שרוסברי מן הליגה השנייה 0:1. משער של קולין קלארק בדקה ה־63 בנגיחה מ־11 מטרים. קהל הצופים שרק לעבר הכדורגלנים המקומיים … לאורחים לא היה מזל: הם היו קרובים מאוד להשגת השיוויון.

בליגה הסקוטית הבכירה, הביסה אברדין בחוץ את קלייבנק … וטיפסה מן המקום החמישי לרביעי. כשלה 41 נקודות מ־30 משחקים אחרי סלטיק (47) מ־31 משחקים, ריינג'רס 45 מ־30 משחקים ודנדי יונייטד (42) מ־29 משחקים.

רוזנברג ישרוק במשחק המוליכה

מאת יוסף חכם

יצחק רוזנברג ינהל בשבת את המשחק המרכזי של המחזור הט"ו שבו תארח מכבי פתח תקוה את בית"ר ירושלים המוליכה באיצטדיון הפועל בפתח תקוה.

שאר שופטי השבת: ה' ליפקוביץ (הפועל באר־שבע־מכבי יבנה); יוסף ריאמנט (הפועל כפר־סבא — מכבי יפו); בני כהן (הפועל לוד־תל־אביב — הפועל תל־אביב); (מכבי תל־אביב — בית"ר נתניה); יעקב שיער (מכבי נתניה — בית"ר תל־אביב); אריה ערש (הפועל פתח־תקוה — שמשון תל־אביב); יצחק בן יצחק (בני יהודה — מכבי חיפה).

הפועל רמת־גן: פרידה כואבת

קבוצת הפאר, שתקעה יתד בצמרת בעונת 1974, „שבקה חיים" לאחר שלוש שנות פירפורי־גסיסה וירדה לארצית ★ יריבתה העירונית, מכבי ר"ג, זכתה במנת־חמצן בגבת ★ מכבי חיפה לוטשת עין למקום ה־4 ובהפועל חיפה כבר מדברים על ה„פליי־אוף"

ג'ונתן דילזל (עם הכדור), כוכבה של הפועל חיפה, בנסיון קליעה כשרון דייויס (12) מתקשה לחוסמו מאחור: פנחס חוזז, ומשמאל — דוויט ג'ונס (תצלום: אריה קנפר)

מאת ישראל פז

עובדה אחת כבר נקבעה … השבוע בליגה הלאומית בכדורסל: הפועל רמת־גן נפרדה בצער ובצער מהליגה הבכירה אחרי 11 שנות־זוהר ושלוש … של פירפורים. קבוצת־… שהובסה באולמה ביהוד… בידי הפועל חולון (118:80) — … שלום עצוב.

… היפים של כדורסלני הפועל רמת־גן, וגם של האוהדים … שהלכו והתמעטו — … ללא שוב, לפחות … הקרובות (הלואי ואתבדה). … נטל בשנים האחרונות … וגליהם של עסקנים … שנשאו בעול במשך שנים … לנשירה. גם העובדה … ברמת־גן אין היכל כדורסל … להדרדרות. הפועל רמת־גן נדדה מאולם לאולם. איבדה … לא רק את אוהדיה אלא גם … כנציגת עיר־הגנים.

… בתחילת העונה נדמה היה … הקץ על המשך דרכה של … רק יוזמתו ועקשנותו של … הוותיק אלברט חמו איפשרו … לסיים את העונה על מגרש … ולא בפירוק ניהולי.

הפועל רמת־גן/גבעתיים עלתה … ללאומית עוד בשנת … כשתיים החזיקה מעמד לפני … בעונת 1965 „ביקרה" עונה … בלאומית, אך חזרה אליה … ב־1974, בזכותו של סטיב … המצויין, כדורסלן שנשא בעול … לפני כנה. בעקבותיו הצטרפו … מעולים, מתוצרת ארה"ב. … שש פעמים בסגנות … פעמיים במקום השלישי; … במקום הרביעי ופעם … החמישי. בעונה 1985 החלה … — מקום שמיני; אשתקד — … 10 והעונה — מקום 12, … וירידה.

מעניין לציין שהפועל רמת־גן, … הגדולות בכדורסל הישראלי … האחרון, לא זכתה מעולם … — לא ליגה ולא גביע, הגם שהיתה קרובה פעמים … לזכייה.

… כאילו כושפה נגד זכייה.

היורדת השנייה

המחזור ה־19 בליגה הלאומית, … השבוע, עמד בסימן מאבקים בתחתית ובצמרת.

מי תהיה היורדת השנייה?

לפי הדירוג בטבלה עלולה … להפועל רמת־גן קבוצת … ירושלים, שעלתה העונה … ומצבה נראה קשה. אם־כי לא נואש. זאת בעקבות נצחונות משמעותיים של שתי קבוצות תחתית אחרות. הפועל חיפה ניצלה, כמעט סופית, לאחר נצחון־חוץ על בית"ר ת"א (81:86), לה היה זה הפסד שלישי רצוף. כיום כבר מדברים בהפועל חיפה על הפליי־אוף — משימה שבהחלט ניתנת להשגה.

נקודת־המוקד של המחזור ה־19 היתה בגבת: מכבי רמת־גן חזרה לאיתנה. היא גילתה יכולת מצויינת ולא איפשרה למארחים מהפועל איתן גבת, שהיו בקו־העליה, לנצל את אולמם. מכבי רמת־גן לא רק שהשיגה נצחון חשוב. המפתיע היה הפער הגדול — 24 הפרש (87:111). מכבי רמת־גן היא על סף חוף־מבטחים, בעוד שהפועל איתן גבת, ששבוע קודם־לכן נראה היה שניצלה, שוב החלה להתנדנד.

לפני שבוע הזהרתי מפני מכבי חיפה. ואכן, אחרי הנצחון החיפני המצויין על הפועל הגליל־העליון אכלו מרורים שחקני אליצור נתניה שהובסו בהיכל־הספורט ברוממה (119:86). מכבי חיפה, עם נצחון רביעי רצוף, כבר החלה ללטוש עין למקום הרביעי. להערכתי, נמצא בטווח השגה, אם־כי שתי קבוצות נוספות מבקשות לזכות בו: אליצור נתניה, המחזיקה בו כיום, והפועל ת"א, שתארח את החיפנים ביום שני, בשבוע הבא. יהיה זה משחק־מפתח לשתי הקבוצות. אגב, בסיבוב הראשון ניצחה הפועל ת"א ברוממה 81:88. הפעם תתקשה לעצור את כדורסלני מכבי חיפה, שהגיעו לשיאם ברגע הנכון.

מה שמשמח אותי במכבי חיפה היא הצטיינותם של הכדורסלנים הישראלים, שבניגוד לקבוצות אחרות, הם הנותנים את הטון ועליהם סובב ציר־המשחק, כפי שצריך להיות בקבוצה בריאה.

מיד־אליהו לזאדאר

הפועל הגליל־העליון נותרה צמודה להפועל חולון (2־3). נצחון הגליל על הפועל ת"א היה צפוי (77:78). הפועל ת"א בנסיגה — הפסד שני רצוף.

ה„לפתן" — מכבי ת"א. האלופה־המובילה לא התקשתה להביס ביד־אליהו את הפועל ירושלים (81:121), הנאנקת בתחתית ומצבה מעורפל. לא המשחק הזה מעניין אותנו כשמדובר במכבי ת"א, אלא מה יהיה הערב בעיר הקיט היוגוסלבית זאדאר.

הזרים התעייפו. סטטיסטיקת השבוע מוכיחה שכדורסלני התיגבור הזרים נמצאים בנסיגה בטבלת הקלעים. השבוע קלעו רק 416 נקודות מתוך 1134 נקודות מאזן דל לעומת העבר. לעומת זאת חל שיפור גדול אצל הישראלים — 472 וגם המתאזרחים השתפרו — 246. בעיקר בזכות 43 נקודות של ג'יימס טרי מחולון ו־30 נקודות של לאוואן מרסר מהפועל ת"א.

תפוקת הזרים בירידה.

הבזקים / אליהו עמיאל

לכדורסלן: לא כל עץ טוב לחיות חץ.

למאמן: לא רק שלטון – גם חובה.

לשופט: הנסיון הוא תוצאה של כמות ולא של זמן.

מכבי ארה"ב באליפות העולם בספרד על כוונת האנ.בי.אי.

מאת שלמה גלזר

באנ.בי.אי. עדיין מעכלים את הצלחתם המפתיעה של מספר רוקים מ„הדראפט" האחרון של שנת 1988, כמו צ'אק פירסון מאינדיאנה, רון הרפר וברד דרטי בקליבלנד, ג'וני דאוקינס בסן־אנטוניו ואחרים. אבל כבר יש המחלים לעבר מאגר השחרורות הענק של המכללות, שם נמצאת העונה בעיצומה. [illegible]

קני סמית, רכז מכללת צפון־קארוליינה, הוא אולי הרכז מספר 1 ביבשת. כוכב בנבחרת ארה"ב באליפות העולם בספרד. זהו שחקן חזק ומהיר, עם יכולת אישית מותירה. השנה קלע 17 נקודות בממוצע למשחק ומסר 6 אסיסטים.

רג'י וויליאמס (2.01) מג'ורג'טאון מזכיר במשחקו וביכולת הקליעה שלו, וכן בקור־רוחו, את ג'ורג' גארווין הגדול, עם 28.3 נקודות בממוצע למשחק.

צ'ארלי סמית (2.60) מפיטסבורג, שקלע באליפות העולם בספרד את מספר הנקודות הגדול ביותר לארה"ב, מהווה גם הוא תקווה גדולה עבור מנהלי האנ.בי.אי.

את שני הכוכבים הגדולים של „הדראפט" הקרוב השארתי בכוונה לסוף: [illegible]

שחקני הנבחרת שחזרו מארה"ב גילו כושר בליגה

המעפיל ומטה אשר „ברחו" בצמרת ● העוגן עושה מאמץ לדרך לפליי־אוף ● אקרמן ושכטר ניצחו בדרבי

כדורעף

מאת יצחק ויסהוף

52 שעות לאחר שוב הנבחרת הלאומית של ישראל מארה"ב חזרו הכדורעפנים, שניצחו בשישה משבעת משחקיהם, למציאות הליגה.

היו שטענו כי השחקנים שישובו מארה"ב יהיו שבורים, לאחר שיספגו מפלות; הדבר יוריד את המוטיבציה שלהם להמשך משחקי הליגה.

כיום, לאחר שהסתיים מחזור המשחקים ה־16, שלשום, יכול מזכיר איגוד הכדורעף ומי שהיה ראש המשלחת לארה"ב, יונה פלד, לציין בגאווה כי שחקני הנבחרת היו מהבולטים במחזור.

„בניגוד לרואי־השחורות למיניהם היו אלו דווקא שחקני הנבחרת שעשו את המחזור. השחקנים הוכיחו כי המסע לארה"ב הכניס אותם לכושר מישחק מצויין. הם שיחקו במצב־רוח טוב ועם הרבה מוטיבציה. לפחות קבוצה אחת, מכבי ת"א, יכולה לומר תודה למאמני הנבחרת. מאיר כץ וגיורא הלפרין, שהכניסו את שני כוכביהם, אמיר אקרמן וארז שכטר, לכושר מצויין, שהיקנה להם נצחון — 1:3 בדרבי על הפועל רמת־אביב".

יונה פלד סבור כי המחזור של־שום לא הפתיע: „לא הייתי אומר שהיו תוצאות בלתי־צפויות. הנצחון של הפועל העוגן על הפועל שריד / העמקים אינו מהווה הפתעה. העוגן שיחקה אצלה בבית. הכנות העוגן היו רציניות והקבוצה שיחקה היטב. שאיפת העוגן היא להופיע במשחקי הפליי־אוף העליון, לאחר ששריד/העמקים הבטיחה, כנראה, את ההופעה בשלב זה. גם הנצחון המרשים של המעפיל עין־החורש על קרית־אתא — 0:3, בחוץ, אינו מהווה הפתעה. הפועל קרית־אתא הופיעה למשחק זה ללא שניים מכוכביה, יוכל שלכת וירון טרייבנר. שלכת פצוע וטרייבנר לא שוחרר מהשירות הצבאי שלו. גם, הפסד הפועל בת־ים להפועל מטה־אשר 1:3, היה צפוי. הפועל כפר־סבא היתה חופשית, אך היא מסוגלת לנצח רק את הקבוצות מהמקום השלישי ומטה".

יונה פלד מציין כי קרב האליפות „סגר" בין הפועל המעפיל והפועל מטה־אשר: שתי קבוצות אלו הוכיחו הי הן הטובות ביותר כיום בארץ. לשתיהן מאגר השחקנים הבולט בארץ, והאליפות תוכרע במיפגשים ביניהן. הפועל בת־ים, על־אף שהיא מגלה חוסר יציבות בליגה הרגילה, מסוגלת להפתיע בפליי־אוף. אני מאמין שהקבוצה תתן „פייט" לגדולות ומוקדם עדיין לסתום עליה את הגולל".

מזכיר האיגוד מדגיש כי עד ל־24 במארס תימשך הליגה ומשחקי הפליי־אוף ללא־הפסק. „עכשיו יהיו שני משחקים בשבוע מאחר שהנבחרת חייבת להתכונן לקראת טורניר־האביב בשוויץ".

— האם גם בשנה הבאה ייערכו משחקי פליי־אוף?

התשובה: „עדיין מוקדם לקבוע אם הפליי־אוף הוא מוצלח. יש דעות לכאן או לכאן. יכול אני מאמין שנמשיך בשיטת הפליי־אוף ולפי הלך־הרוחות נראה לי כי נוסיף משחק שלישי, כפי שקיים בכדורסל. אם יהיה צורך במשחק שלישי הוא ייערך אצל הקבוצה שתסיים את הליגה במקום גבוה יותר".

שישיית המחזור ה־16

● אליעזר כהן (הפועל המעפיל)
● רון ורדי (הפועל העוגן)
● אלדר לחובין (הפועל מטה אשר)
● ארז שכטר (מכבי ת"א)
● אבישי קיסוביבסקי (הפועל המעפיל)
● גלעד הירון (הפועל מטה אשר)

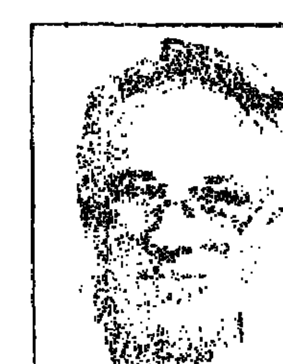

מזכיר פלד

הטבלה

1. הפועל המעפיל	10	7־47	81
2. הפ. מטה אשר	15	7־42	29
3. הפועל כפ"ס	15	20־39	27
4. הפ. קרית־אתא	16	22־40	27
5. הפועל בת־ים	16	30־30	24
6. מכבי חיפה	16	33־28	23
7. שריד/העמקים	15	28־23	22
8. הפועל העוגן	15	36־17	20
9. מכבי ת"א	15	39־18	19
10. הפ. רמת אביב	15	41־13	17
11. אליצור ת"א	16	48־14	16

בלנק הצטיין בתחרות בפאריס

מאת יצחק אשל

הסייף הישראלי ניסן בלנק היה המצטיין בתחרות גביע מרטיני שנערכה בפאריס בהשתתפות טובי הסייפים בעולם.

בלנק העפיל לשלב חצי הגמר ושם נוצח. שלושה ישראלים נוספים העפילו לשלב רבע הגמר והם שלומי אייל, אהוד כרמי ונועם כץ ואילו שאר הישראלים נשרו בשלבים המוקדמים.

תחזיתו של יוסף מירמוביץ לשבוע:

תיקו בשכונת־התקווה נצחון לבאר־שבע

מאת יצחק ויסהוף

יוסף (יוסל'ה) מירמוביץ כיהן עד לאחרונה כמאמנה הלאומי של נבחרת ישראל בכדורגל. מירמוביץ לא נשאר זמן רב מחוסר עבודה. המאמן הוותיק קיבל על עצמו להכין את עתודת הכדורגל הישראלי. הוטלה עליו המשימה להקים יחידת „מחוננים".

„כיום אני מבקר באגודות, רואה שחקנים ומתרשם. עדיין לא נערכו משחקי־מבחן והצעירים נמצאים באימונים פנימיים. גילאי השחקנים הם בסביבות 14, אך יחידת המחוננים עליה אהיה מופקד תהיה בגילאי 11".

יוסף מירמוביץ ידוע כמאמן יסודי, שאינו מוותר על אף פרט: „כיום אני עובד על גיבוש אנשי־יסוד לנבחרת. ישנה מטרה להקים בית־ספר מיוחד שבו ילמדו המחוננים. המוסדות יחליטו היכן יהיה ממוקם בית־הספר, ומה יהיה יעודו, לבר מכדורגל".

בינתיים מנסה מירמוביץ לנחש את משחקי המחזור ה־15 בליגה הלאומית בכדורגל, שייערכו אחר פגרה של שלושה שבועות. בהם נערכו משחקי גביע־הטוטו.

מאמן מירמוביץ

● **הפועל באר־שבע — מכבי יבנה:** באר־שבע קבוצה טובה. כיום היא מתאוששת מתקופה רעה. ההצלחה במשחקי גביע־הטוטו והביתיות מקנים לה יתרון גדול על יבנה. אם יבנה, שהחליפה מאמן כשמינתה את אליהו עופר במקום משה מאירי, תסחט תיקו זה יהיה הישג.

התחזית: נצחון להפועל באר־שבע.

● **הפועל כפר־סבא — מכבי יפו:** הפועל כפר־סבא עוברת משברון. שחקנים פצועים. היעדרו של מייקל יפה עלול להיות משמעותי מבחינתה. יפה הוא הפליי־מייקר של כפר־סבא. הבית יחפה על צליעת כפר־סבא בשבועות האחרונים. מכבי יפו נאבקת על הישארות בליגה, ולכן אני צופה משחק קשה.

התחזית: תיקו ומעלה לכפר־סבא.

● **הפועל ת"א — הפועל לוד:** טענתי כל הזמן שחומר השחקנים של הפועל ת"א קורץ לאליפות. יש לקבוצה את השחקנים מהטובים בארץ, רובם משחקים במסגרות לאומיות. לקבוצה היה תקן בתחילת העונה. גם היעדרו של משה סיני מחרתיים לא צריך להזיק לה. אם הקבוצה תתפקד, כפי שאני חושב שהיא צריכה לתפקד — תנצח. לוד ברחה מהתחתית. השיגה הישגים נאים. כל הכבוד לצבי רוזן ולבחורים. בשבת יהיה להם קשה בבלומפילד.

התחזית: נצחון להפועל ת"א.

● **מכבי ת"א — בית"ר נתניה:** כל־כך הרבה תחזיות היו לגבי מכבי ת"א שהיא מועמדת לאליפות. היו לקבוצה זו עליות וירידות חדות. זו קבוצה שלא משחקת בשקט. קבוצה עצבנית. מכבי ת"א היא בעלת חומר שחקנים טוב ודינאמי. בשבת צפוי לה משחק קל נגד בית"ר נתניה.

התחזית: נצחון למכבי ת"א.

● **מכבי נתניה — בית"ר ת"א:** נתניה בקו עלייה. היא מתאוששת. ונראה לי כי שחקני הבסיס שלה, השוער אריה חביב והבלם חיים בר, נמצאים בכושר טוב. אם ההגנה של מכבי נתניה תהיה יציבה נראה לי שהחלוצים יעשו את העבודה. בית"ר ת"א, עם מאמן חדש, דני ניומן, תופיע ברוח רעננה. אך המשחק בחוץ ולכן תתקשה לנצח. נתניה פייבוריטית.

התחזית: נצחון למכבי נתניה.

● **הפועל פ"ת — שמשון ת"א:** שמשון קבוצה יציבה, שהוכיחה את עצמה כשתקופה ארוכה לא ידעה הפסד. הפועל פ"ת צלעה בעת האחרונה. שחקנים רבים שלה מופיעים בנבחרת הנוער ועלולים להיות עייפים. למזלה יהיה המשחק בפ"ת ולכן התמודדות שוות־כוחות.

התחזית: תיקו.

● **מכבי פ"ת — בית"ר ירושלים:** מכבי פ"ת סובלת מחוסר יציבות ומפציעתו של דורון רובינזון. גם אייל בגלייבטר לא בכושר־שיא. למרות זאת משחק מסוכן לניחוש. מכבי פ"ת מסוגלת להפתיע, כפי שעשתה במשחקים רבים העונה. בית"ר ירושלים סבלה מחולשה במשחקי גביע־הטוטו. היתה לה ירידה. אך גביע־הטוטו לא משקף את היכולת האמיתית של הקבוצה. בית"ר עדיפה. תיקו יהווה הפתעה.

התחזית: נצחון לבית"ר ירושלים.

● **בני־יהודה — מכבי חיפה:** תמיד התקשתה מכבי חיפה לשחק במגרש בשכונת־התקווה. בכל המשחקים בין שתי הקבוצות שנערכו בשכונה יצאה בני־יהודה כשידה על העליונה. חוסר האימונים של משה אייזנברג, עם חבריו, יכול להקשות. אך ההתלהבות של יתר השחקנים תחפה על כך. למכבי חיפה צפוי משחק קשה, למרות שהיא היתה אחת המועמדות שלי לזכייה באליפות. השחקנים הטובים של מכבי חיפה, בתוספת דניאל בראיילובסקי, יהפכו את המשחק לשקול.

התחזית: תיקו.

בחקלאות

בעריכת יוסף גלילי

בלי תכנון ופיתוח — לא יהיה יצוא

שיחה עם מאיר בן מאיר, מנכ"ל משרד החקלאות

מאת יוסף גלילי

ענפי המשק החקלאי למעט כותנה, שמחיריה בשוק העולמי עדיין נמוכים מאוד, סיכמו את תשמ"ו במאזן חיובי. כל המשקים, אלה המייצרים לשוק המקומי וגם ליצוא, שאין להם גיבנת כספית על גבם, נהנים מריווחיות טובה. יש מחירים טובים לפירות, ירקות ופרחים. בשוק האירופי. וגם, ביקוש לתוצרת זו בארצות־הברית — ושם לא מספקים אותה משום שאין די תוצרת — אומר מאיר בן מאיר, מנכ"ל משרד החקלאות.

ישנן שלוש נקודות המצפות עדיין לפתרונן:

1) המצוקה הכספית שאינה תוצאה — של „מחדלי ניהול" כפי שנוהגים לומר. אלא תוצאה של תנאים פינאנסיים שנכפו על המשק היצרני; 2) פתרון להשקעה בתשתית היצוא לארצות־הברית; 3) הבטחת אשראי מתאים להשקעות פיתוח לשם יצוא.

מאיר בן מאיר מצפה לשינוי בגישת האוצר לתיכנון הספקת הירקות לשוק המקומי. בלי תיכנון, אמר, ייווצרו מצבים של מחסור ועודפים לסירוגין. בזיגזגים כאלה אי־אפשר להבטיח הספקה מסודרת ליצוא החקלאי. ובלי הספקה רצופה, יציבה ומתמשכת לא יהיה יצוא חקלאי. „יש קשר וזיקה בין מחסור בירקות ופירות בשוק המקומי לבין אמינותנו — בשוקי היצוא".

אשר להשקעה בתשתית היצוא לארצות־הברית, לתוצרת החקלאית שלנו יש מוניטין בלתי־רגילים בשוקי ארצות־הברית. אולם זהו שוק חדש, ענק וכדי להתמודד איתו צריך ליצור תשתית שיווקית ולהבטיח כמויות. בשוק כזה אי־אפשר להתמודד ב„טיפטוף" של תוצרת חקלאית. אם אתה „מטפטף" לא מכירים אותך, ואין לך סיכוי להתפתח, אומר בן מאיר.

בהתייחסו לבעיית האשראי להשקעות פיתוח לשם יצוא, ציין כי נפח האשראי הניתן עכשיו להשקעות פיתוח עומד על 25 אחוזים בהיקף ההשקעה. את יתר 75 האחוזים על חקלאי הבקעה, הנגב והערבה לגייס באמצעות הבנקים או בשוקי ההון. במצב השורר כיום במשק החקלאי בכלל ובמשק המושבי־משפחתי בפרט, גיוס כזה הוא בלתי־אפשרי ובכך נגזרת הקפאה על הפיתוח לשם יצוא.

בלי מחקר אין יצוא

הגישה למחקר החקלאי חייבת להשתנות מן הקצה אל הקצה. לא תיתכן הרחבת היצוא החקלאי בלי השקעות הרבה יותר גדולות למחקר. המוניטין והביקוש לתוצרת החקלאית שלנו בשוקי ארצות־הברית ובאירופה נובעים, לדעתו של מאיר בן מאיר, מן הייחודיות והאיכות שלה. שתי אלה אינם קניין העומד לעד מכוח עצמו, הם טעונים חידוש בלתי פוסק. צריך לשוב ולתקוף את השווקים בתוצרת ייחודית ובאיכות גבוהה. הדבר מחייב להשקיע במחקר להוזלת התובלה, כלומר: ביצירת פרי וירק בעלי חיי מדף ארוכים די הצורך כדי שנעבור מתובלה אווירית לתובלה ימית.

כדי לענות הן לציווי התיישבותי במרחבי המדבר והן למגבלת המים יש לפתח את המחקר בגידולים הנותנים תמורה גבוהה לקוב מים. מאפשרים קיום הוגן למשפחה חקלאית מכמות מים מצומצמת, על־ידי תוצרת עתירת יבול והכנסה. העמקת המחקר בתחומים אלה יעשה אותנו בני תחרות בשוקי היצוא ויכול להגדיל את האוכלוסיה החקלאית במרחבי המדבר.

כדי להתמודד במחקר עם יצירת זנים יחודיים ועם טכנולוגיות חדישות להארכת חיי המדף שלהם. כדי להתמודד עם פיתוח גידולים שמתאימים לאזורי התיישבות מועדפים כמו בקעת־הירדן, הערבה והבשור, כדי ליצור סרן בתוך ישראל למוח ולכושר המחקר הישראלי, ולמנוע נדודיהם של בעלי מקצוע בחקלאות על פני תבל — צריך להגדיל (לדעת בן מאיר), את תקציבי המחקר פרופר בסכום שבין 2.5 — ל־5 מיליון דולר לשנה.

הזדרזו להספיד

לשם הדגמה הוא מציין, כי רק לפני שלוש שנים הטלנו כולנו ספק בסיכוי לייצא עגבניות. אז התחלנו בהסבה של בתי־צמיחה בבשור, מעגבניות ליצוא ורדים. ואילו השנה איננו יכולים לספק את הדרישה לעגבניה הישראלית, שהפכה ללהיט באירופה וגם בארצות־הברית. היא נותנת תמורה כלכלית יוצאת מהכלל. „אני מעז לומר כי לו היה בידנו כיום שטח גדול פי שלושה של בתי־צמיחה לעגבניות — היינו יכולים לייצא את כל הכמות בתמורה נאותה ולאפשר בכך פרנסה לחקלאים נוספים".

דוגמה שנייה: „ראיתי כמו עיני, בסופרמרקטים היוקרתיים ביותר בארצות־הברית, מלונים ישראלים בצד מלונים מקומיים. מחיר המלון הישראלי היה פי שלושה מהמקומי, ואף על פי כן, גואה הביקוש לגליה הישראלית".

ועוד דוגמה: התמורה היוצאת מהכלל לפרח הישראלי, אחרי שלפני שנתיים היה מי שרצה להספיד את הענף. אחרון חביב, כולנו דאגנו איך נתמודד עם המעבר מ־60 אלף טון אבוקדו ל־100 אלף טון. צריך לשמוח על העובדה — המערכות שפיתחנו מצליחות, עד כה, להתמודד עם העלייה התלולה בכמויות ולהשיג, בינתיים, תמורה גבוהה יותר מאשר אשתקד.

בסיכום ציין מאיר בן מאיר, שבשנים כהן היתה התדרדרות של המטבעות האירופיים — הודות מקהלה גדולה של כלכלנים להספיד את היצוא החקלאי, לרבות הפרדס. זה האחרון מתאושש בשווקים, אולי לא בקצב הרצוי, אבל נעשית כיום בבתי־אריזה רבים. דרושים מאמצים נוספים לקידום המערכת הלוגיסטית והארגונית.

(המשך בעמוד הבא)

פסיפס חקלאי

תמורה טובה — הכנסה נמוכה

התמורה על יצוא הדרים מכל הזנים והמינים, מראשית העונה עד עתה, הסתכמה ב־47 מיליון דולר פו"ב לעומת 39.2 מיליון דולר פו"ב בתקופה מקבילה אשתקד, דהיינו גידול של 20 אחוזים.

עד תחילת השבוע ייצאו מן הארץ 16 מיליון תיבות, מזה 7 מיליון תיבות שמוטי, 5 מיליון תיבות אשכוליות מכל הזנים ו־4 מיליון תיבות משאר הזנים.

הקור באירופה פגע במטעי ההדרים בספרד, ביוון, בסיציליה ובפלורידה. באזור ואלנסיה נפגעו בשרו 80 אלף טון פרי מן העצים. תוצאות הקור טרם מורגשות בשווקים. מדינת היצוא של המועצה לשיווק פרי הדר מתנהלת בהתאם לתוכנית המשלוחים שנקבעו ע"י מוסדות המועצה.

יפסידו בגלל ביטוח שער

סקר ביניים שערכה „תנובה אקספורט" מורה כי אם לא יובטח שער היצוא החקלאי יפסידו הפרדסנים כ־10 מיליון דולר מהכנסתם. זאת על אף הגידול ביצוא.

על פי הניתוח עלו השנה ההוצאות לכוח אדם והובלה ב־35 אחוז בממוצע, הוצאות כוח האדם העונתיות, לקטיף, עלו לכ־50 אחוז בנוסף לעליות בהוצאות כגון חשמל, מים, מיכון.

התייקרות בהוצאות והקפאת שער הביטוח ליצוא, העומד על 9 אחוזים, יביאו להפסד של כ־10 מיליון דולר, על אף הפיחות האחרון. מנתוני הסקר, שנערך במונחי שער הדולר החדש, עולה כי יושג איזון רק אם ביטוח שער היצוא החקלאי יעמוד על [illegible] אחוזים.

ביטוח שער קבוע ליצוא הדרים הוא האמצעי היחיד שיאפשר גמישות מחירי ההדרים מישראל, כך שיתמודדו עם נוכחות ספרד בשוק המשותף.

כניסת ספרד לשוק המשותף תאפשר לה להיות שותפה בקביעת מחירי הרפרנס — מחירי המינימום למכירת הדרים בשוק. תהליך קביעתם הוא יומי, וכן נקבע המחיר המשוקלל תוך סקירה ממוחשבת על מחירי השווקים השונים באירופה, מטרתן להגן על החקלאות בשוק מפני תחרות חיצונית.

כלן מחממת את החקלאות

מתקני חימום כלן לפתרון כל בעיות החימום בחקלאות ובתעשיה

דגמים מיוחדים לשימוש בענף הלול, חממות ובתי גידול.
גדלים והספקים שונים.
הפעלה נוחה.
חסכון בדלק.
אמינות..

פנה למומחים:

כלן בע"מ כא

ת"א, רח' פרישמן 80, טל. 243781
חיפה, דרך העצמאות 51, טל. 644413

דן זיו
מוצרי שינוע בע"מ

מיסבים • שרשראות • גלגלי שרשרת • גלגלי רצועה • מנועים חשמליים • מנועי גיר • מקשרים גמישים • מצמדי שרשרת • גלגלי ברוקמה

תל־אביב, דרך פ"ת 60
טל' 382078־9, 379522

מצברי שנפ

מצברים בארגזי פוליפרופילן לרכב פרטי.
כלים חקלאיים ורכב כבד
מצברים מיוחדים לתעשייה

המשרד הראשי: תל־אביב, דרך פתח־תקוה 64, טל. 3־2־376521
סניף חיפה: רח' יפו 131, טל. 04־510072, 04־514312
סניף ירושלים: רח' הרכב 13, טל. 02־719041
בית החרושת: נתניה, אזור התעשיה, טל. 053־22544, 053־33641

בטרון בע"מ
מצברים חדשים

BATTARON LTD. BATTERY MANUFACTURERS

* לרכב * לחקלאות * לתעשיה
* מצברים לפריקה וטעינה עמוקה לעגלות חשמליות ועגלות נכים.
* אחריות מלאה לכל סוגי המצברים
* שרות והרכבה במקום

המפעל: כפר טרומן 03־9712562
מכירות: דרך בן צבי 36, יפו (ליד מכון הדרום) 03־839640

בחקלאות

דרושה מדיניות לעידוד היצוא

מאת שמחה אסף — מנכ"ל המרכז החקלאי

התוכנית הכלכלית של הממ־[שלה] לוקה, בין היתר, בהתעל־[מות] מהצרכים החיוניים של הח־[קלאות] וההתיישבות. מחובתי [illegible] לדאוג לכך שיישמע קולו [של] המרכז החקלאי ויועלו תבי־[עותיו] בממשלה, במשרד החקל־[אות] ובכנסת לקראת הדיונים [ב]הצבעה על התקציב.

[illegible] לפעול מיד לזירוז הגשמת [המ]לצות ועדת רביד לשיקום המע־[רכות] הכספיות, הכלכליות והיצ־[רניות] של המגזר החקלאי ובעיקר [illegible] המשפחתי. שכן כל השתהות [illegible] את הזעזועים הכל־[כליים] [illegible], שהמערכת כולה [illegible] ספק אם יוכלו [illegible] לאורך ימים.

[illegible] של הפעולה הנדרשת [illegible] גם על ועדת רביד [illegible] החקלאי. הם:

א. [ר]יאורגניזציה בקרב הארגונים [illegible] והגדרת חלוקת התפקי־[דים] התלויות והאחריות בסדר חדש;

ב. [illegible] וביקורת מקצועית על [illegible] של האגודות, הארגונים [illegible];

ג. בנייה מחדש של מצבת החו־[בות] [illegible] לכל משק, בהתאם ליי־[illegible] לעמוד בתשלו־[מים] [illegible] עם השתתפות עצמית [illegible]. פירוש הדבר — [illegible] ריבית נמוכה ובמק־[illegible] מחיקת אותם חובות שאין באפשרות המשק לשלמם.

ד. יציאתם ממעגל הייצור החק־לאי של החקלאים שאינם יכולים להחזיק משק ולהתפרנס ממנו, ותוס־פת אמצעי ייצור למתיישבים המ־סוגלים לעמוד באתגר.

לענות לצרכי המשק

טבעי היה להציע כעת רפורמות כלכליות במשק, אשר יענו על המ־טרות הלאומיות האמיתיות של המ־שק. אולם במקום זה הוצעו רפור־מות המיטיביות, בעיקר, עם בעלי ההכנסות הגבוהות ואינן מוזילות את הוצאות העבודה והייצור. הקו המנ־חה צריך להיות רפורמות העונות על צרכי המשק, מבלי לפגוע ברקמה החברתית במגזרים היצרניים.

תקציב המדינה לשנה הבאה צריך לעודד את גידול היצוא על־ידי: תמיכה מיוחדת לגידולים חד־שים בעלי סיכוי ופוטנציאל פיתוח, בסך של 20 מיליון דולר; הגדלת התקציב למחקר ופיתוח, לרמה של 15 מיליון דולר לשנה (לא כולל תשתית מכוני־מחקר) הקצאת תק־ציבים מיוחדים לפיתוח השוק וקי־דום מכירות במיגוון מוצרים רחב, באמצעות חברות השיווק הגדולות; בסך 10 מיליון דולר, סיוע מיוחד לעונת הכותנה האחרונה בסך 15 מיליון דולר.

הצעות אלה מסתכמות בתוספת של כ־50 מיליון דולר ומטרתן להביא לצמיחה הדרושה לחקלאות ול־התיישבות, בהיקף שנתי נוסף של כ־70 מיליון דולר בתוצרת טרייה ומעובדת ליצוא. ובדרך זו לממש יעדים שהינם כה חיוניים למדינה וכלכלתה.

לא לייקר את המים

לפי הפרסומים של הלשכה המר־כזית לסטאטיסטיקה, בהשוואת המ־חירים הממוצעת בין שנת תשמ"ה לתשמ"ו ירדו (במונחים ריאליים) מחירי האנרגיה ב־14.6 אחוזים ומחירי המים עלו ב־21.91 אחוזים.

לפי הכללים שהיו נהוגים לאח־רונה, הרי היתה תלות של 60 אחו־זים בין מחיר האנרגיה למחיר המים. לפיכך ברור, כי יש להשאיר את מחירי המים ברמתם הנוכחית. יש לאפשר המשך התהליכים של שימוש יעיל יותר במים, הן במחקר והן בפיתוח, בסדרי גודל של 20 מיליון דולר לשנה.

בשנת תשמ"ו צרכה החקלאות ב־10 אחוזים פחות מים מאשר בת־שמ"ה, עוד לפני תחילת עונת הג־שמים הברוכה. בחשבון השוואתי לשנת 86/87 עשוייה להגיע ההפ־חתה במים לחקלאות עד 200 מיליון קוב. קיצוצים אלה בוצעו תוך מא־בקים קשים בתוך המגזר החקלאי, דבר שפגע בהכנסות החקלאים וגרם להמשך הקיפאון בהיקף היצוא. כעת אנו נמצאים על רמת מכסות נמוכה מזאת שהיתה. לדעתנו, אין לקצץ יותר במכסות המים לחקלאות.

ירידה ריאלית בהכנסות

לפי נתוני הלשכה המרכזית לס־טאטיסטיקה (אומדן ראשון) מסתבר, כי החקלאות לא השיגה השנה את יעדיה ביצוא. לאחר קיפאון של מס־פר שנים בהיקף היצוא של תוצרת חקלאית טרייה, ברמה של 500 מיליון דולר פו"ב, הגיעה אמנם העלייה בשנת תשמ"ו לרמה של 530 מיליון דולר (פו"ב), המהווה לכאורה עליה כ־6 אחוזים. בהתחשב בכך שערך המטבעות האירופיים עלה בשנה זו (בהשוואה לתשמ"ה) ביחס לדולר בכ־20 אחוזים (במקביל חלה שחיקה דומה בערך הדולר, המוקפא יחסית לעליית המדדד), ניתן לומר, כי חלה ירידה ריאלית בהכ־נסות החקלאות ב־14 אחוזים.

אם נביא בחשבון אומדן ירידת תשומות ריאליות בשיעור של כ־7 אחוזים, ניתן לקבוע כי אומדן ירידת ריווחיות היצוא הממוצע הסתכם בכ־7 אחוזים. הפיחות האחרון שיפר במידת מה את המצב, אולם טרם הובטחה ריווחיותו של היצוא.

(המשך מעמוד קודם)

בקרוב ייושמו הצעות רביד

בוועדת רביד, שמונתה על ידי הממשלה לפתרון בעיות המשק המושבי, מגבשות הצעות העולות בקנה אחד עם דו"ח רביד — אמר בן מאיר בתשובה לשאלה והוסיף כי ההצעות מתייחסות כבר להיקפים מספריים ולפתרונות קונקרטיים באזורים ובישובים. הוא מקווה שתוך חודש ימים, לכל היותר, תוכל הוועדה להצביע על פתרונות ואולי אפילו להתחיל בראשית היישום.

חקלאות בעולם

הררי חמאה ואגמי יין

במשך השנים התרגלו האירופים לרעיון, שחלק ניכר מכספי המיסים שלהם מיועד למימון את הצבירה של עודפי יין, חמאה ובשר. הדרישה הברוגית לממן „הררי חמאה" ו„אגמי יין" נראתה במחיר קטן שיש לשלמו תמורת החזקת כלכלה חקלאית משגשגת.

כעת הורפה הבעיה ללא הכר: עודפים חקלאיים ומחיר איחסונם עברו את כל הגבולות. הם מאיימים להביא לפשיטת־רגל של הקהילייה האירופית תוך שנה־שנתיים, וראש ממשלת בריטניה, מרגרט תאצ'ר, היושבת־ראש הנוכחית של השוק האירופי, נדרה לקצץ בהם שוב באורח דראסטי, אם לא לחסלם כליל.

לתאצ'ר יש סיבות לדאגה. מאז 1984 עלו פי שלושה העודפים החקלאיים האירופיים. אבקת שמנת חלב עודפת עלתה כ־50 אחוזים והררי החמאה הוכפלו בהיקפם. משלמי המיסים האירופיים משלמים תמורת איחסון של יותר מ־16 מיליון טונות דגנים שונים, 645 אלף טונות בשר בקר, 375 מיליון גלונים של יין. האיחסון בלבד של העודפים עולה כעת 5.2 מיליון דולר ליום.

הנציבות האירופית בבריסל מעריכה, שאם לא תשתנה המדיניות החקלאית המשותפת של הקהילייה תוך חמש השנים הבאות, יעלה היקף המאגרים העודפים ל־80 מיליון טונות ודמי האיחסון לשנה יסתכמו ביותר משלושה מיליארד דולר.

על אף רחיפותו של המצב — ועל אף כוונתה המוצהרת של תאצ'ר „לאחוז את שור החקלאות בקרניו" — הסיכויים לרפורמה אמיתית מועטים. כפי שניסח זאת „טיימס": המדיניות החקלאית מהשותפת של אירופה „היא מדיניות בלתי־נסבלת לחלוטין, אך בו בזמן היא גם מדיניות חיונית לחלוטין". ב־28 השנים מאז הוקמה הקהילייה, היתה זו המדיניות האירופית האחת והיחידה שהשיגה בבירור את מטרתה. היא חיסלה את חוסר הוודאות שאפפה מאז ומתמיד את עסקי החקלאות, האטה את מנוסת חקלאי השוליים מאזורי הכפר והפכה את אירופה למספקת את צרכיה בכל קטיגוריה של ייצור מזון. ואולם בשנים האחרונות היא גם תרמה להצטברות עודפים אבסורדיים, ורוקנה את חלק הארי של תקציב הקהילייה. השנה תוציא הקהילייה 24.1 מיליארד דולר, מתקציב כולל של 44.5 מיליארד, על תוכניות חקלאיות. כמה מומחים בנציבות מאמינים, שחוק התחות יעלה למעשה כמעט בשני מיליארד דולר יותר מחישובי התקציב המקוריים כאשר ייוודעו הנתונים הסופיים של 1986.

קורץ

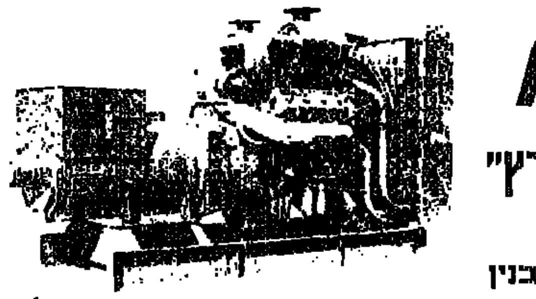

דיזל גנרטורים „קורץ" למאור וכח

לתעשיה • חקלאות • ובנין

החברה המובילה בהתיישבות הקיבוצית ובארץ כולה

נציגים בלעדיים בישראל של ROLLS ROYCE דיזל גנרטורים בגדלים עד K.V.A. 1500

ייעץ, שרות, ומלאי חלקי חילוף

לחברת „קורץ" צוות טכנאים מומחים, הנכון לקריאת הלקוות. ברשותנו מלאי גדול של חלפים וחלקים מקוריים. עם לקוחות החברה נמנים מוסדות רבים, כגון: מע"צ, תה"ל, מקורות, משהב"ט, דאר־ישראל, קיבוצים ומושבים רבים.

קורץ ובניו בע"מ

יהוד, אזור התעשיה (ע"י אמריקאר)
טלפונים: 03־363612 • 03־359759 • 03־350047

וולקן מצברים בע"מ

גדול יצרני וספקי מצברים לרכב
רכב חקלאי, התנעת גנרטורים, מערכות תאורת חרום למקלטים וכד' למערכות קשר ומרכזות טלפון

וולתא מצבר נמר

אזור התעשיה תפן ת.ד. 303 מעלות 24952.
טלפון: 04־978205/8, 04־978671/2

מרכזי שיווק:
- פתח־תקווה: רח' הסיבים 2, טל' 9221265, 03־9232653
- חיפה: רח' הקיטור, מפרץ חיפה, טל' 726226, 722443, 04־720016
- ירושלים: אזור התעשיה תלפיות, בנין אמינפא, טל' 719227, 02־711148
- באר־שבע: טל' 057־71724

שבום בע"מ

מיסבים כדוריים וגליליים
חלקי חילוף למכוניות
מפיצים ראשיים של מפעלי U.R.B. רומניה

תל־אביב, תושיה 15
טל: 338459 — 332759

IT 28
IT 18
IT 12

ה־CAT "הכל־יכול"
סידרת המעמיסים החדשה של "קטרפילר"

IT 12	65 כ"ס	משקל 7.5 טון
IT 18	85 כ"ס	משקל 9 טון
IT 28	105 כ"ס	משקל 10 טון

החברה הישראלית לטרקטורים וציוד בע"מ
THE ISRAEL TRACTORS & EQUIPMENT CO. LTD.

מפיצי CATERPILLAR בישראל

משרד ראשי: אזור תעשיה חדש, חולון, רח' המנור 8, טל. 807722.
סניף צפון: קרית ביאליק, אזור התעשיה, ת.ד. 1191, רח' החרושת פינת רח' המסגר, טל. 761477.
סניף באר שבע: אזור תעשיה עמק שרה, ת.ד. 104, טל. (057)73810

CATERPILLAR, CAT and are trademarks of Caterpillar Inc.

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965 מרחב תכנון מקומי

רעננה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מתאר מקומית

נמסרה בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה 1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז המרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה רעננה הופקד שינוי תכנית הנקרא "שינוי תכנית מתאר מקומית מס' רע/1/297" ביחד עם התשריט המצורף אליו. עיקרי הוראות השינוי: שנוי יעוד מאזור חקלאי לשטח למוסד. ואלה הם השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 7650 חלקה 43 רחוב אחוזה.

כל המעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני אחר הרואה עצמו נפגע על ידי שינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך עפ"י סעיף 100 לחוק האמור, רשאי, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות, להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית האמורה, ועליה לכלול פרוט ההנמקות להתנגדות ולהיות מלווה בתצהיר חתום ע"י עו"ד המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שיש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה — מחוז המרכז

ועדת משנה לתכנון ובניה

חולון

הודעת על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965

תיק בנין 4732/183

ניתנת בזה הודעה שהוגשה לועדה בקשה להיתר בניה על חלקה 511 בגוש 7342 ברח' שער האריות מס' 3 חולון, הכוללת מתן הקלה ב: א — אחוזי בניה 6% משטח המגרש 755 מ"ר בכל הקומות.

החלקה הנ"ל נמצאת באזור מגורים ד'.

את התכנית אפשר לראות במשרדי הועדה בעיריית חולון רחוב ויצמן 58 בשעות ובימים של קבלת קהל.

התנגדות לבקשה להקלה לעיל ניתן להגיש תוך 14 יום מתאריך פרסום הודעה זו. התנגדות שתוגש חייבת להיות בכתב ומנומקת. ידוע לי כל הפרסום הנ"ל הינו על אחריותי בלבד ואינו מהווה אישור למתן ההקלה המבוקשת.

אלי תקומה
סוקולוב 62
חולון

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה

תל־אביב־יפו

הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור להקלה לקו בנין צדדי 2.90 מ' למעלית וחדר מכונות כהקלה לתקנות 1680 מרפסות מחוץ לקו בניה, קדמי ואחורי בקומה ג', ברחוב דיזנגוף מס' 177 גוש 6902 חלקה 164.

תיק בנין 177־187

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון. ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כסםי
סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו

הועדה המקומית לבניין ותכנון

עיר בני־ברק

הודעה עפ"י סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965

תלמוד תורה "אהל תורה" על־ידי הרב לוריא הגישו בקשה לוועדה לבנות בניין זאת בתכנית מספר 19813 לבנות בניין בן 4 קומות מעל קומת מקלט וכיתות ברחוב גיבורי ישראל גוש 6189 חלקה 5.6 באזור ב' בהקלות הבאות: 11 אחוזים בנין בניית מעלית ושימור תנאי דיור מעל 100% המותרים, וזה שלא בהתאם לתכנית בניין ערים 105 ב' החלה במקום.

כל המעוניין יכול לעיין בבקשה האמורה במשרדי הוועדה המקומית בעיריית בני־ברק בשעות קבלת קהל ורשאי להגיש התנגדות מנומקת לוועדה המקומית תוך 14 יום מיום פרסום זה.

מר מ. אירנשטין — יו"ר הוועדה המקומית לבניין ותכנון עיר בני־ברק

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה

פתח־תקוה

הודעה

על פי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבנייה פ"ת בקשה למתן הקלה 6355 חלקה 152 ברח' הקונגרס מס' 13.

קמיל משה 31.65% במקום 27.5% גוש 6388 חלקה 315 רח' אפשטיין 22. ברוך אלי 33.28% בניה במקום 30%. גוש 6320 חלקה 109 רח' צפת 70 בגזורה. אפרים 33.14% בניה מרווח צדדי 2.7 מ' במקום 30% ומרווח צדדי 3 מ'.

כל מי שיש לו התנגדות לבקשה הנ"ל, יואיל להגישה לוועדה תוך 15 יום מפרסום הודעה זו.

ד. תבורי
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה פ"ת

הועדה המקומית לתכנון ולבניה מרחב תכנון מקומי

בתים

הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה — 1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לועדת המשנה לתכנון ולבניה בתים בקשה למתן הקלת בניה על חלקה מס' 79 בגוש 7144 הנמצאת ברח' ארלוזורוב 55. לפי תכנית מפורטת מצאת החלקה הנ"ל באזור שיעורו מגורים ג'. מבקשים להקים סוכה כהקלה באחוזי הבניה, בקומה ד'.

לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשה הנ"ל יגיש התנגדותו לועדה המקומית תוך 15 יום, מיום פרסום הודעה זו.

אהוד קנמון, יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה בתים

חוק התכנון והבניה תשכ"ה-1965
מרחב תכנון מקומי

קריות

נמסרת בזה הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה — 1965 כי במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות הוגשה בקשה להוספת קומה שלישית בחלק מהמבנה מבלי לשנות את גובה הבנין ברח' יוסף לוי 50 קרית ביאליק. גוש 10417 חלקה 119.

מהות הסטיה:

1. הקלה של קומה אחת ממספר הקומות.

כל המעונין רשאי להגיש התנגדות משרדי הועדה המקומית שד' ויצמן 5 קרית מוצקין, תוך שבועיים מיום פרסום הודעה זו.

ע. לוי
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה קריות

חוק התכנון והבניה, תשכ"ה — 1965 מרחב תכנון מקומי

חדרה

הודעה בדבר הפקדת שינוי תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה, בהתאם לסעיף 89, לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה חדרה, הופקד, ביחד עם התשריט המצורף אליו, שינוי תכנית מפורטת הנקרא: "תכנית מס' חד/1765' — מרכז מסחרי ברח' רוטשילד והגבורים", המהווה שינוי לתכנית חד/765 (מ"18) — מע"ר.

השטחים הכלולים בשינוי התכנית: גוש 10036 — חלק מחלקה 62, גוש 10037 — חלקות 8,6 וחלק מחלקה 19. המקום: בין רח' הגיבורים והחאן ובין רח' רוטשילד וגן המייסדים, בחדרה.

עיקרי התכנית:
א. איחוד וחלוקה.
ב. שינוי יעוד שטח ציבורי פתוח לאזור מגורים ומסחר.
ג. יעוד השטח הציבורי הפתוח לחניה, מקלטים ותחנות טרנספורמציה — מתחת לפני הקרקע.
ד. קביעת מבנים להריסה.
ה. קביעת שלבי ביצוע.

כל מעונין בשינוי התכנית רשאי לעיין בו, ללא תשלום, בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל. כל מעונין בקרקע, בבנין או בכל פרט תכנוני, הרואה עצמו נפגע משינוי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות לשינוי התכנית במשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה, חדרה, תוך חודשיים מיום פרסומה של הודעה זו ברשומות. ההתנגדות תהיה מנומקת ותלווה בתצהיר המאמת את העובדות שעליהן היא מסתמכת. התצהיר ינתן בפני עורך דין או אדם אחר שהוסמך לכך בחוק או על פיו.

י"ח בשבט תשמ"ז
19 בינואר 1987

משה גלזנר
יושב ראש הועדה המחוזית לתכנון ולבניה, מחוז חיפה

טלוויזיה

08.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 08.03 שעת כושר. 08.18 מושגים ביהדות — על מזוזות. 08.40 כלי סודות — תיריק 1. 09.00 ארץ מולדת — להיות מועל בא"י (כ). 09.20 מדעי הטבע — העולם מתחת לפני המים. 10.00 שעת כושר. 10.10 אנגלית ה'. 10.30 הגיל הרך — רחוב סומסום. 11.00 אנגלית ו'. 11.15 ערבית מדוברת — אלעוזה ראשיה. 11.30 אנגלית ח'. 12.00 מדע הטבע — אבולוציה 3 — מנבכי העבר. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 הסטוריה — העשרה המהפכה הצרפתית — הבסטיליה. 13.30 ספרות — העז והגדי — גלגולו של מוטיב. 14.00 טלטקסט — עד כאן — חדשות קול ישראל. 14.03 שעת כושר. 14.18 קשר משפחתי — בשידור חוזר. 15.00 טאו טאו. 15.25 רחוב סומסום — קיפי סופר רעמים. 16.00 והויה. 17.00 ערב חדש — מנחה דן מרגלית. 17.30 מקרון 1 — שם המרקע: שידור מהחלל. 17.55 משפחת קמפבל — סדרת דרמה חדשה בת 13 פרקים. 18.25 פסוקו של מקום — שבט דן. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 שבועון טלוויזיה — תכנית שבועית העוסקת במגוון אירועים מן העולם (ערבית). 19.00 מפגש — תכנית דיון שבועית העוסקת בענייני השעה (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 20.45 לקראת שידור. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 פרטים יבואו. 23.10 ראשון בין שווים — הפרק הרביעי: סיימון מאבד את מושבו בפרלמנט, ומצבו הכלכלי קשה. ריימונד מוצא לעצמו אהבה חדשה בלונדון, אך מתכשר, כי אהבה זו עשויה לעמוד בדרכו אל משרה בכירה שעומדים להציע לו. מצבו של אנדרו בפרלמנט ממשיך להיות יציב ונולד לו בן. צ'ארלס מתמנה למשרה רמה. במהרו לביתו לבשר את הבשורה לאשתו, נכונה לו הפתעה מביכה. 00.00 הגיע זמן לשון — פינה לענייני לשון, בהגשת אבשלום קור. הפעם: בדיעבד וחדשות.

רדיו

קול המוסיקה

06.02 "צלילי בוקר". 07.00 "בהאונה נינוחה" 09.00 "קונצרט בוקר". 11.57 "מגישים שיר". 12.00 "מן הסרטים". 13.05 "בהאונה נינוחה" 16.00 "אתנחתא" — מוטי שמיט — כנור/אלן שטרנפלד — פסנתר שומאן: סונטה בלה מינור, א' 105 קופישמרשמיט: קינה לכנור סולו שימנובסקי: מיתוסים, א' 30 איזאי: סונטה־בלדה לכנור סולו, א' 27/3 קרייזלר: 3 קטעים. 17.30 "קשת של צלילים" — מגוון מוסיקלי יוהן סבסטיאן באך סונטה לשני חלילים ובאסו קונטינואו בסול מג'ור 1039 בר"ב סונטה לשני כנורות ובאסו קונטינואו 1037 בר"ב. 18.00 "אנתולוגיה בצליל" — מוסיקה כלית של המאה החמש־עשרה. 19.00 "מוסיקה קלאסית קלה". 20.05 "אינטרלוד" — רצף מוסיקלי. 20.27 "מגישים שיר". 20.30 קונצרט התזמורת הסימפונית ים רשה"ש הסרה הארומה שידור ישיר מאולם הנרי קראון מנצח: דייויד רוברטסון/סולן: יהודה חנני מוצרט: סימפוניה בלה מינור, ק. 16 א' "הסימפוניה אודנסה" — בכורה בארץ! הידן: קונצ'רטו ברה מג'ור לצלו ותזמורת הפסקה — אנתולוגיה שוברט: נגינות ביניים מתוך "רוזמונדה" היידן: סימפוניה מס' 102 בסי במול מג'ור. 23.00 "דור הזהב" — אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות החלילן הצרפתי מרסל מואיז — תכנית שניה באך: קונצ'רטו ברנדנבורגי מס' 4 בסול מג'ור מוצרט: קונצ'רטו לחליל ותזמורת ברה מג'ור, ק. 314 דביסי: סונטה לחליל, ויולה ונבל (1915) (ש.ח.ו).

רשת א'

07.57 "מגישים שיר". 08.05 "חוגה" — עם בני הגדל. 09.05 "טלרדיו" — שידות מידע למאזינים. 10.05 "השיר לא תם" — שירים עבריים. 11.10 השידור היומי לנתיחים "ידעתי ספרי" — "יאשה". 11.30 "הי שירים" — פזמונים ישנים ואהובים. 12.05 "לינד במזרח". 13.00 חדשות ותכנית באנגלית. 13.30 חדשות ותכנית בצרפתית. 14.08 "בראש צעיר" — מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 "השכלה ודעת לכל" — "מבית לאומי למדינה שבדרך — 1917־1939" — "על התגבשות כוח המגן העברי" — דיון. 16.05 "ארץ לא נודעת". 17.10 שירים עבריים. 17.20 "האוניברסיטה הפתוחה" — צרפתית למתחילים". 18.06 "מינחת ערב". 19.05 "שער כתניא". 19.30 שירים לעולם. 22.05 "יש לי חלום" — עורך ומנחה: יובב כץ והפעם: עם ד"ר אביגיל גולומב, ניצה אברבאנל וד"ר שמעון לוי.

רשת ב'

07.00 "הבוקר הזה". 08.05 "עושים עניין" — עם גבי גזית ושלום קיטל. 09.05 "ביקור בית" — עם חיים קינן. 10.05 "כל צבעי הרשת" — מגזין יומי. 11.30 "סעו לשלום" — עם גדעון הוד. 12.10 "אלף־אלף" ב"בית" — עם אהוד מנור. 13.05 "בחצי היום" — חדשות ופזמונים. 14.06 "בת צחוק" — הווי והומור. 15.05 "רגעי קסם". 16.05 "שירים ושעורים". 17.05 "יומן כלכלה". 17.30 "על מספרים ואנשים" — מגזין המשק והחברה. 18.06 שירים עבריים. 18.45 היום בספורט. 19.00 "היום הזה". 19.35 השבוע בכנסת. 20.05 "שורשים" — שבועון לענייני פולקלור ועדות. 22.05 "מסביב לעולם בשעה קלה". 23.05 "בינינו לבין עצמנו" — שיחות עם מאזינים בשידור חי — מנחה: אלכס טלמור.

גלי צה"ל

06.30 "פוקחים עין" — החדשות הראשונות של היום. עם נירב אוסיר. 07.07 "שבע אפס שבע" — עם אלכס אנסקי. 08.05 בוקר טוב ישראל — שעת אקטואליה יומית. 09.05 "אילה בוקר" עם אלי ישראלי. 10.05 "הפסקת 10" — עם מיכל ניב. 11.05 "נכון לעכשיו" — עם יוסי עבארי. 13.05 "פגישה יומית" — עם אורלי יניב. 14.05 "רו רה יומי" — עם רובי לנץ ודני קרפל. 15.05 "מה יש" — עם ארז טל. 16.05 ארבע אחר הצהרים — שעה של שירים עבריים. 18.54 "באופן מילולי" — פינתו של אבשלום קור. 17.00 "ערב טוב ישראל" — עם רן שילון, יעל דן וגוני סביר. 18.05 שעה קלה על כלכלה — עם שמואל נחושתן. 18.45 "משולש" — עימות יומי בענייני השעה. 18.57 הודעות לחיילים. 19.05 פזמונים לכולכם. 20.05 "ער משורר" — מגוון לענייני צבא וביטחון (ש.ה). 20.40 שירי להקות צבאיות. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 "לילה לא שקט" — פזמונים עבריים. 22.05 "על הדבש ועל הכיסאק" — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 "תוצרת הארץ" — פזמונים ישראלים. 23.55 "שיחת חצות" — עם המוסיקאי ארנון מרוז. 00.05 ציפורי לילה מכלות — עם אלי ישראלי. 02.05 לא רוצים לישון — מוסיקה לשעות הקטנות של הלילה. 05.05 צלילי בוקר — שירים עבריים.

שידורי צה"ל FM

20.05 "סכבבבסט" — אינפורמציה, דשי"ם. משחקי רדיו ומוסיקה לחיילים שנשארו בתורנות — עם אברי גלעד. 22.05 "על הדבש ועל הכיסאק" — שירים שהחבר'ה אוהבים. 23.05 "לילה לילה" — עם יואב קוטנר.

רשת ג'

06.11 "בחזרה לאושר" — להיטים וותיקים. 07.07 "שיר בבוקר בבוקר" — שירים ופזמונים ישראלים. 09.05 "מה, כמה תשעז" — עם אבי אתגר. 10.05 "שבעים מי יודע". 11.05 "שעה תמימה" — עם מלאכי חזקיה. 12.05 "רק מוסיקה". 13.05 "רק בימי חול" — עם מנחם פרי. 14.05 "סמן חוזר". 15.05 "חריש, חדיש ומחודש" — עם שוש עטרי. 16.05 "הצגה יומית". 18.06 "קול־בו" — שבועון פופ. 20.05 "לי ולך" — שיר ומרכה. 21.05 "מופע רוק" — עם דליה כהן. 23.05 "הלילה הוא שירים".

קולנוע

תל־אביב

9.30 ,7.15 ,4.30
אסתר: שיפוט מהיר 9.40,7.15,5
אורלי: חורה לנעורים 9.30 ,7.15 ,5
בית לסין: מנהטן 23.15
בן־יהודה: משפט הנשרים 9.30 ,7.15 ,5
טעם החיים לפי מונטי פייטון 21.45
גת: ג'ק פלש המקפץ 9.15 ,6.15 ,3.15
גורדון: אוונטי פופולו 9.30 ,7.00
דקל: הסינגליות הן כחולות 9.30 ,7.15 ,5
דרייב אין:
אהבה בשחקים 9.45 ,7.45 ,5.45
דזה: בית ספר לשוטרים אהבלים 9.30 ,7.15 ,5
לימור חדש: להתחתן שנית
מוזיאון תל־אביב: סיפור מהחיים
סינמה 1: הקוטב הלוהט 9.30 ,7.15 ,5
סינמה 2: אהבה בשחקים 9.30 ,7.15 ,5
פאר: אהבה נרירה 9.30 ,7.30 ,5
פריס: את מכוכב אחר 9.30 ,7.15 ,2 ,12
חמים וטעים 23.30
רב־חן:
חן 1: חטיפה נעימה 9.50 ,7.30 ,5
חן 2: ג'ושוע אתמול והיום 9.45 ,7.25 ,5
חן 3: מליקולם 9.45 ,7.40 ,5
חן 4: דונה פלור 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
חן 5: קטיפה כחולה 9.45 ,7.40 ,5 ,2 ,11
שחף: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.00 ,4.30
תל־אביב: חזיז ורעם 9.30 ,7.15 ,5
תכלת: כולם נפלו על הראש 9.30 ,7.15 ,4.30

רמת־גן

אואזיס: ג'ק פלאש המקפץ 9.30 ,6.40 ,4
ליליה: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.15
ארמון: חמושים ולא מסוכנים 9.45,7.30,5
רב־גן:
גן 1: חטיפה נעימה 9.40 ,7.20 ,5
גן 2: זכרונות אהבה מפירנצה 9.40 ,7.20 ,5
גן 3: מלקולם 9.40 ,7.30 ,5
גן 4: ג'ושוע אתמול והיום 9.15 ,6.15

ירושלים

אדיסון: חורה לנעורים 9.30 ,7.15 ,4.30
אורנע: על בלשים ותחיכות 9.15 ,7 ,4.30
בית אגרון:
טרון בניו־יורק 16.00
מקבת 18.00
הנבואה 20.30
אמריקן גרפיטי 22.00
מלחמה ואהבה 24.00
כפירו: חנה ואחיותיה 9.30 ,7.00 ,4.30
אורגיל: חטיפה נעימה 9.15 ,7 ,4.30
מיטשל: משימה 9.00 ,7.00
סמדר: המכבסה היפהפיה שלי 9.30 ,7.00
הבירה: אוונטי פופולו 9.15 ,7.15 ,4.30
אוריון
אור 1: רומן הדמים 9 ,6.30 ,4
אור 3: המשימה האחרונה 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 4: שתי אצבעות מצידון 9.00 ,7.00 ,4.30
אור 5: צבע הארגמן 9.00 ,7.00 ,4.30
עדן: בית ספר לבלשים אהבלים 9.00 ,7.00 ,4.30
תיאטרון ירושלים: שואה
חלק א' — חול 18.30
חלק ב' — חול 13.00

חיפה

ארמון: שיפוט מהיר 9.00 ,6.30 ,4
אורה: רומן במכונית 9.15 ,7.00 ,4.30
חן: חטיפה נעימה 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 11: חורה לנעורים 9.15 ,7.00
עצמון 12: אוונטי פופולו 9.30 ,7.15 ,4.45
פאר: ג'ק פלאש המקפץ 9.15 ,7.00 ,4.30
קרן אור המחודש: בנגד ופיד
רון: בית ספר לבלשים 9.15 ,7.00 ,4.30
אסמר: 4 מיקצוענים בפליחות 9.00 ,6.30 ,4
אורלי: הנבל הבורמזי 9.15 ,7.00 ,4.30

נתניה

שרון: שואה – חלק ב' 9.15 ,7 ,5
סטודיו: אוונטי פופולו 9.15 ,7 ,5

חולון

סבוי: חנה ואחיותיה 9.15 ,7.15 ,5
מגדל: תרגיל לרופאים בתחילים
ארמון: עיר ללא רחמים 9.15 ,7.10 ,5

בת־ים

עצמאות: הטרמפיסט 9.15 ,7.15 ,5.00

הרצליה

היכל: פולטרגייסט II 9.15 ,7.15 ,5.00
מלון דניאל – האודיטוריום
צביטה בלב 21.10 ,19.00

עכו

אודיטוריום: מרגלים שבאלה
כ', ר', ה' 9.00 ,7.00

באר־שבע

חן: גיבור מגוע אחר 9.15 ,7.10 ,4.30

פתח־תקוה

היכל 1: שוטר ללא חוק 9.15 ,7.15 ,5
היכל 2: חורה לנעורים 9.15 ,7.15 ,5
היכל 3: איש הגנה 9.10 ,7.15 ,5

עפולה

מופתרון: בעקבות הנדך 9.10

רעננה

אורות: משפט הנשרים 9.00 ,7 ,4.30

גבעתיים

הדר: פולטרגייסט II 9.15 ,7.15 ,5.00

תיאטרון

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 29.1
מירלת אפרת: 20.30
ביגון: 21.00
חדוד וניה – בירושלים

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 29.1 בשעה 20.30
"קידוש".

שרותים ● עזרה ● התחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בתים
גני בת־ים הנביאים 3
חולון
מכבי — שנקר 35
ירושלים
קופ"ח — מרפאת רוממה, רח' המ"ג 28
נתניה
קרנגול — מ.מ. ק. גורדאו
פתח־תקוה
גמ"א — חפץ חיים 6
רמת־גן
השרון — ירושלים 23
תל־אביב
ארלוזורוב — ארלוזורוב 76; בריאות — המלך ג'ורג' 28
חיפה
חניתה — חניתה 22
רעננה – כפ"ס
פיינגולד — רוטשילד 47 כ"ס

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז
● בית החולים ע"ש שיבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ר', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.
נתניה
● בי"ח לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.
ירושלים
שערי צדק - נשים, כירורגיה, אורטופדיה הדסה ע"כ — ילדים, עיניים ביקור חולים — פנימית, א.א.ג

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד הסתדרות לרפואת שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'–ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת וערבי חג בין השעות: 18.00—24.00, בשבתות וחגים בין השעות: 15.00—21.00. הכתובת: רח' ברטנובצא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', פתוחה מדי יום ביומו, כולל ערבי שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה — המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00—9.00. טלפוני בלבד. ריינגולד סנטר שער 3 טל: 03-285822, 294869.

מרכז סיוע לקורבנות אונס — לרעננה ואיזור השרון, טל' 052-32432 א'—ה' בשעות 17.00—21.00.

עזרה ראשונה נפשית — ער"ן ירושלים — טל' 02-227171. ער"ן תל־אביב — טל' 03-261111. ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03-5261115. ער"ן חיפה — טל' 04-672222. ער"ן באר־שבע — טל' 057-418111. ער"ן נתניה — טל' 053-35516.

פילוג מוטורים — מוקד עת"א למקרים דחופים — טל' 106.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד ימסור מידע טלפוני בימים א'-ה' בי' 08.00-20.00, בימי ו': 08.00-15.00. טלפונים: 03-433500, 03-433800.

יד ביד – אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער – קו לנוער במצוקה ת"א – 226027 (24 שעות) חיפה – 04-229488 (11.00-20.00) נהריה – 04-920014 (11.00-20.00)

קו פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ד' – טל. 222732.

"קו פתוח" – אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03-221680 (24 שעות)

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. רמלה — 101. נהריה — 04-931401. באר־שבע — 057-74767.

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת – טל' 100. אילת – 244; חדרה – 22444.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה: בימים א'-ה': 16.00; בימי ו' וערבי חג: 11.30.
מחיפה לבני־ברק וירושלים א'-ו': 7.00.
מתל־אביב לחיפה: בימים א'-ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.30, 20.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.
מתל־אביב לנהריה: בימים א'-ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.
מחיפה בת־גלים, לתל־אביב: בימים א'-ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 12.30, 13.30, 14.30, 16.30, 17.30, 19.30. בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.10, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.
מנהריה לחיפה ותל־אביב: בימים א'-ה': 6.30, 9.05, 10.40, 14.15, 16.35, 18.38. בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.15.
* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחר חג בלבד.

התקציב — 40 מיליארד ש"ח — יוגש היום

(סוף מעמוד ראשון)

...משה ניסים אמר כי ...הזמנים בהם ניתן היה ...סיוע למפעלים במצוקה ...הקבוצים, כולם יצטרכו ...לכן שאי־אפשר יהיה ...יותר על הממשלה ועל ...הציבוריות, לכן כולם ...בשנה הבאה לכלכל את ...בתבונה, כי פנייה ...לא תשיג את היעד...

החליפין עלולים לבוא רק בתנאים של עליה במחירים הבינלאומיים או פריצת מסגרת השכר. יציבות השכר והצמדתו לפריון בלבד, שמירת מסגרת התקציב וביצוע הרפורמות המוצעות, יבטיחו שמירת יציבות שער החליפין לאורך זמן, שמירת רזרבות במט"ח, שעורי אינפלציה נמוכים ורמת תעסוקה גבוהה", יאמר ניסים.

קיצוץ בבטחון

פירוש דבריו של הממונה על התקציבים ושל שר האוצר ערב הגשת התקציב הם שהסיוע להתיישבות ולתעשיות הבטחוניות יעוררו את הצורך לקצץ בסעיפים האחרים, ובמיוחד בתקציב הבטחון.

התקציב שיוגש לכנסת ע"י ניסים כולל תוכניות להורדת מיסי מס־ההכנסה על ההכנסות הגבוהות במשק. מנתונים הכלולים בתקציב עולה שהאוצר יפסיד כ־650 מיליון שקל. בגין הורדת מס ההכנסה. כשליש מסכום זה יילך, למעשה, לכיסים של כ־50 עד 60 אלף מנהלי חברות. מהנתונים של התקציב עולה שההכנסה ממיסים על מנהלי חברות תרד בכ־210 מיליון שקל, ופירוש הדבר שכל אחד מהם יזכה בממוצע בהטבה של 3000־5000 שקל לשנה.

פוגל אמר אתמול לכתבים כלכליים שבתקציב אין סכומים מתוכננים לסיוע לגופים במשבר מעבר למה שאושרו השנה. "פרוש הדבר שהשנה נצטרך לחזור לעניין תקציב הבטחון" הוא אמר. פוגל ציין שהמשבר בתעשיות הבטחוניות יכול להתפתח בגלל מה שהוא כינה סיבות לא עסקיות. הממונה לא פרט בעניין זה. אך משקיפים כלכליים פרשו הערה זו כרמז להפסדים הצפויים לתעשייה הבטחונית בעקבות "הנמכת הפרופיל" של היחסים עם דרום אפריקה.

לפני כמה שבועות ניכשל האוצר בניסיונו לשכנע את הממשלה לקצץ 150 מיליון שקל מתקציב הבטחון לשנה הבאה. עתה יחדש האוצר את ניסיונו לקצץ בתקציב הבטחון באותו זמן הוא ידרוש ממשרד הבטחון שכל הכספים שידרשו לממון פרוייקט הלביא יבואו מהסכומים שהוקצבו לתקציב הבטחון.

אנשי אגף התקציבים אמרו אתמול שאין להם נתונים על הכספים שמוצעים מעבר לקוו הירוק. לדברי פוגל הסכומים שהוקצבו בתקציב הפיתוח הם קטנים, אך בתקציבים השוטפים של המשרדים השונים מוחבאים סכומים אחרים. פוגל אמר שעד עתה לא נעשה מחקר בעניין זה. "אם תבוא פנייה אל האגף נעשה את החשבון".

הגזירות וההנחות

התקציב מניח שהשנה תוטל אגרת חינוך בין 100 ל־410 שקלים על פי המצב הכלכלי של המשפחות. האגרה תחול על משפחות עם הכנסה מעל לאלף שקל ותגבה דרך הרשויות המקומיות.

האוצר לא יעלה מחירי המוצרים המסובסדים במשך השנה, שכן רמת הקיצוץ של מוצרי היסוד נמוכה ביותר. העלאה יחידה שתהיה היא של תעריפי התחבורה הציבורית אשר יעלו בשבועות הקרובים בכ־30 אחוז.

האוצר התחייב בפני ההסתדרות, עם חתימת עיסקת החבילה שלא להטיל תשלומים בעד ביקור אצל רופא או בעד אישפוז. אך האוצר רוצה להטיל תשלומים אחרים. כמו למשל תשלום בגין טיפול בחדר מיון או אישפוז בבתי חולים מיוחדים או בתי חולים גריאטריים צעדים אלה הם בגדר הצעות בלבד שכן משרד הבריאות מתנגד להן בתוקף.

ללא תוספת שכר

במהלך השנה הקרובה יצומצמו עוד כ־1200 משרות בשרות הציבורי וביטול המשרות ב־3 השנים האחרונות תגיע בסה"כ לכ־13 אלף.

בשנה הקרובה לא ישולם בחזרה לעובדים החלק של תוספת־היוקר הקרובה עליו הם ויתרו עם חתימת עיסקת החבילה. לא יהיו תוספות שכר מעבר לתשלומי תוספת־היוקר מוחילה איטית בשכר. נתוני התקציב מניחים שהאינפלציה בשנת 87־88 תהיה בסך 9 אחוזים.

פוגל הזהיר שאין ליחס לנתון חשיבות גדולה מידי, אך מכיוון שהשנה אין מנגנון לעדכון אוטומטי בגין עליית מחירים, יצטרך האוצר להגיש לכנסת בקשה של תקציב נוסף אם המחירים יעלו מעל לצפוי.

זעם בהסתדרות

כתבנו לענייני עבודה מוסיף: "לבנות תקציב ממשלתי על הקפאת שכר מוחלטת זו אשליה וקלות דעת הגובלת בחוסר יושר של מכיני הצעת התקציב". דברים אלה אמר אמש מזכ"ל ההסתדרות ישראל קיסר בתגובה על פרטי הצעת התקציב.

קיסר קבע כי אין להסתדרות כל התחייבות ומחויבות הן למעסיקים הפרטיים והן למעסיקים הציבוריים שהשכר יוקפא. עוד אמר קיסר כי המו"מ על ההסכמים החדשים ייפתח במועדו, לקראת סיום השנה התקציבית. עם זאת, הדגיש כי תביעות השכר יהיו בהתאם למצב במשק ולרמת האינפלאציה.

לא תהיה הקפאה

"אך מכל מקום אין להעלות על הדעת הקפאת שכר טוטאלית כפי שמשתקף בתקציב החדש. יצויין כי במסגרת הסכם החבילה שנחתם שלשום אין כל סעיף הקובע הקפאת שכר או דחייה וביטול המו"מ הצפוי בשני המיגזרים. קיסר הביע תרעומת על הכוונה להטיל תשלומים על חולים ואגרת בריאות כחלק מסעיף ההכנסות של תקציב הבריאות. "כוונה זאת סותרת בתכלית את ההסכם ליצוב המשק שהדיו לא ייבשה את חתימתו. דברי קיסר. באשר למגמה לקצץ בתקציב החינוך אמר כי המאבק בכך ייעשה בכנסת.

אביו של הנער שעונה ב"אנצר 2" משבח טיפול השלטונות בפרשה

מאת רפאל גאון כתב "על המשמר"

אביו של ע.פ. הנער שספג מכות והשפלות ב"אנצר 2" וסיפר על כך ל"על־המשמר", אמר לי אתמול כי הארוע שקרה לבנו עשה לו כאב לב, אך עכשיו כאשר ראה כיצד מטפלים השלטונות במה שאירע — והוא מקווה לשכוח זאת. "עכשיו זה מסתדר לו יותר טוב עם התדמית שהיתה לו על הישראלים מאז 67" — אמר. הוא סיפר כי הוא ותושבים אחרים זוכרים כיצד החיילים הישראליים בימי הקרבות ב־67 טיפלו בחיילים המצרים הפצועים והגישו להם עזרה. כיצד הגישו מים לתושבים הצמאים וכיצד דאגו שהשבויים ימוקמו מתחת לעץ, כדי שהשמש לא תכה בהם. "לכן מה שעשו לבן שלי הדהים אותי וציער אותי מאד ולא התאים להתנהגות הישראלים כפי שאני ידעתי. אני נגד כיבוש באופן עקרוני, אך צריך להגיד את האמת: הכיבוש הישראלי הוא יותר הומאני מזה של האנגלים ושל המצרים בעבר — והטיפול בחיילים ובקצינים שהתנהגו רע במחנה העצורים — מאשר זאת שוב", אמר.

קריאה ביוגוסלביה לחידוש הקשרים עם ישראל

בלגראד. — קומוניסטים יוגוסלביים בכירים קראו ביום ג' לחידוש הקשרים הדיפלומטיים עם ישראל — כתב אתמול העתון הרישמי־למחצה "פוליטיקה אקספרס", בבלגראד.

קריאות אלה הושמעו בכנס של ועדת החוץ של המפלגה הקומוניסטית בחבל סרבייה. בין היתר, נידון המצב במזה"ת, ואחרים מהנואמים אמרו, כי מדיניות יוגוסלביה במזה"ת היתה חד־צדדית, וכי ננקטה גישה מופשטת יתר על המידה כלפי בעיות רגישות מאד.

בלי לנקוב בשמות, כתב העתון, כי אחרים מהנואמים בכנס אמרו, שמשרד החוץ היוגוסלבי חייב לנקוט בצעדים כדי לכונן קשרים דיפלומטיים "מסוג כלשהו" עם ישראל.

נמשכים מגעים סודיים

(סוף מעמוד ראשון)

שמקורו במערב גרמניה ודרום קוריאה.

המשך המגעים

השיחות בין אנשי הסי.אי.אי והאיראנים נסבו על המשך המגעים בין שתי המדינות כאשר שוב מבקשים האמריקנים את הסיוע האיראני בשחרור בני הערובה בלבנון. האיראנים הציבו שלושה תנאים בסיסיים והם: המשך הזרמת הנשק, הפשרת הכספים האיראנים מימי השאח בארצות־הברית וסיוע אמריקני לשחרור טרוריסטים שיעיים הכלואים בכוויית.

אינטרסים הדדיים

כתבנו מעיר כי — על אף חוסר ההגיון לכאורה במפגשים רשמיים בין איראנים לאמריקנים. בעוד פרשת הנשק מסעירה את ארצות־הברית. יש לשני הצדדים אינטרס עליון בפגישות. האיראנים נמצאים בתקופה קריטית במלחמתם נגד עיראק וזקוקים לנשק וציוד בעיקר לאור הרכבת האווירית מברית־המועצות לעיראק. שהחלה בראשית דצמבר האחרון. המשלוחים הסובייטים לעיראק כללו בין השאר את מטוס המערכה המתקדם מיג 29.

האמריקנים מצידם, חרף שערורית הנשק, מבינים כי עתה יותר מתמיד יוכלו לרכוש השפעה אצל האיטולות בטהרן. והיחס הלבבי, בו מתקבלים לאחרונה אמריקנים בטהרן, מרמז כי הדיבורים על המגעים החודש בין ארה"ב לאיראן כנראה מבוססים.

חרף ההכרזות כי "השותפות נגמרה" אין

(סוף מעמוד ראשון)

...לא לוועידה בין־לאומית מטיל ...במסגרת האחדות הלאומית. ...הטענות בליכוד מתקיפות ...כדי להסיח את הדעת מן ...שבינינו".

...וייס: "אי־אפשר לנהל ממש־... ועידה של משפט־שדה נגד ...שלנו".

...מלחמת בחירות

...צור: "שחקני הפספל של ...לנהל מלחמת בחירות. ...לחתור לליכוד בתחומים ...מדיניות. הטיפול בפררי־... של התנועה הקיבוצית ...שבועיים ללא התקדמות. ...צריכה התנועה הקיבוצית ...על כך שחקלאים יהודים. ...ואוניברסיטה לובשים ...כחולים ויוצאים לעבד־... כ־6 בבוקר? ממשלות ...ואירופה מסייעות לחקלאות ...כאן התנועה הקיבוצית נטלה ...על כבר בהורדת רמת ...ובעבודה קשה. גם לנו יש ...לקיום הממשלה".

השותפות נגמרה

אהרון הראלי: "החשבון איננו חד־צדדי. כל אלה שדרשו את כספם מקרן תל־חי השתתקו. מדוע? צריך להיות ברור שאנחנו נמצאים בפני אפשרות אחת — השותפות נגמרה".

א. נחמקין: "הליכוד הקים ישובים יותר מן האפשרי. הם הסתבכו בהלוואות שאין להם שום יכולת לשלמם. הסיעה צריכה לקבוע: לא יקום אף יישוב חדש כל עוד הממשלה לא תוציא ממצוקתם את יישובי הגולן והבקעה, ותשלם 300 מיליון דולר, מצב המשק החקלאי כיום הוא טוב מאוד, אבל מה שיהרוס את החקלאות זהו גבנון החובות הכבדים. ממשלת ישראל אינה עוזרת לחקלאיה. בליכוד המצב גרוע. שמיר אינו מביא נושאים להכרעות הממשלה משום שאין הוא יכול להגיע להכרעות בקרב שרי הליכוד".

וייצמן: הממשלה מיצתה עצמה

חיים רמון: "אני רוצה להבין, בשביל מה אנחנו מקיימים את השותפות הזאת? הממשלה נידונה לשיתוק מדיני בנושא השלום. הליכוד מעמיד את פריסת החובות לקיבוצים לעומת עזרה למלונאי שיף. זה נכון בכל תחום. לאן הם רוצים לדרדר אותנו?"

עזר וייצמן: הממשלה הזאת מיצתה את עצמה אמליץ בפני שמעון פרס וחברי השרים לקבוע מהם המלכים העתידיים שלנו. אפילו יביא הדבר לפיצוץ הממשלה".

חידלון כללי

מוטה גור: "מאז ועידת חרות אני סבור שאסור היה להעביר את השלטון לידיהם. אין להם כל תוכנית נגד המערך. יש שם חדלון אישים וחדלון מעשים טוטאלי. הממשלה היא גוף שאיננו יכול לפעול גם אילו רצה. בשביל מה היינו צריכים את התלהבותו של שמעון פרס לתוכנית הכלכלית? יש בה מעט מאוד אלמנטים אותנטיים של תנועת העבודה. אפשר להשתגע ממה שהם עשו בתחומי החברה, בהוראה ובחינוך.

חששות מבלס

צריך להפסיק ללכת על הגלים (עם הזרם), עוזי ברעם: "כאשר הלכנו לממשלה ידענו שאין בה הסכמה בתחום המדיני. הם מתנגדים לוועידה בין־לאומית ולקידום השלום וזה לגיטימי. אשר לפרשת בלס: כאשר הוא תרם לעבודה הוא היה מעל לכל חשד. בימים הבאים הוא יספק מידע נכון או לא נכון במגמה לשמש כעד מדינה בעיסקת טיעון. אני מתנגד לפרישה יזומה שלנו מן הממשלה. עלינו להבהיר את האלטרנטיבה שלנו בתחום המדיני".

רפי אדרי סיכם: "אם פניהם מועדות להמשך השותפות, תוך ויכוח, הם ימצאו בנו שותפים".

וייצמן: לא קיבלתי אגורה מבלס — ב"חירות" הציעו יותר

"מבלאס לא קיבלנו אגורה שחוקה אחת. אין שיק אחד ואין חשבון אחד בחשבונות 'יחד' המועברים למבקר המדינה, שבהם מופיע שמו של בלאס" – אמר אמש השר עזר וייצמן, בהשיבו לביקורת על דרך הצטרפות תנועת "יחד" למערך.

"אני הלכתי לנשיא והמלצתי על שמעון פרס כראש ממשלה, ואמרתי שנעמוד מאחוריו. הרבה לפני שהתחלנו מו"מ עם מישהו. באו אלי אנשים מ'הליכוד' והציעו לי גם כסף וגם מעמד יותר ממה שיש לי היום", הוסיף וייצמן.

בהתייחסו להתקפה של שרי הליכוד על המערך אמר: "אני עצמי נזהר לא לחזור לבעיות של קרן תל־חי. מי שגר בבית של זכוכית - שלא יזרוק אבנים. אני יכול לתת רשימה של תורמים שונים ומשונים, שנתנו לתנועת החירות. לכן תרומות והסכמים זה דבר לגיטימי לחלוטין". (עתים)

תלונה קנטרנית

מאת בצלאל עמיקם, כתב "על המשמר"

חוקרי היחידה הארצית בחקירות הונאה הורדו אתמול להעביר את תלונת שניים מצעירי "חרות" כנגד מ"מ ראש הממשלה ושר־החוץ שמעון פרס ונגד השר בלי תיק עזר וייצמן, למשרדו של היועץ המשפטי לממשלה יוסף חריש. חוקרי המשטרה העדיפו שלא לברוק את התלונה הנושאת אופי קנטרני ולהפקיד את ההכרעה בשאלה אם יש בה עניין ציבורי בידיו של חריש. אין זו הפעם הראשונה שתלונות ברוח זו מוגשות למשטרה ויש להניח כי היועץ המשפטי לממשלה יפסוק כי אין הטענות מחייבות בדיקה פלילית ויש להעביר אותם למבקר המדינה.

שערי מטבע־חוץ בנק הפועלים — 28.1.87

	היחידה	בנקנוטים קנית	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קנית	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
[illegible]	1	—	—	1.6704	1.6912	1.6781
[illegible]	1	1.56	1.63	1.5945	1.6144	1.6049
[illegible]	1	0.88	0.93	0.8996	0.9108	0.9000
[illegible]	1	2.42	2.54	2.4643	2.4951	2.4772
[illegible]	1	0.26	0.28	0.2687	0.2721	0.2690
[illegible]	100	1.04	1.09	1.0600	1.0733	1.0639
[illegible]	1	0.78	0.82	0.7933	0.8032	0.7981
[illegible]	1	1.05	1.10	1.0676	1.0810	1.0737
[illegible]	1	0.24	0.26	0.2484	0.2515	0.2498
[illegible]	1	0.23	0.24	0.2308	0.2336	0.2323
[illegible]	1	0.23	0.24	0.2350	0.2379	0.2373
[illegible]	1	0.35	0.37	0.3558	0.3602	0.3579
[illegible]	1	1.17	1.23	1.1910	1.2058	1.1986
[illegible]	1	1.01	1.09	1.0502	1.0633	1.0571
[illegible]	1	0.53	0.79	0.7844	0.7942	0.7892
[illegible]	10	0.41	0.44	0.4315	0.4369	0.4340
[illegible]	10	1.25	1.31	1.2769	1.2928	1.2791
[illegible]	1,000	1.24	1.31	1.3617	1.2775	1.2637

סוף שבוע עם

הארץ

עיתון לאנשים חושבים

תקועים בע"מ/יואל מרקוס

קו בר־לב של צה"ל
סיור ברצועת הבטחון/זאב שיף

ארבעים שנות כאב
הורין של דני רייך מה־ל"ה/תמר מרוז

אי אפשר לירות בהם
התארגנות נגד מינויים פוליטיים
אייל ארליך

הדחות בשיכון ופיתוח/אריה לביא

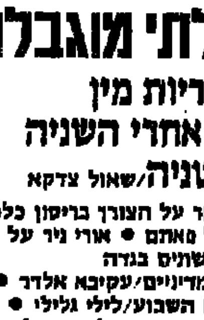

ארץ האפשרויות הבלתי מוגבלות
שערוריות מין אחת אחרי השניה בבריטניה/שאול צדקא

א. שוייצר על הצורך בריסון כלכלי ● רומן פריסטר באום אל פאחם ● אורי ניר על ניתוח לב פתוח ונן חיות ראשונים בגדה
מקורות מדיניים/עקיבא אלדר ● כפפה/צבי זרחיה ● שיחת השבוע/לילי גלילי ● מגזין/דן מרגלית ● כוסות רוח/ב. מיכאל ● הטלוויזיה של השבוע/הדה בושס

דו"ח שירותי הכבאים חושף ליקויי בנייה בבניין בגבעתיים

הודיעו אתמול המשנה למנכ"ל משרד הפנים ומפקח שירותי הכבאות הארציים

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

שירותי הכבאות הארציים מגבשים בימים אלה עמדה בנוגע לדו"ח האסון שאירע בבניין הרב קומתי בגבעתיים בו נספו בני משפחת ארואסטי. הם יעבירו את הדו"ח למשטרת ישראל כדי שזו תחקור ותחליט אם להגיש כתב־אישום פלילי נגד הקבלן שבנה את הבניין. מדו"ח הוועדה עולה חשד לבנייה לקויה: תוכניות הבנייה לא בוצעו במלואן. דברים אלה גילו אתמול בפגישה, שנערכה בשירותי הכבאות בחיפה, המשנה למנכ"ל משרד הפנים יעקב מרקוביץ ומפקח שירותי הכבאות הארציים רמי כחלון.

השניים סיפרו כי מאחורי ארונות החשמל היה צריך להיות קיר וכן היתה אמורה להיות הפרדה בין קומות הבניין. אולם, לדבריהם, הדבר לא בוצע ובביקורת שנערכה לאחר השלמת הבניין היה קשה מאוד לגלות את הדבר. אי ביצוע תוכניות הקבלן גרם לדבריהם, ליצירת עמוד אש שהיתמר מהקומה שבה פרצה הדליקה ועד לקומה האחרונה.

אתמול נמסר עוד על־ידי שירותי הכבאות באיזור חיפה משה ורדי כי מכבי האש ביצעו 20 ביקורות בבתים רבי־קומות לאחר האסון בעקבות דרישת דיירים, וכי בזמן הקרוב מתוכננים שלושה מפגשים קהילתיים עם ועדי בתים משותפים. אתמול בוצע תרגיל רחב היקף של דליקה בבניין רב־קומות במלון "דן פנורמה" בחיפה.

ירידה בפשיעה במחוז הצפוני

מאת יואב אביב

ירידה כוללת של 12.4 אחוז נרשמה בפשיעה במחוז הצפוני של משטרת ישראל, החולש על 31 אחוז מאוכלוסיית המדינה בשנת 1980. כך מסר אתמול מפקד המחוז הצפוני של המשטרה ניצב לוי שאול בפגישה עם עיתונאים ואמר כי אין לזקוף זאת רק לזכותה של המשטרה; זוהי תוצאה של מכלול סיבות, שבהם גם עבודתה המאומצת של המשטרה. יחד עם זאת הזהיר ניצב שאול משאננות יתרה ואמר כי אם לא ימצא פתרון לאלתר לבעיית פרישת אנשי מקצוע מעולים מהמשטרה, יתן הדבר את אותותיו בשנים הקרובות.

מפקד המחוז אמר כי עבירות הרכוש הן עדיין עיקר העבירות — כ־70 אחוז מהיקף העבירות המחוזי. לדבריו, ירדה בשנה האחרונה כמות העבירות ב־15.8 אחוז; ואחוז הגילויים גדל והגיע ל־21.4 אחוז. עבירות הנוער, אף שמשכו במהלך השנה החולפת תשומת לב מרובה, הצטמצמו: השנה נפתחו 3405 תיקי חקירה פליליים לעומת 3741 בשנת 1985.

מפקד המחוז גילה כי למשטרה ידוע על בני נוער הצורכים סמים לשימוש אישי ואף עוסקים בבלדרות ובסחר סמים. הוא אמר כי בשנה האחרונה ערכה המשטרה שמונה פעולות בקיבוצים בצפון הארץ, שבהם נתפסו סמים. מפקד המחוז ביקש להבהיר כי פעולות אלה נערכו בשיתוף עם מזכירי המשקים, החוששים מהתופעה הקונה לה אחיזה בקיבוצים מסויימים.

לדברי מפקד המחוז קיימת לאחרונה חדירה של סמים קשים כגון הירואין מלבנון, הסמים מועברים ארצה בדרכים שונות, כמו למשל, מפגש כפריים משני עברי הגבול או השלכת חבילות מעבר לגדר המערכת.

בהתייחסו לגל ההתפטרויות הפוקד את המשטרה אמר מפקד המחוז, כי המדאיג מכל הוא שמדובר דווקא בהתפטרות של כח אדם מקצועי מהדרגים הגבוהים שעד שיימצא לו תחליפים ברמה דומה יחלפו שנים רבות. יצויין כי לאחרונה התפטרו מהמחוז הצפוני שני חוקרים מיומנים מהמעבדה לזיהוי פלילי של המחוז.

אין עשן בלי אש

חיילים פיזרו רימוני־עשן להנאתם במהלך נסיעה

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

אוטובוס של חיילים שנסע מבסיס בדרום צפונה הותיר אחריו סימני דרך בדמות רימוני עשן, שזרקו חיילים מהאוטובוס הנוסע. לטענת חיילי היחידה, זריקת רימוני עשן ברחובות הערים ובדרכים המרכזיות במדינה הם נוהג מקובל של חיילי היחידה ביציאה ובחזרה מתעסוקה מבצעית.

המקרה אירע אתמול סמוך לשעה 9 בבוקר שעה שרימון עשן הושלך מאוטובוס, שהסיע צפונה את החיילים לתוך משאית תונה שבה היה ציוד אלקטרוני. כתוצאה מפיצוץ הרימון נגרם נזק לסחורה. מורה לנהיגה שנסע אחרי האוטובוס והיה עד לאירוע מסר מיד למשטרת מרחב חיפה וניידות של המרחב דלקו אחר האוטובוס עד שעצרו אותו והובילוהו לחצר משטרת מרחב חיפה.

כל חיילי האוטובוס הועלו למסדרון שליד חדר החקירות של משטרת המרחב, שם הוקראה להם זכותם לשתוק ולא לומר דבר. על־ידי אחד מקציני החקירות של המרחב. אחד החיילים הודה בזריקת הרימון. כהמשך החקירה הסתבר כי מיד עם יציאת החיילים מבסיסם הושלך רימון העשן הראשון, שני רימונים נוספים הושלכו על ידי החייל בצומת אפרת, אחר ביציאה מירושלים ואחר בשער הגיא: אחר כך הושלך רימון בצומת מסובים ורימון נוסף הושלך על משאית מאן צבאית בכניסה לחיפה. זריקת הרימונים הופסקה רק לאחר השלכת הרימון על המשאית האורחית ותודות להתערבות המשטרה. החייל שנעצר והודה הועבר לטיפול המשטרה הצבאית החוקרת.

מועצת ירוחם יצרה תפקיד חדש על אף התנגדות משרד הפנים

מאת שלי יחימוביץ', כתבת "על המשמר"

המועצה המקומית ירוחם יצרה פונקציה חדשה של מנכ"ל המועצה המקומית, למרות התנגדות משרד הפנים. במשרד הפנים אומרים, כי הדבר נוגד את כל כללי המינהל הציבורי התקין.

לפני כחצי שנה התפטר מתפקידו מזכיר המועצה המקומית. במקום למנות מזכיר חדש, החליט ראש המועצה ברוך אלמקייס לבטל על דעת עצמו את המשרה הקיימת, וליצור במקומה את תפקיד המנכ"ל.

לתפקיד נבחר קצין לשעבר במשטרת מרחב הנגב, רב פקד משה טייב. טייב פרש מתפקידו כראש לשכת המודיעין של מרחב הנגב.

במשרד הפנים התקבל צעדו של אלמקייס בתדהמה, לנוכח הגרעון החמור שבו נתונה המועצה. כיום עומד גרעונה של קופת המועצה על סכום של 3.7 מיליון ש"ח.

ראש המינהל לשלטון מקומי במשרד הפנים אריה הכט תבע מהמועצה לבטל לאלתר את המינוי, ולפרסם מיכרז למישרה המאושרת של מזכיר מועצה.

"פונקציה של מנכ"ל רשות מקומית היא המצאה חדשה הקיימת במקומות בודדים בארץ", אמר הכט. "פונקציה כזו לא קיימת ברשויות בסדר גודל של ירוחם. שינוי התפקיד ממזכיר למנכ"ל אינו פונקציונאלי בלבד, ופרושו המעשי — הטבות מפליגות בתנאי שכרו של נושא המישרה". לדברי הכט, משתווה פנסיה של מנכ"ל כזה לפנסיה של מנכ"ל במשרד ממשלתי.

עוד אמר, כי בירוחם נעשה הדבר ללא ידיעת משרד הפנים וללא אישורו, ואף ללא הוצאת מיכרז. ככל הידוע לי, אמר הכט, נעשה גם מינוי הגיזבר במועצה — ללא מיכרז. ראש המועצה ברוך אלמקייס, אמר אתמול בתגובה, כי המנכ"ל מקבל תנאי שכר זהים לאלה של המזכיר. "השינוי שערכתי הוא סמאנטי בלבד. במקום מזכיר, קראנו לזה מנכ"ל". אלמקייס הכחיש כי המנכ"ל והגיזבר מונו ללא מיכרז, ואמר כי המינויים נעשו כחוק.

כזכור, נחשפו לפני שנה, בדו"ח ביקורת שערך משרד הפנים ממצאים חמורים הנוגעים לתפקוד המועצה ולהטבות לבכיריה.

השבוע אמר אריה הכט, כי המינוי החדש יפריע למועצה לקבל סיוע ממשרד הפנים.

ראש ממשלת אוסטרליה נפגש עם "אמהות למען חופש" והבטיח לסייע

מאת אתי רונאל, כתבת "על המשמר"

"אמי גוססת, ימיה ספורים, ואני מבקשת שיתנו לי את האפשרות להיכנס לבריה"מ כדי להיות איתה ברגעיה האחרונים" אמרה אתמול סופיה לנדבר לראש ממשלת אוסטרליה, בוב הוק. הוק נפגש בירושלים עם שלוש אמהות בוועד "אמהות למען חופש" ועם סופיה. המייצגת את "הבנים למען הוריהם" 80 צעירים שעלו ארצה בעוד הוריהם נותרו בבריה"מ.

סופיה סיפרה, כי גם אחותה, שחלתה בסרטן הדם לפני 15 שנה, סובלת עכשיו מסיבוכים ומתקשה לטפל בשני ילדיה הקטנים; מ־1979 הן מבקשות לעלות לארץ ולא ניתן להן. בקשתה של סופיה שהוגשה לפני מספר חדשים לנסוע לבקרן נענתה בשלילה. עתה מטפל משרד החוץ בירושלים בהעברת מברקה של סופיה אל נשיא בריה"מ מיכאל גורבצ'וב.

ארבע האמהות שנפגשו עם בוב הוק היו: אסיה פלושצ'נסקיה, שלא פגשה מעולם את שני נכדיה ושלושת נינים מכיון שבקשותיה של בתה היחידה לעלות ארצה נדחות על הסף זה 14 שנה. פניה סולימון, שהיא ניצולת אושוויץ, שם איבדה את כל משפחתה, והיא חיה עדיין בארץ, שעה שבתה ונכדיה חיים בבריה"מ, וסופיה טסלר ואירנה שטיינברג שגם להן בנות בבריה"מ.

במסיבת העתונאים שהתקיימה לאחר הפגישה אמר ראש ממשלת אוסטרליה, כי הפגישה היתה מאוד טראגית ומאוד מרגשת, וכי יעשה כל שביכולתו כדי לעזור לאמהות ולילדיהן. ברגע שאחזור לאוסטרליה, אמר הוק, אדבר עם הרוסים בעניינן וביחוד בעניינה של סופיה לנדבר. "המדיניות האוסטרלית היא להיאבק למען זכויות האדם. ואם הייתי זקוק לדחיפה נוספת, הרי שהפגישה היום היתה דחיפה כזאת".

מן "המועצה למען יהודי בריה"מ" נמסר, כי תקנות ההגירה החדשות קובעות כי מקרים מיוחדים של בני משפחה חולים יזכו ליחס מיוחד, אלא שעד כה נענו כל הפניות בשלילה חוץ מסופיה לרנר, בתו של פרופ' יואל לרנר, שהורשתה להגיע ללוויית אמה.

מזכ"ל ההסתדרות קיסר קיים אתמול קבלת פנים לכבוד רה"מ אוסטרליה. בקבלת הפנים לראש ממשלת אוסטרליה השתתפו חברים מהוועדה המרכזת. מזכ"ל נעמת מאשה לובלסקי, מזכ"ל ההסתדרות לשעבר ירוחם משל, שגריר אוסטרליה בישראל ואישים בכירים ממשרד החוץ הישראלי וממשרד החוץ האוסטרלי ופמליית ראש הממשלה.

כמו־כן קיבל אתמול הוק תואר דוקטור כבוד של האוניברסיטה העברית בירושלים.

גידולים אצל 6 מ־600 נשים שנבדקו

מאת אשר שילוני, כתבנו בחולון

גידולים ממאירים התגלו אצל 6 נשים מתוך 600 שעברו בדיקות תקופתיות במרפאת קופ"ח שבשכונת רוממה בחיפה.

היוזמה לבדיקות תקופתיות במרפאה זו יצאה מהרופא הראשי ד"ר לאון אפשטיין בשיתוף עם נעמת.

המבצע החל לפני כשנה וחצי. על כך מסרה מזכ"ל נעמת מאשה לובלסקי בישיבה משותפת של מליאת מועצת פועלי חולון ונעמת לרגל פתיחת חודש מעמד האישה על־ידי נעמת חולון.

לובלסקי היתה אתמול אורחת בחולון והתקבלה בידי ראש העיריה, מזכיר מועצת הפועלים, יו"ר נעמת בעיר ועובדי בית מועצת הפועלים.

מתקן כחול־לבן לריסוק אבני כליות

מאת י. שמי, כתב "על המשמר"

מתקן "כחול לבן" לריסוק אבני כליות החל לפעול במרכז הרפואי בילינסון. המתקן עולה פחות מעשירית ממחיר המתקן המיובא, כך מסר דובר מרכז קופ"ח ד. תגר.

שיטת פעולתו זהה לזו שבה פועל המתקן לריסוק אבני כליות ב"הדסה" ירושלים. המתקן מאפשר טיפול באבני כליות ללא ניתוח כירורגי. במשך שנה ערכו ניסויים במעבדה לכירורגיה ניסיונית ובהם את יעילותו של המכשיר: בתום הניסיונות נתקבל אישור להפעלתו.

תחנות האוטובוסים ביים יחודשו

כתב "על המשמר" בירושלים

תחנות האוטובוסים השרופות בירושלים יחודשו בקרוב. השאלה השנויה עתה במחלוקת היא היכן. החרדים דורשים למקם אותן בשכונותיהם. לעומת זאת העירייה קבעה בשעתה שאין לשקם תחנות באזורים שבהם מתגוררים המציתים. ביוזמתו של יו"ר ועדת התחבורה העירונית אבנר פרץ נמצא פתרון: מרבית התחנות יוקמו בכבישים החדשים המקיפים את העיר ופרוצות לרוח ולגשמים.

חגורת בטיחות בערים תקטין מספר הפגועים

מאת י. שמי, כתב "על המשמר"

חגורת בטיחות שתונהג גם בערים תחסוך אישפוזים, כך טוען ח"כ לין, הבודק את הנושא. הוא מסר כי בדיקה שנעשתה בבריטניה הוכיחה כי מספר ההרוגים פחת בכ־47%: הפצועים קשה — בכ־3000 והפצועים קל — בכ־13 אלף.

בישראל אפשר להפחית את מספר ההרוגים ב־15־40 בשנה, מכ־ הפצועים קשה ב־200־500 והפצועים קל בכ־2000־3000.

מחר במוסף חותם

כתובות – משפחה על המסלול
כל הזמן עוברים דירה
מאת אבי בניהו

★

מפלגה לא אוהבת ביקורת
קומוניסט ששטה מהקו
מאת ירון זליג

★

ציון הלא תשאלי
מפגשים בין תלמידים יהודים וערבים באור־יהודה
מאת עמירם כהן ויהודית גרינבלט

★

עד העצם
על איזמלים, משורים ופטישים – כלי ניתוח עתיקים
מאת שלי יחימוביץ'

★

להיות פרופ
אמן הגיטרה עם 14 תלמידיו – בישראל
מאת עמית רוט

★

סיפור
השיר של דוברינסקי
מאת דודו פלמה

★

ראיון
הקיבוץ כמו שוק מחנה־יהודה
פרופ' לייבוביץ – אש וגפרית
מאת אהוד דור

★

מדורים וטורים
הלו חותם

★

חותם אישי
מאת צבי כסה

★

שלום בית
מאת חיה יוסף

עודד ליפשיץ; ישראל זמיר; רוביק רוזנטל; זאב צחור; דחובוצקי; הרסגור; שלמה גלזר; אלי כהן; דינה גורן; יעקב רבי; בונים

ענונו בעתירות נוספות: רוצה לפגוש כומר ולצאת מהבידוד

תשובת הפרקליטות לעתירתו הקודמת: פגישה עם ג'ודי תפגע בבטחון המדינה

...ואנונו הגיש שתי ...נוספות לבית־המשפט ...בירושלים. בכך מגיע ...העתירות של ואנונו ...וטלן יידונו היום בפני ...דני כהן בבית־המשפט ...בירושלים.

...הוגשו ישירות ע"י ...לבית־המשפט ולא באמצעות ...אמנון זכרוני. בעתירה אחת טוען ואנונו, כי ביקש משלטונות בתי־הסוהר להיפגש עם כומר, אך לא מאפשרים לו זאת. בעתירה השניה דורש ואנונו שיוציאו אותו מהבידוד ויכלאו אותו בחברתם של אסירים אחרים.

לבית־המשפט המחוזי בירושלים הוגשה אתמול תשובת המדינה לעתירתו הראשונה של ואנונו, שבה הוא קבל כי לא מאפשרים לו לפגוש את חברתו ג'ודי זימט פנים אל פנים.

המדינה טוענת, כי פגישה פנים אל פנים בין מרדכי ואנונו לחברתו יכולה להיות פגיעה חמורה בבטחון המדינה, ויש חשש שיעביר לה סודות.

בתשובת המדינה שורה ארוכה של נימוקים משפטיים מדוע רשאית המדינה למנוע פגישה בין אסיר ומבקר כאשר יש חשש שהפגישה טומנת בחובה סיכון לבטחון המדינה.

הודעת המדינה הוגשה ע"י עו"ד עוזי חסון, ובה נטען, כי עו"ד אמנון זכרוני, באיכותו של ואנונו, הסכים בשלב הראשון לפגישה שתיערך בין ואנונו לחברתו באמצעות החלפת פתקים, ורק ברגע האחרון חזר בו מהסכמתו. (עתים)

נדחה ערעורו של רפי לוי על מעצרו

הממונה לשעבר על מחוז ירושלים במשרד־הפנים, רפי לוי, יישאר במעצר, לאחר שבית־המשפט העליון דחה אתמול, את ערעורו על החלטת בית־המשפט המחוזי בירושלים, לעוצרו עד תום ההליכים המשפטיים.

השופט מנחם אילון ציין עם זאת בהחלטתו, כי אם יתברר במהלך המשפט כי אין יותר חשש סביר שלוי יוכל לשבש הליכי משפט, הוא יוכל לבקש דיון חוזר בעניין.

בהחלטה ארוכה ומנומקת קבע השופט אילון, כי התביעה הצליחה להוכיח באמצעות המכתב שניסה לוי להבריח מבית־המעצר, כי קיים חשש לשיבוש הליכי משפט וכי לוי מאמין עדיין שכוחו עימו ושאולי הוא מסוגל לשנות את המצב. "על כן אין מנוס מנקיטת אמצעי חמור זה של שלילת חרותו של העורר ומעצרו אף בטרם משפט", נאמר בהחלטה.

השופט אילון מדגיש, כי חומרת העבירה לבדה אינה מספקת כדי לעצור את לוי עד תום ההליכים, וכמו בית־המשפט המחוזי ביסס גם שופט בית־המשפט העליון את החלטתו רק על החשש לשיבוש הליכי משפט.

משפטו של רפי לוי אמור להיפתח בתחילת השבוע הבא בבית־המשפט המחוזי בירושלים והוא יישמע בפני השופטת דליה דורנר. (עתים)

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז

לוח פעולות שבועית
מה־29.1.87 — 4.2.87

מחלקת ההסברה

יום ה' – 29.1
סניף נצרת – 17.00 – נתן בקלר – פגישת פעילים.
אוניברסיטת חיפה – 18.30 – ח"כ חייקה גרוסמן – מכון לחקר הציונות.
חולון השוה"צ – 20.00 – נעמי ריפתין – מפגש עם חניכים.

יום ו' 30.1
סניף רמת־גן־גבעתיים – 20.30 – ח"כ יאיר צבן – ליל שבת – ביאליק 54.

שבת – 31.1
סטואת הנגב – 09.00 – בנג'ילה – מועצה – מעורבות בחברה הישראלית.

סניף נצרת – 10.00 – ח"כ מוחמד וותד, אברהם אחיעזרא. כנס אזורי – מחאה – המדיניות הכלכלית

סניף רמת־גן – הרואה 179 – 11.00 – ד"ר יהושע רש – שחרית ...

יום א' – 1.2
סניף רמלה – 10.30 – נעמי ריפתין – תא החברות.
תל־אביב – 17.00 – אברהם אחיעזרא – מועדון פלורנטין – ליגות פנסיה.
קרית חיים מערבית – 17.00 – רבקה כהן – מפגש ספרותי ביידיש – ענון.
סניף טבעון – 19.30 – חנן ארז – אסיפת חברים.

יום ב' – 2.2
מחלקת חברות – סמינר רעיוני פוליטי
מועדון הקבה"א – שעה 08.30
עם: דפנה שרפמן; אראלה למדן

חיפה – בית הפקיד – 10.00 – פואד מקלדה – מפגש תלמידים.
סניף רמת־גן – 10.00 – משה סמולר – מועדון לחבר. ביאליק 54.
ירושלים – כנסת – 15.15 – ח"כ יאיר צבן – ביה"ס תלמה ילין.
סניף רמת־גן־רמת־יצחק – 18.00 – הח' זלצמן – ספרד היום – ליחס הבריגדות.

יום ג' – 3.2
כרמל – 11.00 אמל"ט – פגישה ראשונה של הוועדה לארועי 40 שנה לעליה.
קרית ים – בית"ס רודמן – 16.00 – ישראל רינג – מפגש תלמידים.
סניף חיפה – 17.00 – נחום שור – אסיפת פעילים.
סניף באר־שבע – 19.00 – וולדי מורג – ישיבת מועצת הסניף.

יום ד' – 4.2
ירושלים – כנסת – 15.15 – ח"כ יאיר צבן – סמינר חברי התק"ם.
סניף רחובות – 17.00 – צבי בארי – אסיפת חברים.

מח' הארגון – מטה הערכות
כנס ארצי שני של פעילי המפלגה אשר ידון בנושא:
תכנית העבודה של המפלגה במסגרת ההערכות לקראת הבחירות
הכנס יתקיים ביום ד' ה־4.2.87 בשעה 17.00 באולם הישיבות במרכז המפלגה.

על סדר היום
- דברי פתיחה – ולדי מורג
- קובץ ממוחשב מס' 2 – הסבר ודברים – אבי שויו (החומר יחולק לנציגי הסניפים בכניסה לכנס)
- דין וחשבון על פעולות המטה להערכות לבחירות –
- תכנית ההסברה של המפלגה – אלישע שפירא
- ארגון הפעולה – יאיר צבן, חנן ארז

אל חברי המרכז – שימו לב!
ישיבת מרכז המפלגה
תתקיים ביום א' 15.2.87
בשעה 15.30
ב"צוותא" – תל־אביב

אגוד מקצועי

יום ה' – 29.1
בית ברל – 11.00 – נתן בקלר – ועד עובדי כור.
בת ים – מפעל אגן מתכת – 12.30 – רעיה דטיג – מפגש עובדים.

יום ו' – 30.1
סניף עפולה – 10.30 – יצחק אסא – מפגש מורי המגזר הערבי.

יום א' – 1.2
זכרון יעקב – "מבטחים" – 09.00 – דב אלקנתי – סמינר לעובדי הקיאן עם סיעת מפ"ם.
סניף תל־אביב – 17.00 – פסטרנקר – המדור לעובדת השכירה.

יום שלישי – 3.2
מועצת פועלי עכו – 08.00 – יצחק שטיינלאוף, דב אלקנתי – סיור במילואות.
נהריה – 10.00 – דני גלזר, דב אלקנתי – סיור במפעלים.

יום רביעי – 4.2
סניף תל־אביב – 10.00 – אילן אסיה – העובדת השכירה.

במלאת שלושים למותה של חברתנו היקרה
צפורה (ציפ) נתנזון ז"ל
נעלה לקיברה ביום ראשון, 1.2.87, בשעה 15.00
המשפחה וקיבוץ שמיר

למשפחת גולני וקיבוץ בית־זרע
משתתפים בכאבכם ובאבלכם הכבד
עם מותה הטרגי של
ענת
קיבוץ גזית

למשפחת גולני, קבוץ בית זרע
ומוסד תבור
אתכם באבלכם הכבד במות
ענת
מח' החינוך של הקבה"א
מדור גיל הנעורים

לחורחה גורפינקל
אנו משתתפים בצערך במות
האב
ומביעים תנחומים לך ולמשפחה
המחלקה הטכנית של
קיבוצי השומר הצעיר

לדוד ורויר
אנו משתתפים בצערך במות
האם
ומביעים תנחומים לך ולמשפחה
המחלקה הטכנית של
קיבוצי השומר הצעיר

בפליליים

שוטרים יואשמו בתקיפת רועה הפרות של מאסא

מאת יואב אביב, כתב "על המשמר"

שני שוטרים ממשטרת מרחב גליל מתחנת קריית־שמונה יואשמו על־ידי פרקליטות המדינה בתקיפת רועה הפרות של קיבוץ מאסא ובגידופו "ערבי מלוכלך".

כתב־האישום נגד שמעון גל בן 39 מקיבוץ יראון ודרור הראל בן 31 מקריית־שמונה נמצא בשלבי הכנה.

הפרשה אירעה במאי 85, כשעלי עבדאלה הייב חצה עם עדר הפרות של קיבוץ מאסא את צומת גונן שעל כביש ראש־פינה־קריית־שמונה. במהלך החציה התנגשה מכונית באחת הפרות וכתוצאה מכך נפצעה הפרה ולמכונית נגרם לנזק.

במקום אותה שעה שמעון גל שביקש לברר פרטים על האירוע ועל־פי החשד גידף את הרועה בכנותו אותו "ערבי מלוכלך וגנב". כאשר התבקש גל למסור את פרטיו לרועה החל על־פי החשד להכותו ודחפו למכונית ששמשותיה נופצו וכתוצאה מכך נפצע הרועה בבטנו משברי זכוכית.

למקום התאונה הגיע דוד הראל שנתבקש לעזור לגל ועל־פי החשדות היכה גם הוא את הרועה. עוד הוכרר, כי הרועה הוחזק בניידת המשטרתית ושוחרר לאחר שהוכרר כי אינו דרוש כלל לחקירה.

השופט הבין לרוחה של מתפרעת בביה"ד הרבני

מאת שלי יחימוביץ, כתבת "על המשמר"

שופט בית־משפט השלום בבאר־שבע יהודה היימן, סירב אתמול להיענות לבקשת המשטרה ולהטיל עונש מאסר בפועל על אישה שהתפרעה בבית־הדין הרבני בבאר־שבע.

השופט אמר, כי לאור מצבה של האישה ולאור הקשיים שנתקלה בהם בבית־הדין הרבני, היתה זו "התנהגות שאפשר להבינה".

האישה, ברכה יואבי, תושבת ערד בת 28, גרושה ואם ל־2 ילדים, פנתה לבית־הדין הרבני לאחר שהסתבר לה כי בית־הדין הפחית בתשלום המזונות שמשלם בן־זוגה לשעבר לה ולילדיה. הקיצוץ במזונות נעשה ללא ידיעתה, ועל סמך תלושי משכורת כוזבים שהציג בעלה בבית־הדין הרבני.

לאחר מספר פעמים בהם נשלחה להביא מסמכים שונים, הגיעה שוב לבית־הדין הרבני. בבית־המשפט סיפרה: "הגעתי לבית־הדין עם המסמכים הדרושים, ולאחר שבדקו אותם ומצאו שהם נכונים. אמרו לי להמתין בחוץ. לאחר 3 שעות המתנה הם כתבו אישור שאינם יכולים לתת לי פסקי־דין עד שלא יהיה דיון נוסף."

האישה סירבה לעזוב את אולם בית־הדין עד שיוטחיים עניינה. ואז הוזעק למקום שוטר, שהנאשמת התפרצה לעברו.

השופט יהודה היימן אמר, כי נראה לו, בניגוד לדעת המשטרה, כי מדובר במקרה שכלל אינו מצדיק מאסר בפועל. הוא התחשב במצוקתה הכלכלית של האישה, בלחץ שהיתה נתונה בו ובהתנהגות בית־הדין הרבני וגזר עליה חודש מאסר על תנאי למשך שנה.

לאירנה, יעקב ושלמה גולני
משפחותיהם וקיבוץ בית זרע
אתכם בצערכם במות
ענת
קיבוץ מסילות

למשפחת גולני, לקיבוץ בית זרע
לקבוצת "שקמה" במוסד "תבור"
אתכם בצער על מות
ענת
חניכים ומורים במגמה ההומנית
אומנותית במוסד "עמקים"

למשפחת גולני, קבוצת שקמה
ומוסד תבור בקעת כנורות
המומים וכואבים על מותה הטרגי של
ענת
חניכי ביתה י"א
מוסד חינוכי אשרת

עם יעקב ואירנה, טלי
כל משפחת גולני וקיבוץ בית זרע
המומים וכואבים על מותה ללא עת של
ענת
המוסד החינוכי "בקעת כנורות"
חניכיו ועובדיו